

Q3
107

C E R V A N T E S

DON QUIXOTE

HEEVE 4 MARTINS FORIAC

69/134665

70/745550

70/745558

71/73207

55/795886

AYUNTAMIENTO DE MADRID

0100767833

Ayuntamiento de Madrid

derved. I det mindste hvad mig selv angaar, maa jeg sige, at naar jeg hører om de rasende og skrækkelige Hug, som disse Riddere uddelte, saa løber Tænderne i Vand paa mig efter selv at være med, og jeg kunde lytte til baade Dag og Nat.“ „Ja, mig gaar det ligesaa,“ sagde Krokonen, „for det er den eneste Tid, jeg har Ro i Huset; naar I lytter til, saa er I saa fordybet i de Dumheder, at I ikke tænker paa at brumme og skælde ud.“ „Ja, saaledes er det,“ sagde Maritornes, „og jeg hører sandelig ogsaa gerne paa disse Ting; det er skønne Sager, og særlig naar der fortælles, at en anden Dame sidder under Orangetræerne med Armene om sin Ridders Hals, mens Hovmesterinden staar Skildvagt halvdød af Misundelse og Rædsel, og andet sligt, der er sødt som Honning.“ „Og hvad synes saa I derom, smukke Jomfru?“ sagde Præsten til Krokonens Datter. „Det véd jeg saamænd ikke rigtig selv,“ svarede hun; „jeg lytter ogsaa til, og selv om jeg ikke forstaar noget deraf, synes jeg dog, det er fornøjeligt nok at høre paa. Dog finder jeg ikke Behag i de Slagsmaal og græsselige Hug, som min Fader holder saa meget af, men mere i Riddernes Klager, naar de er borte fra deres Herskerinder; og de kan sandelig ofte faa mig til at græde af lutter Medlidenhed med dem.“ „Saa vilde I vel heller ikke lade dem være uden Trøst, smukke Jomfru,“ sagde Dorotea, „hvis deres Taarer var flydt for eders Skyld?“ „Jeg véd ikke, hvad jeg saa vilde gøre,“ svarede den unge Pige; „jeg véd kun, at nogle af disse Damer er saa grusomme, at deres Riddere kalder dem for Tigerinder, Løvinder og tusinde andre gyselige Navne. Jesus Maria, jeg forstaar ikke, hvor der kan findes saa ubarmhjertige og samvittighedsløse Kvinder, at de hellere vil lade en Hædersmand dø eller gaa fra Forstanden end se mildt til ham! Jeg fatter ikke, hvad den Sippethed skal til. Hvis de handler saaledes for at holde paa deres Ære, saa kan de jo ægte deres Riddere; de Stakler ønsker sig intet bedre!“ „Ti stille, min Tøs,“ sagde Krokonen; „det lader til, at du kender for meget til de Ting. Det skikker sig ikke for unge Piger at vide noget derom og give sit Besyv med i Laget.“ „Da Herren her spurgte mig,“ genmælede hun, „saa kunde jeg jo ikke andet end svare ham.“ „Naa ja,“ sagde Præsten, „bring os Deres Bøger, Hr. Vært, saa vil jeg se paa dem.“ „Meget

R. 22958

gerne," svarede denne, gik ind i sit Kammer og tog en gammel Vadsæk, der var lukket med Kæde. Præsten aabnede den og trak tre store Bøger frem tillige med nogle sirligt beskrevne Papirer. Den første Bog, han slog op i, var *Don Cirongilio af Thracien*, den anden: *Felixmarte af Hyrcanien*, og den tredie: *Historien om den store Høvedsmand Don Gonzalo Hernandez de Cordoba, tillige med Diego Garcia de Paredes' Levned*. Da Præsten læste Titlen paa de to første, vendte han sig til Barberen og sagde: „Nu mangler vi kun vor Vens Husholderske og Søsterdatter.“ „Ingenlunde," svarede Barberen, „thi jeg kan lige saa godt som de kaste dem ud i Gaarden eller paa Fyrstedet, hvor der sandelig flammer en god Ild.“ „Hvad? Tænker Deres Velbyrdighed paa at brænde mine Bøger?" sagde Kromanden. „Kun disse to," svarede Præsten, „Don Cirongilio og Felixmarte.“ „Skulde de da maaske være Kætttere eller Flegmatikere," spurgte Kromanden, „siden De vil brænde dem?" „Schismatikere, mener I, min Ven," bemærkede Barberen, „ikke Flegmatikere.“ „Javist," sagde Kromanden, „men hvis De absolut vil brænde én, saa tag Bogen om den store Høvedsmand og denne hersens Diego Garcia. Thi hellere maatte man brænde min eneste Søn end en af de to andre Bøger.“ „Min Ven," sagde Præsten, „begge disse to Bøger indeholder kun opdigtete Ting og er fulde af Urimeligheder og Daarskaber. Men Historien om den store Høvedsmand er sandfærdig og indeholder Gonzalo Hernandez de Cordobas Bedrifter; ved sine store og herlige Gerninger gjorde han sig fortjent til over den hele Verden at kaldes den store Høvedsmand, et berømmeligt og straalende Navn, som ingen anden end han har gjort sig værdig til. Og denne Diego Garcia de Paredes var en højt anset Ridder, født i Byen Trujillo i Estremadura, en meget tapper Krieger og i Besiddelse af saa umaadelige Kræfter, at han med én Finger kunde standse et Møllehjul i fuld Fart; ja, det fortælles, at han ganske alene med sit Tohaands-Sværd stillede sig ved Opgangen til en Bro og forhindrede en talløs Hær i at komme over. Han udførte flere Heltegerninger af denne Art, og dersom han ikke selv havde fortalt og nedskrevet dem med den Beskedenhed, der sømmer sig for en Ridder, som er sin egen Historie-skriver, men de var blevet optegnede af en anden, der ikke

havde behøvet at tage disse Hensyn og fordomsfrit havde skrevet om dem, saa vilde de have bragt Hectors, Achilles' og Rolands Bedrifter i Forglemmelse.“ „Det var ogsaa noget,“ sagde Kromanden; „hvorfor finder De det saa beundringsværdigt? At standse et Møllehjul! Nej, saa skulde Deres Velbyrdighed ved Himlen blot engang læse, hvad jeg har hørt om Felixmarte af Hyrcanien! Det var mig en Karl! Med ét Hug kløvede han fem Kæmper lige ned til Bæltestedet, som om de havde været smaa Mænd af Bønner som de, Børnene skærer ud. En anden Gang angreb han en mægtig Krigshær, der bestod af mere end en Million og sekshundrede Tusinde Krigere, allesammen rustede fra Top til Taa, og slog dem alle paa Flugt, som om det havde været en Faarehjord. Og hvad giver De mig for den fortræffelige Don Cirongilio! Han var, som man kan læse i Bogen, saa tapper og behjertet, at da han engang sejlede over en Flod og saå en gloende Slange komme op af Vandet og rejse sig imod ham, sprang han løs paa den, satte sig overskrævs paa dens skælledede Ryg og trykkede med begge Hænder Struben saa stærkt til paa den, at Slangen, da den mærkede, han var ved at kvæle den, ikke saå anden Udvej end at lade sig synke ned paa Bunden af Floden og tage Ridderen med sig, eftersom han ingenlunde vilde slippe den. Da de nu var kommet derned, befandt de sig i saa prægtigt et Palads og saa smuk en Have, at det var et rent Vidunder. Og Slangen forvandlede sig straks til en ældgammel Mand, der berettede Ridderen saa mange Ting, at man slet ikke kan høre noget dejligere. Stille, stille, ærværdige Herre; om De hørte alt det, vilde De blive gal af lutter Henrykkelse. Imod ham er den store Høvedsmand og Diego Garcia, som De taler om, kun Sinker!“

Da Dorotea hørte dette, hviskede hun til Cardenio: „Der mangler ikke meget i, at vor Vært jo kunde levere anden Del til Don Quixote.“ „Det forekommer mig ogsaa,“ svarede Cardenio, „thi alle Tegn tyder paa, at han tror, alle disse Ting i hans Bøger er foregaaet netop saaledes, som de beskrives, uden at en Tøddel er trukket fra eller lagt til, og jeg tvivler om, at nogen Barfodsmunk kunde faa ham paa en anden Tro.“ „Betænk dog, min gode Ven,“ tog Præsten atter Ordet, „at hverken Felixmarte af Hyrcanien, Don Cirongilio af Thracien eller nogen anden af

de Riddere, som Ridderbøgerne fortæller om, virkelig har været til. Thi det er altsammen opdigtet, noget, som kløgtige Hoveder har opspundet til Tidsfordriv og Morskab, ganske som deres Hjernespind morede Høstfolkene her, da det blev oplæst for dem. Og jeg vil gøre min Ed paa, at der aldrig i Verden har været slige Riddere at finde, og at der aldrig er sket slige Heltegerninger og Urimeligheder her i Verden.“ „Ja, det kan De bilde Bønder ind!“ svarede Kromanden; „som om jeg ikke kunde tælle til fem, eller ikke vidste, hvor Skoen trykkede! Deres Velbyrdighed maa aldrig tro, at De kan putte mig Blaar i Øjnene, for jeg er, Gud ske Lov, ikke tabt bag ad en Vogn. Det var slet ikke daarligt, om Deres Velbyrdighed kunde faa mig til at tro, at hvad der stod i disse Bøger, var Løgn og Opdigtning, skønt de er trykt med Bevilling fra Herrerne i det kongelige Raad. Ligesom om det var Folk, der vilde tillade, at man lod trykke saa mange Løgne om Feltslag, Tvekampe og Fortryllelser, at de næsten kunde gøre én forrykt.“ „Jeg har allerede sagt eder, min Ven,“ genmælede Præsten, „at det sker for at give ørkesløse Sjæle noget at more sig med. Og lige saa vel som det i en velindrettet Stat er tilladt at spille Skak, Bold og Billard, for at Folk, som intet har at udrette, eller ikke kan eller vil arbejde, kan fordrive Tiden dermed, saaledes tillader man ogsaa, at slige Bøger trykkes med samme Formaal, idet man gaar ud fra, at ingen, hvilket jo ogsaa er Tilfældet, vil være saa taabelig at antage en af disse Bøger for sandfærdig. Dersom det her var Tiden og Stedet dertil, eller hvis mine gode Venner ønskede det, kunde jeg sige mangt og meget om, hvad Ridderbøgerne skulde indeholde for at være gode, og det kunde maaske være til Gavn eller endog til Fornøjelse for en og anden. Men jeg haaber, den Tid vil komme, da jeg kan meddele mine Tanker herom til en, som besidder Magt til at raade Bod derpaa. Imidlertid kan I, Hr. Vært, trøstigt fæste Lid til, hvad jeg har sagt eder. Tag eders Bøger, og se til, hvorledes I kan affinde eder med deres Sandhed eller Usandhed. Velbekomme eder, og Gud give, at I ikke en Gang maa komme til at gaa i Spand med eders Gæst, Don Quixote.“ „Det har ingen Fare,“ sagde Kromanden; „jeg er ikke saadan en Nar, at jeg skulde falde paa at blive vandreende Ridder. Jeg indser saare vel, at det ikke mere er Brug

nu, som det var i hin Tid, da disse navnkundige Riddere endnu, som man fortæller, drog rundt i Verden."

Midt under denne Samtale var Sancho kommet til; han blev meget forvirret og betænkelig, da han hørte sige, at de vandrende Riddere ikke var i Brug nu om Stunder, og at alle Ridderbøger var Opdigtning og Taabelighed. Han satte sig for at ville afvente Udfaldet af sin Herres Rejse, og hvis det ikke blev saa lykkeligt, som han haabede, besluttede han at vende tilbage til sin Kone, sine Børn og sit sædvanlige Arbejde.

Ganske tankefuld gik Sancho ind i Don Quixotes Kammer, men kom et Øjeblik efter aandeløs farende ud derfra og skreg af fuld Hals: „Hjælp, hjælp, mine Herrer! Kom hurtigt og undsæt min Herre, der er stedt i den mest haardnakkede Kamp, mine Øjne nogensinde har set. Ved den levende Gud, han har givet Kæmpen, Prinsesse Micomiconas Fjende, et Hug, der har skilt Hovedet saa glat fra Kroppen, som det var en Roe." „Hvad siger du, min Ven?" spurgte Præsten; „er du rigtig i Hovedet? Hvordan Djæveln skulde det kunne lade sig gøre, da Kæmpen er mere end to Tusinde Mile borte herfra!" I det samme lød der en græsselig Tummel inde i Kammeret, og de hørte Don Quixote raabe: „Bi du, din Røver, Stimand, Skurk! Nu har jeg dig, og din Krumsabel skal ikke nytte dig noget!" Det lod ogsaa til, at han førte mægtige Sværdhug mod Væggene, og Sancho sagde: „I behøver ikke at staa og lure her. Gaa ind og skil Trætten, eller staa min Herre bi, skønt det vel ikke længer gøres nødigt; thi Kæmpen er uden Tvivl allerede død og staar nu Gud til Regnskab for sit onde Liv. Jeg saå jo hans Blod flyde over hele Gulvet og hans Hoved ligge afhugget henne til en Side, saa langt og bredt som en stor Vinsæk." „Jeg vil give min Hals paa," raabte Kromanden, „at Don Quixote eller Don Djævel med sit Sværd har hugget ind paa Rødvinsækkene, der staar ved hans Hovedgærde, og det, denne gode Mand anser for Blod, er Vinen, der er flydt ud." Med disse Ord traadte han ind i Kammeret, og de andre fulgte ham og fandt Don Quixote i den sælsomste Paa-klædning af Verden. Han stod i den bare Skjorte, og den var ikke saa lang, at den foran helt kunde dække hans Laar, mens den bagtil var endnu seks Fingersbredder kortere. Hans Ben var meget lange og magre, ganske laadne og langtfra rene. Paa

Hovedet havde han en rød, fedtet Kalot, der tilhørte Værten. Om venstre Arm havde han viklet Sengedækkenet, for hvilket Sancho følte en dødelig Afsky (ved sig selv vidste han godt nok, hvorfor), og i højre Haand holdt han sit dragne Sværd, hvormed han huggede om sig til alle Sider, medens han talte, som om han virkelig havde været stedt i haardnakket Strid med en Kæmpe. Men det bedste var, at hans Øjne var lukkede; thi han sov endnu og drømte kun, at han var i Tvekamp med Kæmpen. Det Eventyr, som han mente, han stod i Begreb med at bestaa, havde prentet sig saa dybt i hans Indbildningskraft, at han nu drømte, han allerede befandt sig i Kongeriget Micomicon, i Kamp med sin Fjende, og han havde i den Tro, at Vinsækkene var hans Fjende, tilføjet dem saa vældige Saar, at hele Kammeret flød af Vin. Da Kromanden så det, blev han rasende, greb fat i Don Quixote og pryglede saa kraftigt løs paa ham med knyttet Næve, at dersom Cardenio og Præsten ikke havde trukket ham tilbage, saa vilde han hurtigt have gjort Ende paa hele Krigen med Kæmpen. Desuagtet vaagnede den arme Ridder ikke, før end Barberen hentede en Spand koldt Vand fra Brønden og i ét Kast hældte det ud over hele hans Krop. Dette forjog vel Søvn, men Don Quixote besindede sig dog ikke saa helt, at han opdagede, i hvilken Forfatning han befandt sig. Dorotea, der så, hvor let og kort han var klædt, vilde ikke gaa ind og overvære Slaget mellem sin Beskytter og sin Modstander. Sancho ledte over hele Gulvet efter Kæmpens Hovede, og da han ikke kunde finde det, sagde han: „Jeg ser nok, at hele dette Hus er forhekset. Forrige Gang fik jeg paa samme Sted, hvor jeg nu staar, en Masse Næsestyvere og Næveslag, uden at jeg vidste, hvem der gav mig dem, eller kunde øjne nogen. Nu er det bandsatte Hovede ikke til at finde, uagtet jeg med mine egne Øjne så det blive hugget af og Blodet løbe ud af Kroppen som et helt Kildevæld.“ „Hvad er det for Blod og Kildevæld, du snakker om, din Fjende af Gud og alle hans Helgener?“ raabte Kromanden; „kan du ikke se, din Hallunk, at Blodet og Kilden ikke er andet end disse sønderhuggede Vinsække, som ligger her, og Rødvinen, som oversvømmer Kammeret, ligesom jeg gad se *hans* Sjæl svømme i Helvede, der har hugget dem itu!“ „Det véd jeg ikke noget af,“ sagde Sancho, „jeg véd bare, at

jeg nok til Slut bliver rent ulykkelig, saa at mit Haab om at faa et Grevskab smelter som Salt i Vand, blot fordi jeg ikke kan finde det Hovede." Hviiket viste, at det stod værre til med Sancho i vaagen Tilstand end med hans Herre i Søvn; saa forvirret var hans Hjerne blevet ved de Løfter, hans Herre havde givet ham. Kromanden var ganske fortvivlet over Tjenerens Koldsindighed og Herrens Misgerninger og svor paa, at han ikke skulde slippe som forrige Gang, da han var løbet derfra uden at betale; hans ridderlige Forrettigheder skulde ikke denne Gang fri ham for at betale baade den gamle og den nye Regning, ja, alt med hinanden lige til Omkostningerne ved at sætte Tappe i Vinsækkene. Præsten holdt Don Quixote fast med begge Hænder, og denne bøjede, overbevist om, at han nu havde ført Eventyret til Ende, og at det var Prinsesse Micomicona, der stod for ham, Knæ for Præsten og sagde: „Ophøjede og vidtberømte Herskerinde! Fra i Dag kan Deres Højhed føle Dem tryk, da denne uværdige Skabning ikke mere kan tilføje Dem nogen Skade, og fra i Dag af er jeg løst fra det Løfte, jeg har givet Dem, da jeg ved Guds naadige Bistand og hin Dames Gunst, ved hvem jeg lever og aander, til Fuldkommenhed har opfyldt det.“ „Sagde jeg det ikke nok,“ raabte Sancho, saa snart han hørte dette, „jeg véd jo, at jeg hverken er fuld eller gal. Jeg saa jo med egne Øjne, hvordan min Herre tilredte Kæmpen! Nu har jeg mit paa det tørre, det gaar i Orden med mit Grevskab!“ Hvem kunde vel bare sig for at le over Herrens og Tjenerens Daarskaber? De lo ogsaa alle af Hjertens Grund, undtagen Kromanden, der mumlede Forbandelser i Alenvis. Endelig bragte Barberen, Cardenio og Præsten med stor Møje og Anstrengelse Don Quixote i Seng igen, hvor han straks sov ind paa ny med alle Tegn paa den største Udmattelse. De lod ham sove og gik ud til Kroens Port for at trøste Sancho, der ikke havde kunnet finde Kæmpens Hovede; meget vanskeligere fik de ved at trøste Kromanden, der var ganske fortvivlet over sine Vinsækkes hastige Endeligt. Krokonen græd og hylede: „I en ulyksalig Stund satte denne vandrende Ridder sin Fod inden for mine Døre! Gid Vorherre dog havde bevaret mine Øjne for nogensinde at se ham, der har voldt mig saa megen Ulykke og Fortrød! Sidst han var her, kostede det mig Aftens-

mad, Seng, Straa, Hø og Havre til ham, hans Vaabendrager, en Hest og et Æsel; han sagde, at han var en Ridder, der drog paa Eventyr (og Gud lade ham falde i de eventyrligste Ulykker, baade ham og alle andre Eventyrere her i Verden!), saa han var ikke forpligtet til at betale, efter hvad der stod skrevet i de vandrende Ridderses Toldtarif. Og for hans Skyld førte Fanden os en anden Herre paa Halsen, som tog min Kosvans med sig, og da jeg fik den tilbage, havde den taget Skade for over to Skilling og var saa afrakket, at den nu slet ikke mere kan anvendes til det, min Mand vil bruge den til. Som Kronen paa Værket hugger han nu mine Vinsække itu og bader sig i min Vin. Gid jeg kunde bade mig i hans Hjerteblood! Men det skal ikke gaa, som han tænker. Ved min Faders Ben og min Moders Salighed, han skal komme til at betale mig til sidste Hvid, eller jeg vil ikke hedde, hvad jeg hedder, og ikke være min Faders Datter!“ Dette og endnu mange flere Ytringer af samme Art udstødte Krokonen i stor Forbitrelse, og hendes trofaste Pige Maritornes hjalp hende dermed. Datteren tav stille og smaalo ved sig selv. Præsten stillede dem alle tilfreds ved at love, at han vilde erstatte Skaden saa godt, han formaaede, saavel den paa Vinsækkene som den paa Vinen, men først og fremmest den Skade, som Kosvansen havde lidt, og hvorover hun klagede saa meget. Dorotea trøstede Sancho Panza ved at sige til ham, at naar og saafremt de fik Vished for, at hans Herre havde halshugget Kæmpen, skulde han faa det allerbedste Grevskab i hendes Rige, saa snart hun var kommet i fredelig Besiddelse deraf. Hermed gav Sancho sig tilfreds og forsikrede Prinsessen, at han ganske tydeligt havde set Kæmpens Hovede, og til yderligere Bevis derpaa kunde han fortælle hende, at han havde haft et Skæg, der naaede ham lige til Bæltestedet; naar man ikke kunde faa fat paa Hovedet, kom det udelukkende af, at alt, hvad der gik for sig i dette Hus, var Trolderi, hvilket han havde erfaret, da han overnattede her forrige Gang. Dorotea svarede, at hun var af samme Mening som han, men han kunde være ganske rolig: alt vilde sikkert gaa godt og faa et lykkeligt Udfald.

XXX. KAPITEL

*Der handler om andre mærkværdige Begivenheder, som
tildrog sig i Kroen.*

Værten, der imidlertid var gaaet udenfor, gav sig nu til at raabe: „Der kommer Folk, en prægtig Flok Gæster; hvis de tager ind her, saa bliver der dog en Skilling at fortjene!“ „Hvad er det for Folk?“ spurgte Cardenio. „Fire Herrer til Hest,“ svarede Kromanden, „de har korte Stigbøjler og er bevæbnede med Spyd og Skjolde; for Ansigtet har de alle sorte Slør, og i Følge med dem kommer en hvidklædt Dame, der rider paa Tværsadel, og hvis Ansigt ligeledes er tildækket; sidst to Tjenere til Fods.“ „Er de nær herved?“ spurgte Præsten. „Saa nær,“ svarede Kromanden, „at de allerede er her.“ Da Dorotea hørte det, tilslørede hun sit Ansigt, og Cardenio gik ind i Don Quixotes Kammer. De fik neppe Tid til at udføre alt dette, førend alle de Personer, Kromanden havde opregnet, drog ind i Kroen. De fire Ryttere, der var af særdeles fornemt Udseende og Væsen, steg af og gik hen for at hjælpe Damen ned fra Tværsadlen. En af dem tog hende i sine Arme og førte hende hen til en Stol, der stod nær ved Døren til det Kammer, hvor Cardenio havde skjult sig. Endnu havde hverken Damen eller Herrerne taget deres Masker af eller talt et eneste Ord. Kun havde Damen, da hun nedlod sig i Stolen, udstødt et dybt Suk og ladet Armene synke, som om hun var syg og udmattet. Tjenerne, der var kommet til Fods, førte Hestene ind i Stalden. Præsten havde bemærket alt dette og var meget nysgerrig efter at vide, hvad det var for Folk, der kom dragende paa denne Maade og vedligeholdte saa dyb en Tavshed; han fulgte altsaa efter Tjenerne og spurgte en af dem om det, som han var saa begærlig efter at vide. Men denne svarede: „Jeg kan bitterdød ikke sige Dem, hvad det er for Folk, Herre. Det eneste, jeg véd, er, at de lader til at være meget fornemme, især han, der, som De saå, gik hen til Damen og tog hende i sine Arme. Og det slutter jeg deraf, at de øvrige viser ham saa stor Ærbødighed, og at intet sker uden hans Villie og Befaling.“ „Men hvem er Damen?“ spurgte Præsten. „Det kan jeg lige saa lidt sige

Dem," svarede Tjeneren, „thi jeg har ikke faaet hendes Ansigt at se paa hele Rejsen. Men jeg har ganske vist ofte hørt hende sukke saa dybt, som om hun skulde opgive Aanden. Det er heller ikke sært, at vi ikke kan sige Dem mere, for jeg og mine Kammerater har kun ledsaget dem i to Dage. Vi traf dem nemlig undervejs, og da bad de os om og overtalte os til at ledsage dem til Andalusien og tilbød at betale os rigeligt derfor.“ „Har I da ikke hørt nogen af dem nævne ved Navn?“ spurgte Præsten. „Nej, bestemt ikke," svarede Tjeneren; „de drager alle saa tavse afsted, at vi aldrig hører en Lyd undtagen den stakkels Dames Sukken og Stønnen, der gør os helt bløde om Hjertet; og vi tror fuldt og fast, at hvorhen hun end rejser, saa er hun blevet tvungen til at følge med; efter hvad man kan slutte af hendes Klæder, er hun enten Nonne, eller staar i Begreb med at blive det, hvilket er det sandsynligste. Maaske er hun saa bedrøvet, fordi hun ingen Lyst har til at gaa i Kloster.“ „Det kan være," sagde Præsten, forlod dem og gik tilbage til Dorotea, som, da hun hørte den tilhyllede sukke, følte sig bevæget af Medlidenhed, nærmede sig til hende og sagde: „Hvad fattes Dem, min Frøken? Dersom det er en af de Lidelser, hvorved den ene Kvinde kan yde den anden Bistand, vil det være mig en Glæde at hjælpe Dem.“ Den bedrøvede Dame svarede hende ikke et eneste Ord, og skønt Dorotea fornyede sit Tilbud paa en endnu forbindtligere Maade, vedligeholdte hun dog sin Tavs-
hed, indtil den maskerede Herre, om hvem Tjeneren havde sagt, at de andre adlød ham, traadte hen til dem og sagde til Dorotea: „Frue, gør Dem ikke den Ulejlighed at tilbyde denne Kvinde noget; thi hun har for Vane aldrig med Taknemlighed at modtage noget af det, man tilbyder hende. Gør Dem heller ikke Umage for at faa hende til at svare Dem, hvis De da ikke vil høre en Usandhed af hendes Mund.“ „En saadan har jeg aldrig sagt," svarede nu Damen, som hidtil havde forholdt sig tavs; „tværtimod har jeg min Sanddruhed og Mangel paa Forstillelse at takke for den ulykkelige Tilstand, hvori jeg nu befinder mig. Og derpaa vil jeg kræve Dem selv til Vidne, da netop min Oprigtighed har gjort Dem til en falsk Løgner.“ Disse Ord opfattede Cardenio ganske tydeligt, eftersom han var Damen saa nær, at kun Døren til Don Quixotes Kammer var

imellem dem. Men da han hørte det, raabte han straks med høj Røst: „Store Gud! Hvad er det, jeg hører? Hvad er det for en Røst, der naar mit Øre?“ Ved dette Udbrud vendte Damen brat sit Hovede i stor Skræk, men saasom hun ikke kunde faa Øje paa den, der havde raabt, rejste hun sig for at gaa ind i Kammeret. Da den fremmede Herre saå det, holdt han hende tilbage, saa at hun ikke kunde gøre et Skridt. I sin Forvirring og Ophidselse tabte hun det Taftslør, der dækkede hendes Ansigt, og aabenbarede en uforlignelig Skønhed, et Aasyn, der var vidunderlig dejligt, skønt blegt og kummerfuldt. Hun drejede med en saadan Hurtighed Øjnene til alle Sider, at hun fik Udseende af at være ganske fra Sans og Samling, og disse smertelige Bevægelser vakte dyb Medlidenhed med hende saavel hos Dorotea som hos alle de andre, skønt de ikke kendte Aarsagen dertil. Den fremmede Herre havde med et fast Tag grebet hende i Skuldrene, og da han havde nok at gøre med at holde hende, kunde han ikke komme til at skyde sin nedglidende Maske paa Plads: den faldt. Og da nu Dorotea, der havde lagt sine Arme om Damen, løftede Blikket, saå hun, at den Mand, der ligesom hun holdt fast paa Damen, var hendes Gemal Don Fernando. Neppe havde hun genkendt ham, før hun af sit inderste Hjerte udstødte et langt, smerteligt Ak! og afmægtig segnede om. Hvis ikke Barberen havde staaet tæt ved hende og grebet hende i sine Arme, var hun faldet til Jorden. Præsten ilede straks til og tog Sløret af hende for at stænke hende Vand i Ansigtet; og da han blottede det, blev hun genkendt af Don Fernando; thi ham var det, der holdt den anden Dame omfavnet. Ved dette Syn blev han staaende som livløs, men slap desuagtet ikke Lucinda.... Ja, det var Lucinda, der stræbte at frigøre sig for hans Arme! Hun havde kendt Cardenio paa Røsten, da han kom med sit Udraab, og han ikke mindre hende. Han hørte ogsaa det Ak, Dorotea udstødte, da hun faldt i Besvimelse; i den Tanke, at det var Lucinda, styrtede han forskrækket ud af Kamret, og det første, der mødte hans Blik, var Don Fernando, der holdt Lucinda i sine Arme. Don Fernando genkendte ligeledes øjeblikkelig Cardenio, og Lucinda, Cardenio og Dorotea stod alle tre stive og stumme og vidste neppe selv, hvad der var hændet dem. Alle stod tavse og saå undrende paa hinanden,

Dorotea paa Don Fernando, Don Fernando paa Cardenio, Cardenio paa Lucinda og Lucinda paa Cardenio. Men den, der først brød Tavsheden, var Lucinda, der talte til Don Fernando og sagde: „Slip mig, Hr. Don Fernando, om ikke af andre Grunde, saa af Hensyn til Deres Selvfølelse. Lad mig læne mig til den Mur, hvis Vedbend jeg er, lad mig klynge mig til den Støtte, fra hvilken Deres Paatrængenhed, Deres Trusler, Deres Løfter, Deres Gaver ikke har formaaet at løsrive mig! Se, og mærk Dem, hvorledes Himmelen ad uvante og skjulte Veje paa ny har forenet mig med min sande Brudgom. Tusinde dyrekøbte Erfaringer har jo lært Dem, at intet uden Døden formaar at rive hans Billede ud af mit Bryst. Lad da alle disse Skuffelser i det mindste bevirke, at Deres Kærlighed forvandles til Had, Deres Hengivenhed til Forbitrelse, og berøv mig i denne Deres Forbitrelse Livet! Naar jeg ofrer det her for min kære Brudgoms Øjne, vil jeg anse det for vel anvendt. Maaske kan min Død overtyde ham om den Troskab, som jeg indtil mit sidste Aandedræt har bevaret.“

Imidlertid var Dorotea kommet til sig selv igen, havde hørt alt, hvad Lucinda sagde, og deraf forstaaet, hvem hun var. Da hun nu saå, at Don Fernando stadig ikke vilde slippe hende af sine Arme og ikke besvarede hendes Tale, samlede hun alle sine Kræfter, stod op, ilede hen til ham, kastede sig for hans Fødder og sagde under en Strøm af Taarer, der forhøjede hendes Skønhed og rørte alles Hjerter: „Herre, hvis ikke Straalerne af den Sol, som du nu holder formørket i dine Arme, har fordunklet og udsøkt dine Øjnes Straaler, maa du allerede have bemærket, at den Kvinde, som ligger her for dine Fødder, er den ulyksalige Dorotea, der er forladt af Lykken, saalænge du finder det for godt. Jeg er den ydmyge Bondepige, som du af Godhed eller Tilbøjelighed vilde hæve saa højt, at hun turde kalde sig din. Jeg er den, som omfredet af Ærbarhedens Skranker levede rolig og tilfreds, indtil jeg bevæget af din stormende Bejlen og dit, som det syntes, kærlige og redelige Sindelag, aabnede min jomfruelige Undseelses Porte og overgav dig Nøglen til min Frihed: en Gave, for hvilken du kun har ydet mig daarlig Tak, som det klart fremgaar deraf, at jeg er tvungen til at opholde mig paa det Sted, hvor du finder mig, og gense dig under saa-

danne Omstændigheder. Imidlertid maa du ikke forestille dig, at Skændsel har ledsaget min Fod paa denne Sti, da jeg udelukkende er blevet ledet af min Kval, min Smerte over at være udslettet af dit Hjerte. Det var din Villie, at jeg skulde være din, og du har villet det med saa megen Alvor, at du, skønt du nu ønsker, at jeg ikke var det, dog umuligt kan ophøre at være min. Betænk, Herre, at den ømme Hengivenhed, jeg nærer for dig, kan erstatte dig den store Skønhed og høje Adel, for hvis Skyld du har forladt mig. Du kan ikke tilhøre den skønne Lucinda, fordi du tilhører mig, og hun kan ikke være din, fordi hun er Cardenios Hustru. Naar du overvejer dette, maa det koste dig mindre at bøje dit Hjerte til Godhed for den, som tilbeder dig, end at formaa den, der hader dig, til at fatte sand Kærlighed til dig. Du har stræbt at hilde min Uerfarenhed, du er trængt ind paa mig med dine Bønner; du var ikke uvidende om min Herkomst; du véd bedst selv, paa hvilke Betingelser jeg gav efter for din Villie; du har hverken Aarsag eller Paaskud til at sige, at du er blevet ført bag Lyset. Naar nu alt dette forholder sig saaledes — hvilket er utvivlsomt — og du er en lige saa god Kristen som Adelsmand, hvorfor benytter du da saa mange Krogveje og vægrer dig ved at gøre mig lykkelig, saaledes som du i Begyndelsen gjorde mig lykkelig? Vil du ikke elske mig som det, jeg er, nemlig, din virkelige og retmæssige Gemalinde, saa kan du i det mindste elske mig og antage mig som din Slavinde. Naar jeg blot tilhører dig, vil jeg anse mig for glad og lykkelig. Du maa ikke ved at slaa Haanden af mig og forlade mig uden Beskyttelse tilstede, at Folk peger Fingre ad mig paa Gaden og smæder min Ære med Haansord. Bered ikke mine gamle Forældre en saa sørgelig Alderdom; thi den tro Tjeneste, de har ydet dine, har ikke fortjent en saadan Løn. Og hvis du synes, at dit høje Blod besmittes ved at blandes med mit, saa betænk, at der sjældent eller aldrig gaves en Adel, hvem ikke det samme er hendet, og at en Adel, der udledes af Spindesiden, ikke kommer i Betragtning hos de højbaarne Slægter; og det saa meget mere, som Dyden udgør det rette Adelskab. Mangler du den, fordi du nægter mig, hvad du med fuld Ret er mig skyldig, saa er min Adel ulige bedre end din. Kort sagt, Herre, hvad enten du nu vil eller ej, saa er jeg din Gemalinde. Til Vidne

herpaa har jeg dine egne Ord, som ikke lyver og ikke maa lyve, hvis du virkelig højagter det hos dig selv, for hvis Skyld du har vraget mig; til Vidne har jeg dit Navn og din Underskrift, som du har givet mig, og Himlen, som du selv har kaldt til Vidne paa dine Løfter. Og hvis alle disse Vidnesbyrd skulde svigte, saa vil din egen Samvittighed dog ikke svigte, men midt under dine Glæder i Tavshed tale til dig. Den vil træde i Skranken for de Sandheder, jeg har foreholdt dig, og forstyrre dig i dine højeste Nydelser og Elskovsglæder.“

Dette og meget andet udtalte den bedrøvede Dorotea med saa megen Følelse og saa mange Taarer, at alle de Tilstedeværende, endog Don Fernandos Ledsagere, maatte græde med hende. Don Fernando lyttede til hende uden at svare et eneste Ord, indtil hun hørte op med at tale og begyndte at sukke og hulke saa stærkt, at det maatte være et Hjerte af Sten, der ikke var blevet rørt ved Ytringer af saa dyb en Smerte. Lucinda stod og betragtede hende, lige saa fuld af Medfølelse med hendes Sorg som af Forundring over hendes Forstand og Skønhed; skønt hun gerne vilde være gaaet hen til hende for at trøste hende, holdt Don Fernandos Arme hende dog saa fast, at hun ikke kunde slippe løs. Men endelig, efter at han i lang Tid med spændt Opmærksomhed havde set ned paa Dorotea, lod han skamfuld og forvirret Armene synke, slap Lucinda og sagde: „Du har sejret, skønne Dorotea, du har sejret! Ingen kan modstaa en saadan Sum af Sandheder.“

Lucinda, der endnu var svag efter den Afmagt, hun var faldet i, var ved at synke om, da Don Fernando slap hende. Men Cardenio, der var blevet i Nærheden og havde stillet sig bag Don Fernando, for at denne ikke skulde genkende ham, skød nu al Ængstelse til Side og dristede sig til at træde frem for at støtte hende, tog hende i sine Arme og sagde: „Naar Himlen i sin Barmhjertighed nu vil tillade, at du endelig skal finde Ro og Hvile, min trofaste, standhaftige og dejlige Herskerinde, saa tror jeg ikke, du nogetsteds kan finde den tryg-gere end i de Arme, som nu omslutter dig og allerede før i Ti-den har modtaget dig, dengang Skæbnen endnu tillod, at jeg kaldte dig min.“ Ved disse Ord hævede Lucinda sine Øjne mod Cardenio. Først havde hun ment at kunne genkende ham paa

Stemmen, nu overtødede hun sig ved Synet om, at det var ham, og næsten ude af sig selv, uden at tage ringeste Hensyn til de Tilstedeværende, slog hun Armene om hans Hals, lagde sit Ansigt op til hans og sagde: „Ja, Herre, De er dette Hjertes rette Ejer, det er Deres Fange, hvor meget en fjendtlig Skæbne end søger at hindre det, og hvor mange Trusler man end retter imod dette Liv, der kun faar sin Styrke af Deres.“ Dette var et overraskende Skuespil for Don Fernando og alle de Omkringstaaende, der var fulde af Forundring over denne uhørte Hændelse. Dorotea syntes, at hun saá al Farve vige fra Don Fernandos Ansigt, og det forekom hende, at han gjorde Mine til at ville tage Hævn over Cardenio, thi hun saá, at han bevægede Haanden for at lægge den paa Sværdet. Men neppe havde hun faaet denne Tanke, før hun med utrolig Hurtighed slyngede Armene om hans Knæ, kyssede dem og trykkede ham saa fast ind til sig, at han ikke kunde røre sig, og uden at hæmme sine Taarers Løb sagde hun til ham: „Hvad vil du nu gøre, du min eneste Tilflugt, i Anledning af dette uventede Sammentræf? For dine Fødder ligger din Brud, men den, som du ønsker til Brud, er i sin Brudgoms Arme. Overvej nu, hvorvidt det sømmer sig for dig, eller blot er dig muligt, at gøre det om, som er sket ved Himmels Tilskikkelse, eller om det ikke anstaar dig at hæve den op til dig, som, skydende alle Hindringer til Side, prøvet i Troskab og Bestandighed, her for dine Øjne bader sine i kærlige Taarer og væder sin Gemals Ansigt og Bryst dermed? Saa sandt Gud er vor Gud, beder jeg dig, saa sandt du er en Adelsmand, bønfalder jeg dig om, at denne aabenbarede Skuffelse ikke alene ikke maa opflamme din Harme til stærkere Glød, men dæmpe den saa fuldstændigt, at du i Ro og Fred tillader disse to Elskende, uden Forstyrrelse fra din Side at nyde Ro og Fred, saa længe Himmelen vil forunde dem det. Derved vil du vise din høje og ædle Sjæls Storsind; deraf vil Verden se, at Fornuft har mere Magt over dig end Begær.“ Mens Dorotea sagde dette, holdt Cardenio stadig Lucinda i sine Arme, uden dog at slippe Don Fernando af Syne, fast besluttet paa, hvis han saá ham gøre en eller anden truende Bevægelse, at forsvare sig saa godt som muligt, saavel mod ham som mod enhver anden, der maatte vise sig fjendtlighedsindet overfor ham, om han saa skulde sætte

Livet til derved. Men i dette Øjeblik lagde Don Fernandos Venner sig imellem og ligesaa Præsten og Barberen, der havde været til Stede under hele dette Optrin, ja, selv den gode Sancho Panza holdt sig ikke tilbage, og alle omringede de Don Fernando og bad ham, om han dog vilde værdiges at tage Hensyn til Doroteas Taarer. Da alt, hvad hun havde forebragt, var sandt, hvad de ikke tvivlede om, maatte han ikke tillade, at hun saå sig bedraget i saa berettigede Forhaabninger. Han burde overveje, at skønt det tog sig ud som et rent Tilfælde, saa var det dog Himmels særlige Tilskikkelse, at de alle havde truffet hinanden paa dette Sted, hvor de mindst ventede det. Præsten tilføjede, at han maatte betænke, at intet uden Døden kunde skille Lucinda fra Cardenio, og at disse to, selv om det blev en Sværdæg, der skilte dem, dog vilde anse Døden for den højeste Lykke. Ved Begivenheder, hvorpaa der ikke kunde raades Bod, var det den højeste Visdom at tæmme sin egen Villie og ved Selvovervindelse vise et ædelt Hjerte. Han burde derfor tilstaa de to Besiddelsen af et Gode, som Himmelen havde forundt ham selv. Hvis han blot fæstede sine Øjne paa Doroteas Skønhed, vilde han let se, at faa eller næsten ingen var hendes Lige, endsige overgik hende; tilmed forbandt hun Ydmyghed med Skønhed og elskede ham inderligt og oprigtigt. Hvis han vilde rose sig af at være en Ridder og en Kristen, var han forpligtet til at holde sit Ord; derved takkedes han Gud og vandt alle forstandige Menneskers Bifald, som saa udmærket véd, at Skønhed, ogsaa naar den findes hos en Pige af ringe Stand, besidder den Forret, at den, saa snart den blot er forenet med Ærbarhed, kan hæve sig til en hvilken som helst Højde og sidestille sig med enhver, uden at den Mand, der hæver den op til sig og stiller den paa samme Trin som sig selv, paa nogen Maade lider Afbræk paa sin Ære derved. Og naar Kærlighedens mægtige Bud adlydes, kan den, som retter sig efter dem, ikke fortjene Dadel, for saa vidt intet syndigt blander sig deri. Til disse Grunde føjede de alle endnu flere, saa overbevisende, at Don Fernandos kække Hjerte, eftersom det virkelig var fyldt af ædelt Blod, blødgjordes og bøjede sig for den Sandhed, som han ikke kunde benægte, selv om han vilde. Og som Bevis paa, at han vilde følge de gode Raad, han havde modtaget, og var fuldkommen over-

Cardenio overværer fra en Vinduesniche Lucindas Trolovelse med Don Fernando.

tydet om sin Pligt, bøjede han sig ned og omfavnede Dorotea, idet han sagde: „Rejs Dem, min Elskede! Det sømmer sig ikke, at den skal knæle for mine Fødder, som hersker i mit Hjerte. Hvis jeg ikke hidtil har givet Dem Beviser for det, jeg siger, skete det maaske paa Himlens Bud, for at jeg ret skulde se, med hvilken Troskab De elskede mig, og saaledes lære at skatte Dem efter Fortjeneste. Men jeg maa bede Dem om, at De ikke vil bebrejde mig min haarde Adfærd og min Forsømmelse af Dem. Thi den samme Aarsag, den samme Magt, som nu har bragt mig til at anerkende Dem som min, har tidligere bragt mig til at stræbe efter at undgaa at blive Deres. For at De kan indse Sandheden heraf, saa vend Dem og se den nu saa lykkelige Lucinda ind i Øjnene! Dèr vil De finde Undskyldningen for alle mine Vildfarelser. Og da Lucinda nu har fundet og opnaaet alt, hvad hun ønskede, og jeg i Dem har fundet min Lykke, saa gid hun maa leve mange lyksalige Aar i Fred og Glæde med sin Cardenio, og jeg vil bede Himlen om, at den vil lade mig henleve dem med min Dorotea.“ Da han havde sagt dette, omfavnede han hende paa ny og trykkede sit Ansigt ind til hendes, bevæget af en saa inderlig Æmhed, at det kun skyldtes hans store Selvbeherskelse, naar han ikke ved frembrydende Taarer gav et utvivlsomt Bevis paa sin Kærlighed og Anger. Men Lucindas og Cardenios Taarer lod sig ikke paa samme Maade holde tilbage, og lige saa lidt de øvrige; næsten alle begyndte de nu at udgyde Taarer i rigt Maal, nogle over deres egen, andre over fremmed Lykke, saa at det ganske saá ud, som om de alle havde lidt en svær Ulykke. Sancho græd ogsaa, skønt han siden tilstod, at han kun flæbede, fordi han saá, at Dorotea ikke, som han havde troet, var Dronning Micomicona, af hvem han havde ventet sig saa store Naadesbevisninger. Til Rørelsen kom hos alle ogsaa Forbavselse, og denne Tilstand varede i nogen Tid. Derpaa kastede Cardenio og Lucinda sig paa Knæ for Don Fernando og takkede ham med saa velvalgte Ord for den Godhed, han havde vist dem, at Don Fernando ikke vidste, hvad han skulde svare, men løftede dem op og omfavnede dem med alle Tegn paa Ven-skab og med den højeste Anstand. Derpaa bad han Dorotea om at sige ham, hvorledes hun var kommet til dette Sted, der laa saa langt fra hendes Hjem. Kort og forstandigt gentog hun, hvad

hun før havde fortalt Cardenio, og Don Fernando og hans Ledsagere fandt saa stort Behag deri, at de blot ønskede, Fortællingen havde varet meget længere; paa saa indtagende Maade forstod Dorotea at skildre sine ulykkelige Hændelser. Da hun havde endt sin Fortælling, berettede Don Fernando, hvad der var tilstødt ham i Byen, efter at han paa Lucindas Bryst havde fundet det Brev, hvori hun erklærede, at hun var Cardenios Brud og ikke kunde blive hans. Han sagde, at han havde villet dræbe hende, og sikkert ogsaa havde gjort det, hvis hendes Forældre ikke havde hindret ham deri. Han havde i Raseri og Forbitrelse forladt deres Hus, fast besluttet paa at tage Hævn, naar der frembød sig en bedre Lejlighed dertil. Den følgende Dag havde han erfaret, at Lucinda havde forladt sine Forældres Hus, og at ingen kendte hendes Opholdssted; men til sidst havde han dog efter nogle Maaneders Forløb faaet at vide, at hun befandt sig i et Kloster og havde besluttet at blive der hele sit Liv, hvis hun ikke kunde tilbringe det ved Cardenios Side. Saa snart han havde hørt det, havde han valgt disse tre Adelsmænd til sine Ledsagere og begivet sig til Lucindas Opholdssted; dog havde han ikke søgt at faa hende i Tale, fordi han frygtede for, at man vilde bevogte Klosteret nøjere, saa snart man fik at vide, at han befandt sig i Nærheden. Derfor havde han ventet til en Dag, da Klosterporten stod aaben, havde ladet to af sine Ledsagere holde Vagt ved Porten og var selv med den tredie trængt ind i Klosteret for at søge efter Lucinda. Han havde fundet hende i Korsgangen, hvor hun stod i Samtale med en Nonne, havde øjeblikkelig bemægtiget sig hende og slæbt hende bort uden at lade hende komme til Besindelse; derfra havde han ført hende til en Flække, hvor de forsynede sig med alt, hvad der udkrævedes for at de kunde tage hende med sig. Alt dette havde de kunnet gøre ganske trygt, fordi Klosteret laa paa aaben Mark, et godt Stykke fra Byen. Han fortalte dernæst, at Lucinda, saa snart hun havde set sig i hans Vold, var faldet i Afmagt, og da hun atter var kommet til sig selv, havde hun kun sukket og grædt og ikke talt et eneste Ord. Saaledes var de, fulgte af Tavshed og Graad, naaede til Kroen, der for ham ganske var som Himlen, hvor alle Jordens Ulykker og Sorger bortsvinder og faar Ende.

XXXI. KAPITEL

Hvori den navnkundige Prinsesse Micomiconas Historie fortættes, tillige med andre behagelige Tildragelser.

Sancho hørte med ikke ringe Græmmelse paa alt dette, eftersom han saå sit Haab om Ophøjelse forsvinde og gaa op i Røg, den yndige Prinsesse Micomicona forvandles til Dorotea og Kæmpen til Don Fernando, mens hans Herre laa i dyb Søvn, rolig og ubekymret med Hensyn til alt det, som var sket. Dorotea var endnu ikke vis paa, om hendes Lykke ikke blot var en Drøm, Cardenio var hensunken i lignende Tanker, og Lucindas bevægede sig i samme Retning. Don Fernando takkede Himlen, der havde vist ham saa stor Naade og revet ham ud af en saa dyb Forvirring, hvor han havde været nær ved at miste baade sin Ære og sin Sjæls Salighed. Kort sagt, alle de, der befandt sig i Kroen, var fornøjede og glade over det lykkelige Udfald af saa indviklede og fortvivlede Begivenheder. Præsten forstod som en forstandig Mand at anbringe alt paa rette Sted og glæde hver enkelt ved sin Lykønskning til den opnaaede Lykke. Men ingen var dog gladere end Krokonen over det Løfte, Præsten og Cardenio havde givet hende: at ville betale med Renter for al den Skade, Don Quixote havde anrettet.

Sancho var, som jeg allerede har sagt, den eneste bedrøvede, ulykkelige og nedslagne; med tungsindig Mine gik han ind i Kammeret til sin Herre, der endelig havde faaet udsovet, og sagde til ham: „Nu kan Deres Velbyrdighed, min Herre af den bedrøvelige Skikkelse, saamænd sove saa længe De gider, uden at bryde Dem om at dræbe nogen eller gengive nogen Prinsesse hendes Rige, for det er altsammen allerede afgjort og fuldbragt.“ „Det vil jeg gerne tro,“ svarede Don Quixote, „thi med Kæmpen har jeg bestaaet den mest haardnakkede og forbitrede Strid, som jeg nogensinde venter at komme til at bestaa i mit Liv; med et Hug i Terts, krak! slog jeg Hovedet af ham, saa det faldt paa Gulvet, og der sprøjtede saa meget Blod ud af ham, at det flød rundt paa Jorden som Vandbække.“ „Som Rødvinsbække, maatte Deres Velbyrdighed hellere sige,“ sagde Sancho, „thi ifald Deres Velbyrdighed ikke véd det, kan jeg fortælle

Dem, at den dræbte Kæmpe var en gennemhullet Vinsæk og Blodet to Hundrede Potter Rødvin, den havde i sin Bug; men det afhugne Hovede tog Fanden!" „Hvad er det, du siger, din Nar?" sagde Don Quixote, „er du rigtig klog?" „Deres Velbyrdighed behøver kun at staa op," sagde Sancho, „saa skal De se, hvad for et kønt Stykke Arbejde De har udført, og hvad vi kommer til at betale for; saa vil De ogsaa finde Dronningen forvandlet til et borgerligt Fruentimmer, der hedder Dorotea, og mange andre Ting, som sikkert vil forundre Dem, naar De først bliver klar over dem." „Intet af dette vil forundre mig," svarede Don Quixote; „thi hvis du vil tænke dig om, maa du kunne huske, at jeg allerede forrige Gang, vi var her, sagde dig, at alt, hvad her foregaar, er lutter Trolderi; og det vil altsaa ikke være saa underligt, om det gaar paa samme Maade denne Gang." „Jeg skulde gerne tro det," genmælede Sancho, „om blot min Himmelsprætning ogsaa havde været Spilfægteri. Men det var den ikke; den var virkelig nok, og jeg saá, at Kromanden, som er her endnu den Dag i Dag, holdt i det ene Hjørne af Sengetæppet og gladelig slyngede mig mod Himlen; han lo, saa han var ved at sprække, og jeg sværger Dem til, at han er haandfast. Skønt jeg kun er en enfoldig Fyr og en stakkels Synder, synes jeg dog, at hvor man kan kende Folk igen, er der ingen Trylleri med i Spillet, men derimod mange Prygl og meget Uheld." „Det faar vi sagtens nok raadet Bod paa," sagde Don Quixote, „giv mig nu mine Klæder, saa at jeg kan komme ud og se de Tildragelser og Forvandlinger, du taler om." Sancho rakte ham Klæderne, og medens han iførte sig dem, gav Præsten Don Fernando og de øvrige en Beretning om Don Quixotes Galskab og den List, de havde benyttet sig af for at bringe ham bort fra Armodsklippen, hvor han i egen Indbildning befandt sig, fordi hans Herskerinde havde forsmået ham. Ligeledes fortalte han dem næsten alle de Eventyr, Sancho havde meddelt ham, og de lo og forundrede sig ikke lidet derover; thi det forekom dem, som alle andre, at det var den besynderligste Art Galskab, der kunde finde Plads i en forvirret Hjerne. Præsten lagde til, at da den lykkelige Forandring i Fru Doroteas Skæbne hindrede ham i at udføre sin tidligere Plan, vilde det nu blive nødvendigt at udtænke en anden for at bringe Ridderen hjem. Cardenio

tilbød at hjælpe med ved Værkets Fuldførelse ved at lade Lucinda overtage Doroteas Rolle. „Nej,“ sagde Don Fernando, „saadan bør det ikke være; jeg ønsker, at Dorotea skal spille sin Rolle til Ende, og da den gode Ridders Landsby vel ikke kan ligge alt for langt herfra, skal det glæde mig at kunne bidrage til hans Helbredelse.“ „Den ligger kun to Dages Rejse herfra,“ sagde Præsten. „Godt, selv om den laa endnu længere borte, vilde jeg med Fornøjelse drage med det Stykke Vej for at udføre saa god en Gerning,“ sagde Don Fernando.

Derpaa traadte Don Quixote frem i fuld Rustning, med Mambrins Hjelms (der dog var meget bulet) paa Hovedet og sit runde Skjold paa Armen; han støttede sig til sin Stav eller sit Spyd. Dette sælsomme Syn hensatte Don Fernando og de øvrige i den dybeste Forundring; de betragtede med den største Opmærksomhed hans tørre, gule og over en halv Mil lange Ansigt, hans Vaaben, der passede saa daarligt til hinanden, og hans afmaalte Gang og ventede i dyb Tavshed paa, hvorledes han vilde udtale sig. Han vendte sig med stor Værdighed og Ro til den dejlige Dorotea, fæstede sine Øjne paa hende og sagde:

„Hulde Dame, denne min Vaabendrager har berettet mig, at Deres Højhed er forsvundet og Deres højbaarne Væsen tilintetgjort, eftersom De fra en ophøjet Dame og mægtig Dronning, som De før plejede at være, er blevet forvandlet til en borgerlig Jomfru. Dersom dette er sket efter Kongens, Deres vise Hrs. Faders Bud, af Frygt for, at jeg ikke vilde yde Dem den fornødne og lovede Bistand, saa erklærer jeg Dem, at han hverken helt eller halvt forstod eller forstaar at læse sin Messe, og ej heller var bevandret i Ridderbøgerne. Thi hvis han havde anvendt saa megen Tid og Flid paa at læse dem og gennemgaa dem, som jeg, saa vilde han paa hver Side have fundet, at andre Riddere, hvis Ry ikke kan sammenlignes med mit, har løst meget sværere Ogaver, da det jo slet ikke er saa vanskeligt at dræbe saadan en lille Kæmpe, hvor overmodigt han end gebærder sig. Ja, det er end ikke ret mange Timer siden, jeg stod overfor ham, og. . . . Dog, jeg vil tie, for at man ikke skal sige, at jeg har løjet. Men Tiden, som aabenbarer alle Ting, vil sige det i mit Sted, naar vi allermindst venter det.“ „De stod overfor to Vinsække, og ikke overfor nogen Kæmpe!“ raabte derpaa

Kromanden, men Don Fernando befalede ham straks, at han skulde tie og ikke for nogen Pris maatte afbryde Don Quixote i hans Tale, og denne fortsatte paa følgende Maade: „Kort sagt, stormægtige og nu fra Deres Arv udelukkede Fyrstinde, hvis Deres Fader af den Grund, jeg har anført, har foretaget denne Forvandling med Deres Person, saa bør De ingenlunde skænke ham Tiltro; thi der gives ikke nogen Fare under Solen, som mit Sværd ikke skulde kunne bane sig Vej igennem, og med det agter jeg at afhugge Deres Fjendes Hoved og lægge det i Støvet her i dette Land, for at jeg om faa Dage kan lægge Deres eget Lands kongelige Ring om Deres Hoved.“ Her tav Don Quixote og afventede Prinsessens Svar. Da denne allerede var bekendt med Don Fernandos Beslutning, at Bedrageriet skulde fortsættes, indtil Ridderen var bragt til sit Hjem, svarede hun ham med udsøgt Ynde og Værdighed: „Hvem der end kan have sagt Dem, tapre Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, at jeg har afført mig mit tidligere Væsen og forvandlet det, saa har han ikke sagt Dem Sandheden; thi jeg er endnu i Dag den samme, som jeg var i Gaar. Vel er det sandt, at der er foregaaet visse Forandringer med mig ved Visheden om en Lykke, der har sat mig i Besiddelse af alt det, min Sjæl attraaede, men derfor er jeg ikke hørt op med at være den, jeg hidtil var, og nære det Forsæt, som jeg altid har næret, nemlig at benytte mig af Deres stærke og uovervindelige Arms Kraft til at faa min Ret. Altsaa maa De, min Herre, ædelmodigt paa ny skænke min Fader Deres Agtelse og anse ham for en kyndig og forstandig Mand, da han ved sin Viden har fundet et saa let og rigtigt Midde til at raade Bod paa min Vanskæbne. Thi jeg tror fuldt og fast, at hvis De ikke havde været, ædle Herre, saa vilde jeg aldrig været blevet lykkelig, som jeg nu er. At dette er den rene Sandhed, kan de fleste af de tilstedeværende Herrer bevidne. Vi har nu kun tilbage at begive os paa Vej i Morgen, da det dog i Dag er for sildigt til at naa mere end et kort Stykke Vej; Omsorgen for det lykkelige Udfald, jeg haaber paa, vil jeg overlade til Gud og Deres ædle Hjertes Tapperhed.“

Saaledes talte den kloge Dorotea, og da Don Quixote hørte saadanne Ord, vendte han sig til Sancho og sagde med stor Forbitrelse: „Nu siger jeg dig, Sancho, din Hund, at du er den

største Kæltring i hele Spanien! Sig mig, din Skurk, din Gavtyv, fortalte du mig ikke for et Øjeblik siden, at denne Prinsesse var forvandlet til en Jomfru ved Navn Dorotea, og at jeg lige saa lidet havde afhugget Kæmpens Hoved som den Hores, der har undfanget dig, foruden mange andre Taabeligheder, der gjorde mig saa bestyrtet, som jeg endnu aldrig i mit Liv har været? Men jeg sværger paa (her saå han mod Himmelen og skar Tænder), at jeg vil tilrede dig saadan, at du skal tjene til Skræk og Advarsel for alle løgnagtige Vaabendragere hos Fremtidens vandrende Riddere.“ „Stil Dem tilfreds, Deres Velbyrdighed,“ svarede Sancho, „det kan jo være, at jeg har taget fejl med Hensyn til den naadige Prinsesse Micomiconas Forvandling. Men hvad angaar Kæmpens Hoved eller i hvert Fald Gennem boringen af Vinsækkene og Blodet, der er Rødvín, tager jeg ved den levende Gud ikke fejl! For Vinsækkene ligger endnu gennemstukne ved Hovedgærdet af Deres Velbyrdigheds Seng, og Rødvínen har dannet en stor Sø inde i Kammeret. Hvis De ikke vil tro mig, saa skal De nok faa Syn for Sagn, naar Æggene skal koges, jeg mener, naar Hr. Kromanden her kræver Erstatning for hele den Skade, De har anrettet. Men forøvrigt glæder det mig hjerteligt, at Fru Dronningen igen er, som hun før var; thi det tjener jo lige saa vel til min Fordel som til andres.“ „Saa siger jeg nu, Sancho,“ sagde Don Quixote, „at du er et Fæhovede. Tilgiv mig, og lad det være godt.“ „Nuvel,“ sagde Don Fernando, „saa skal der ikke tales mere om den Ting. Og da den naadige Prinsesse har befalet, at vi skal rejse videre i Morgen, fordi det er for silde i Dag, saa lad os tilbringe Natten med behagelig Samtale, indtil det dages, hvorpaa vi alle vil ledsage Hr. Don Quixote for at være Vidner til de tapre og uhørte Bedrifter, han vil udføre i Løbet af det betydelige Foretagende, han har forpligtet sig til at føre til Ende.“ „Det er mig, hvem det paahviler at opvarte og ledsage Dem,“ svarede Don Quixote, „og jeg er Dem meget forbunden for den Naade, De viser mig, og de gode Tanker, De har om mig; jeg skal bestræbe mig for at bekræfte Dem, om det saa skulde koste mig Livet, ja, mere endnu, hvis det kan koste mig mere.“

Der blev udvekslet mange Høfligheder og Venskabsforsikringer mellem Don Quixote og Don Fernando, men en Fremmed,

der netop paa samme Tid traadte ind i Kroen, fik pludselig alle til at tie. Paa hans Klædedragt kunde man se, at det var en Kristen, der nylig var undsluppet fra de mauriske Lande; thi han var iført en blaa Klædestrøje med korte Skøder, halve Ærmer og uden Krave; Bukserne var ligeledes blaa, men af Lærred, og Huen havde samme Farve; han gik med daddelfarvede Halvstøvler og bar en maurisk Krumsabel ved et Sværdgehæng, der hang tværs over Brystet. Lige bagefter ham fulgte paa et Rideæsel en Kvinde klædt paa maurisk Vis, med tilsløret Ansigt; et Klæde hang ned fra hendes Hoved, hun bar en lille Gyldenstykkens Hue og var klædt i en Kappe, der indhyllede hende fra Skuldrene til Fødderne. Manden var en kraftig og smuk Skikkelse, nogle og fyrretyve Aar gammel, med temmelig solbrunet Ansigt, lang Knebelsbart og omhyggeligt studset Hageskæg; kort sagt, hans Holdning var en saadan, at man, hvis han blot havde været bedre klædt, vilde have anset ham for en Mand af Stand og fornem Familie. Saa snart han kom ind i Kroen, forlangte han et Værelse og syntes at blive fortrædelig, da han hørte, at der intet var at faa. Han nærmede sig til den Dame, som efter Dragten at dømme syntes at være Maurerinde, og løftede hende ned paa sine Arme. Tiltrukne af hendes usædvanlige og for dem ganske fremmede Klædedragt omringede Lucinda, Dorotea, Krokonen, hendes Datter og Maritornes Maurerinden, og da Dorotea, som stedse var forekommende, høflig og betænksom, bemærkede, at hun ligesom hendes Ledsager var fortrydelig over, at der intet Værelse var at faa, sagde hun til hende: „Tag Dem ikke denne Mangel paa Bekvemmelighed alt for nær, kære Frue; thi at der ikke findes nogen saadan, er jo kun sædvanligt i Kroerne. Men hvis De har Lyst til at tilbringe Natten sammen med os — hvorved hun pegede paa Lucinda — saa er De maaske paa Deres Rejse allerede ofte blevet udsat for en mindre venlig Modtagelse end den, vi vil byde Dem.“ Den tilslørede svarede ikke et Ord derpaa, men rejste sig op, lagde Hænderne over Kors paa Brystet, sænkede Hovedet og bøjede sig til Tegn paa, at hun modtog det med Tak. Af hendes Tavshed sluttede de sig til, at hun maatte være Maurerinde og endnu ikke kunde udtrykke sig i Kristensproget.

Den befriede Slave, som hidtil havde været beskæftiget med

andre Ting, kom nu hen til dem, og da han saå, at de alle omringede den Dame, som var kommet i Følge med ham, og at hun tav til alt, hvad de sagde til hende, tog han til Orde: „Mine Damer,“ sagde han, „denne Frøken forstaar neppe mit Modersmaal og kan ikke tale noget andet Sprog end sit eget, og af den Aarsag har hun ikke kunnet svare paa, hvad De har spurgt hende om.“ „Vi har slet ingen Spørgsmaal gjort hende,“ svarede Lucinda, „men kun tilbudt hende vort Selskab i Nat, hvis hun vil dele vort Værelse og vor Bekvemmelighed med os; vi skal da med Fornøjelse vise hende al den Velvillie, som man skylder fremmede, naar de trænger til den, særlig naar det drejer sig om at yde en Kvinde en Tjeneste.“ „Baade paa hendes og mine Vegne,“ sagde den befriede Slave, „kysser jeg Deres Hænder, mine Damer, og véd tilfulde at skatte den os tilbudte Gunst; thi ved en saadan Lejlighed, og naar den vises én af saa fornemme Personer, som Deres Udseende røber, at De er, forstaar man let, at den maa anslaas meget højt.“ „Sig mig, min Herre,“ sagde Dorotea, „er denne Dame Kristen eller Maurerinde? Thi hendes Dragt og Tavshed faar os til at tro, at hun er, hvad vi helst ikke saå, hun var.“ „Af Fødsel og Klæder er hun Maurerinde,“ svarede Slaven, „men i Hjertet en ivrig Kristen, thi hun nærer det inderligste Ønske om at blive det.“ „Hun er altsaa ikke døbt?“ indskød Lucinda. „Der har ikke været nogen Lejlighed dertil,“ svarede Slaven, „siden vi forlod hendes Hjem og Fødeby: Algier, og hidtil har hun ikke svævet i saa overvældende Livsfare, at det har været nødvendigt at døbe hende i Hast, uden at hun først havde lært alle de Ceremonier at kende, som vor hellige Moder Kirken foreskriver. Men om Gud vil, skal hun snart blive døbt med al den Højtidelighed, som hendes Herkomst og Rang kræver, der er langt fornemmere, end hendes og min Klædedragt lader formode.“ Disse Ord vakte hos alle dem, som hørte dem, Ønsket om at erfare, hvem denne Maurerinde og hvem den befriede Slave var; men ingen vilde lige nu spørge derom, da man indsaa, at Øjeblikket var mere egnet til at indbyde dem til Hvile end til at udspørge dem om deres Oplevelser. Dorotea tog den Fremmede ved Haanden og fik hende til at sætte sig ved Siden af hende, hvorpaa hun bad hende om at tage sit Slør af. Hun saå paa Slaven, ligesom for at spørge

ham om, hvad de sagde, og hvad hun skulde gøre. Han forklarede hende paa Arabisk, at de bad hende om at tage Sløret af, og at hun skulde føje dem. Hun gjorde det straks og fremviste saa dejligt et Ansigt, at Dorotea ansaa hende for smukkere end Lucinda, og Lucinda for smukkere end Dorotea. Alle de omstaaende maatte indrømme, at hvis noget Ansigt kunde sammenlignes med de tvendes, saa maatte det være Maurerindens, og der fandtes endog nogle, der i visse Retninger tilkendte hende Prisen. Og da nu Skønhed har den Forret ved sit Trylleri at stemme Sindene venligt og drage Hjerterne til sig, saa nærede de alle kun det Ønske at vise den skønne Maurerinde Tjenester og Elskværdighed. Don Fernando spurgte Slaven om Maurerindens Navn; han svarede: Lela Zoraida. Og da hun hørte det, forstod hun straks, hvad man havde spurgt ham om, og raabte hastigt, ærgerlig, men dog med megen Ynde: „Nej, nej, ikke Zoraida. Maria, Maria!“ Hvorved hun vilde give at forstaa, at hun hed Maria og ikke Zoraida. Disse Ord og den dybe Følelse, hvormed Maurerinden udtalte dem, fralokkede nogle af Tilhørerne mere end én Taare, særligt nogle af Kvinderne, der jo af Naturen er blide og fulde af Medfølelse. Lucinda omfavnede hende meget kærligt og sagde: „Ja, ja, Maria, Maria.“ Hvortil Maurerinden svarede: „Ja, ja, Maria. Zoraida macange,“ hvilket betyder: ikke Zoraida.

XXXII. KAPITEL

Der handler om den mærkværdige Tale, som Don Quixote holdt over Krigerstanden og Videnskaberne.

Det var nu blevet langt ud paa Eftermiddagen, og efter Ordre af Don Fernandos Ledsagere havde Værten gjort sig den yderste Flid for, saa godt det var ham muligt, at skaffe dem et udmærket Aftensmaaltid. Da nu Spisetiden kom, satte de sig alle ved et langt Bord af den Slags, som plejer at staa i Spisestuen til Tjenerskabet, for i Kroen fandtes der hverken et rundt Bord eller et med fire lige lange Sider. Ærespladsen for Bordenden

fik, skønt han først vægrede sig derved, Don Quixote, som derpaa forlangte, at Prinsesse Micomicona skulde tage Plads ved Siden af ham, da han var hendes Beskytter. Ved Siden af hende satte sig Lucinda og Zoraida, og overfor dem Don Fernando og Cardenio, derpaa Slaven og de andre Adelsmænd og ved Siden af Damerne Præsten og Barberen. Saaledes spiste de i munter Stemning, der steg endnu mere, da de bemærkede, at Don Quixote holdt op med at spise og, drevet af den samme Lyst, som havde opildnet ham til saa stor Veltalenhed, da han spiste sammen med Gedehyrderne, tog Ordet og sagde: „Sandelig, mine Herrer og Damer, naar man ret overvejer det, møder der dem, som tilhører de vandrende Ridderes Orden, de største og utroligste Ting. Og hvis der kan rejses nogen Tvivl herom, sig mig da: Hvilken dødelig i hele Verden, som nu traadte ind ad dette Slots Porte og saå os sidde og spise saaledes, vilde vel kunne vide eller slutte sig til, hvem vi er? Hvem vilde kunne sige, at den Dame, som sidder ved min Side, er den store Dronning, som vi alle véd, hun er, og at jeg er hin Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, som hist udenfor vidt om Lande lever paa Berømmelsens Tunge? Nu kan der ikke længer være nogen Tvivl om, at denne Vaabenkunst og dette Kald overgaar enhver Kunst og ethvert Kald, som Mennesker har opfundet, og den bør agtes saa meget højere, jo større Farer den er udsat for. Lad ingen for Fremtiden driste sig til at sige, at Videnskaberne har Forrangen frem for Vaabnene! Til enhver, der gør det, hvem han end er, vil jeg sige, at han ikke véd, hvad han taler om. Thi den Grund, slige Folk plejer at beraabe sig paa, og hvorpaa de overhovedet lægger mest Vægt, er, at Aandens Arbejdere staar højere end Legemets, og at Krigerens Haandværk kun drives med Legemet, som om dets Udøvelse var noget, der kunde besørge af Daglejere, og der ikke krævedes andet dertil end stærke Muskler; eller som om der ikke ogsaa i det, som vi, der dyrker det, kalder Krigens Haandværk, var indbefattet Heltegerninger, der ikke kan øves uden stor aandelig Begavelse. Mon ikke den Kriger, hvis Opgave det er at føre en Hær eller forsvare en belejret Stad, maa arbejde lige saa meget med Forstanden som med Legemet? Kan man mon med Legemets Kræfter erfare noget om eller blot slutte sig til

Fjendens Hensigter, Planer, Krigslist, eller med dem imødegaa Vanskeligheder og afvende truende Farer? Nej, alt dette er Forstandsarbejder, hvori Legemet ikke har nogen Del. Da det nu staar fast, at Krigens Haandværk lige saa vel kræver Aands-evner som Videnskaben, saa lad os undersøge, om den Studerendes eller Krigerens Aand har mest Arbejde, hvilket man bedst kan slutte sig til ved at følge begges Veje, og den, der har det ypperste Maal, bør Fortrinet tilkendes. Formaålet for Videnskaberne — men jeg taler her ikke om Religionsvidenskaben, hvis Formaal det er at lære Sjælene Vejen til Himmelen, og med saa uendelig højt et Maal kan intet andet lignedes — jeg taler om de menneskelige Videnskaber, hvis Maal er den haandhævende Retfærdighed: at give enhver sit, vaage herover og virke for, at de gode Love efterleves: visselig et ædelt og ophøjet Formaal, der fortjener al Ros, men dog ikke saa megen, som Krigskunstens Formaal, thi dens Endemaal og Genstand er Freden, det højeste Gode, som Mennesker i dette Liv kan attraa. Det første gode Budskab, som Verden og Menneskene modtog, var derfor det, som Englene forkyndte i hin Nat, der blev vor Dag, da de sang: Ære være Gud i det Høje, Fred paa Jorden og Menneskene en Velbehagelighed. Den Hilsen, som den bedste Mester i Himmelen og paa Jord lærte sine Yndlinge og Disciple at sige, naar de traadte ind i et Hus, lød saaledes: Fred være med dette Hus! Og mange Gange sagde han til dem: Min Fred giver jeg eder, min Fred efterlader jeg eder, Fred være med eder. Sandelig, som en Skat og en Kostbarhed fra en saadan Haand er dette os givet og efterladt, en Skat, foruden hvilken der hverken kan findes sand Lykke i Himmelen eller paa Jorden. Denne Fred er da Krigens sande Øjemed, thi om man nævner Krigen eller Vaabenkunsten, kommer ud paa ét. Efter at vi saaledes har fastsat, at Krigens Maal er Freden, og at den dermed tillige vinder Fortrinnet fremfor Videnskabernes Formaal, kommer vi nu til den Lærdes og til Krigerens legemlige Anstrengelser og vil undersøge, hvis der er de største.“

Paa saa fornuftig Maade og med saa passende Udtryk fremstillede Don Quixote sit Emne, at ingen af hans Tilhørere nu kunde anse ham for gal; tværtimod, da de fleste af dem var af Adel, der har Berøring med Krigerstanden, hørte de paa ham

med Fornøjelse, og han fortsatte paa følgende Maade: „Jeg siger da, at iblandt den Studerendes Vanskeligheder er Fattigdom den største; ikke som om de alle var fattige, men fordi jeg her straks ønsker at se Sagen fra dens værste Side. Og naar jeg har sagt, at han arbejder under Fattigdommens Aag, saa forekommer det mig, at jeg ikke behøver at sige mere om hans uheldige Stilling, thi den, der er fattig, finder Smalhans overalt. Denne sin Fattigdom følger han paa alle Maader, snart ved Sult, snart ved Kulde, snart ved Nøgenhed, snart ved alt dette paa én Gang. Men trods alt dette er den dog ikke saa slem, at han slet ikke faar noget at spise, selv om det ogsaa sker noget senere end ellers, og han maa tage til Takke med det, der falder af hos de rige. De Studerendes største Elendighed er netop det, som de kalder: at gaa om Brød. Heller ikke savner de et Kulbækken eller en Kamin, selv om den ikke tilhører dem, og om den ikke varmer deres kolde Legemer, saa gør den dog i det mindste Frostene taalelig. Og endelig sover de om Natten ganske fortræffeligt under Tag. Jeg vil kun hel løseligt berøre nogle andre Smaating, som for Eksempel, at de har Mangel paa Skjorter, men til Gengæld ingen Overflod paa Sko, en Kjole saa tynd, at den er helt gennemsigtig og Ulden næsten ganske er slidt af, og at de med overdreven Begærlighed fylder deres Maver, naar en gunstig Skæbne engang fører dem til et Gæstebud. Ad denne ujævne og vanskelige Vej, som jeg har skildret, snart snublende, snart faldende, paa ny rejsende sig og atter faldende, naar de den Værdighed, de attraar, og har de først naaet den, saa har vi set mange, som, efter at de er draget igenem disse Syrter og sejlet mellem disse Scylla'er og Carybdis'er som baaret frem af en gunstig Skæbne — jeg siger: Vi har set dem befale og regere over Verden fra et højt Sæde, set deres Sult forvandlet til Mæthed, deres Kulde til behagelig Kølighed, deres Nøgenhed til prægtige Klæder, deres Søvn paa Straamaaten til sød Hvile paa Batist og Damask — den vel fortjente Løn for deres Flid og Møje. Men naar vi stiller deres Besværligheder op imod Krigsmandens og sammenligner dem, saa kan de ikke paa noget Punkt opveje dem, saaledes som jeg nu skal forklare.

Da vi begyndte med Studentens Fattigdom og den Maade,

hvorpaa den gjorde sig følelig, vil vi nu undersøge, om Soldaten da er rigere, og vi vil faa at se, at der i hele Fattigdommens Rige ikke findes nogen fattigere; thi han maa nøjes med sin elendige Sold, som sent eller aldrig udbetales ham, eller med det, som han under betydelig Fare for sit Liv og sin Samvittighed med egne Hænder gør til Bytte. Mange Gange er han saa nøgen, at en forhugget Læderkøllert maa tjene ham baade til Paradeuniform og Skjorte, og midt om Vinteren, paa aaben Mark, har han intet andet, hvormed han kan bøde paa Luftens Umildhed, end sin egen Aande; men da den kommer fra hans tomme Indre, anser jeg det for givet, at den imod alle Naturens Love maa komme kold ud af hans Svælg. Afvent nu, hvorledes han venter paa Nattens Komme for efter alle disse Møjsommeligheder at kvæge sig i den Seng, som venter ham, og som, hvis han da ikke selv er Skyld deri, aldrig kan lide af den Fejl at være for snæver; thi han kan uhindret afmaale saa mange Fod Jord til den, som han ønsker, og vælte sig paa den af Hjertens Lyst uden at frygte for, at Lagenerne skal komme i Uorden. Med hver Dag, hver Time nærmer sig nu den Stund, da han skal faa Lejlighed til at vinde sin Stands Ære: Dagen for et Slag nærmer sig; og saa sætter man snart paa hans Hoved en Doktorhat af Charpi for at forbinde et Skudsaar, der maaske er gaaet gennem begge Tindinger, eller har lemlæstet en Arm eller Ben. Men sker dette ikke, og har den barmhjertige Himmelf taget ham i sin Varetægt, saa at han frisk og velbeholden slipper ud af Faren, saa kan det dog meget vel ske, at han forbliver i samme usle Tilstand, hvori han var, og at der nødvendigvis maa paafølge en og anden Skærmydsel, et eller flere Feltslag, af hvilke han maa fremstaa som Sejrrherre, førend hans Forhold nogenlunde bedres; dog saadanne Jærtegn ser man kun sjældent. Men sig mig, mine Herrer, naar De har overvejet Sagen: hvor meget ringere er ikke Antallet paa dem, der i Krigen har opnaaet Belønning og Forfremmelse, end paa dem, der er omkommet i Krigen? De vil sikkert svare, at der slet ikke kan anstilles nogen Sammenligning imellem dem, og at man ikke forud kan beregne Tallet paa de døde, medens Tallet paa dem, der bliver i Live og belønnes, let kan skrives med tre Chifre. Det omvendte er Tilfældet hos de Lærde; thi deres Løn, for ikke at

sige deres hemmelige Sportler, er dem nok til Livets Ophold. Skønt Soldatens Møje altsaa er større, er hans Belønning langt ringere. Ganske vist kan man herimod indvende, at det er lettere at belønne to Tusinde Studerende end tredive Tusinde Soldater; thi hine belønner man ved at give dem Embeder, som nødvendigt maa tilfalde Folk af deres Kald, men disse kan ikke belønnes, uden at det maa gaa af deres Krigsherres Formue. Dog dette tjener netop til at bekræfte min Paastand.

Men lad os forlade dette, saasom det er en Labyrint, der er meget vanskelig at finde ud af, og paa ny vende os til det Fortrin, Vaabnene har frem for Videnskaberne, et Emne, som vi endnu har tilbage at undersøge; jeg vil tage mine Beviser af de Grunde, som begge Parter anfører til deres Fordel. Foruden dem, som jeg allerede har nævnt, siger Videnskaberne, at uden dem kunde Krigskunsten ikke bestaa; thi Krigen har sine Love, som den maa underkaste sig, men disse Love falder ind under Videnskaberne og de Lærdes Herredømme. Hertil svarer Vaabnene, at uden dem kunde Lovene ikke bestaa, fordi Staterne forsvaret sig og Kongerigerne hævder sig ved Vaaben; ved dem beskyttes Stæderne, sikres Vejene og renses Havet for Sørøvere; kort sagt, hvis Hærene ikke eksisterede, saa vilde Staterne, Kongerigerne, Monarkierne, Stæderne og Vejene til Lands og til Sø for stedse være underkastede den Rædsel og Uorden, som Krigen fører med sig, saa længe den varer og har Frihed til at bruge sine Rettigheder og Kræfter. Det er tillige en afgjort Sag, at det, der koster noget, agtes og maa agtes mest. Opnaar nogen en fremragende Stilling inden for Videnskaberne, saa har det kostet ham Tid, Nattevaagen, Sult, Nøgenhed, Hovedbrud, Fordøjelsesbesværigheder og andet saadant, som hænger sammen dermed, og som jeg allerede har anført; men bringer en det ved sit Mandsmod dertil, at han bliver en god Soldat, maa han døje ganske det samme som den Studerende, men i langt højere Grad, saa at det slet ikke kan sammenlignes dermed; thi han staar hvert Øjeblik i Fare for at miste Livet. Den Frygt, som den Studerende kan føle for Fattigdom og Nød, kan aldrig naa op paa Højde med den, Soldaten føler, naar han er indelukket i en Fæstning, staar paa Post eller Vagt paa en Ravelin eller Bastion, og mærker, at Fjenden borer en Minegang hen-

imod det Sted, hvor han befinder sig, medens han under ingen Omstændigheder maa fjerne sig derfra eller undfly den Fare, der truer ham med den visse Undergang. Det eneste, han kan gøre, er at give sin Høvedsmand Meddelelse om, hvad der gaar for sig, for at denne ved en Kontramine kan forebygge Ulykken, men selv maa han holde Stand og svæve mellem Frygt og Haab, indtil han pludselig svinges op mod Skyerne uden Vinger og derpaa villieløs styrter ned i Dybet. Skulde denne Fare synes liden, saa lad os se, om han møder en lignende eller en større, naar to Galejer i rum Søs støder mod hinanden med Forstavnen. Naar Skibene da hænger fast ved hinanden og er indfildrede i hinanden, har Soldaten ikke mere Plads end den, som en to Fod bred Planke ved Skibssnablen byder ham. Og trods det, trods han ser, at han foran sig har lige saa mange af Dødens truende Redskaber, som der rettes Munding imod ham fra Fjendens Side, og disse ikke er mere end en Spydlængde fra ham, trods han ser, at han ved første Fejltrin vil styrte ned i Neptuns dybe Skød, trods alt dette søger han med uforsagt Hjerter, drevet frem af sin Æresfølelse, at komme ind under Musketilden, og ad saa snævert et Bræt at trænge over paa det fjendtlige Skib. Men det, som man mest maa undre sig over, er, at næppe er én faldet derned, hvorfra han først ved Verdens Ende skal opstaa, før en anden straks indtager hans Plads, og styrter ogsaa han i Havet, der lurar paa ham som paa en Fjende, saa følger efter ham en anden og atter en anden, uden at der lades den døende Tid til at dø: I Sandhed et Tegn paa det højeste Heltemod, den største Tapperhed, som kun er tænkelig i Krigens afgørende Øjeblikke.

Lykkelig var hin velsignede Tidsalder, der endnu ikke kendte Artilleriets djævelske Redskaber og deres græsselige Raseri! Deres Opfinder faar, derom er jeg overbevist, nu i Helvede Lønningen for sin sataniske Opfindelse, hvorved han har muliggjort, at en æreløs og fejg Arm kan berøve en tapper Ridder Livet, og at der, uden at han véd hvorledes og hvorfra, midt under den Tapperhed og Daadlyst, som opflammer og besjæler Heltens Bryst, kommer en forfløjnen Kugle, der — maaske afskudt af en, som da han affyrede den forbandede Maskine, forfærdedes ved Blinket af Ilden og flygtede — paa et Øjeblik

Fra Lucindas Bryllup.

afskærer og tilintetgør Tanke og Liv hos en Mand, der fortjente at nyde godt af dem endnu i mange Decennier. Naar jeg overvejer dette, saa kunde jeg næsten sige, at det krænker mig i Sjælen at have paataget mig en vandrende Ridders Kald i en saa afskyelig Tid som den, hvori vi lever. Thi skønt ingen Fare skal indjage mig Frygt, saa gyser jeg dog stadig ved den Tanke, at Krudt og Bly kunde berøve mig Lejligheden til at gøre mig berømt og bekendt over hele Kloden ved min Arms Tapperhed og min Klings Æg. Men Himlens Villie ske, hvis jeg opnaar at føre mit Forehavende til Ende med Sejr, saa tilkæmper jeg mig ogsaa en Agtelse, der er saa meget større, fordi de Farer, jeg har udsat mig for, har været større end de, som vandrende Riddere i de forgangne Tider var udsatte for."

Hele denne lange Tale holdt Don Quixote, medens de andre spiste, og glemte derunder Maaltidet saa fuldstændigt, at han ikke undte sig en eneste Bid Mad, skønt Sancho Panza et Par Gange havde opmuntret ham til at spise, da han siden altid kunde faa Tid nok til at sige, hvad han vilde. Han havde bevæget sine Tilhørere til fornyet Medynk med en Mand, der lod til at besidde saa megen Aandskraft og talte saa fornuftigt om ethvert Emne, han behandlede, men saa ganske syntes at miste Forstanden, saa snart man kom ind paa hans usalige og fordømte Ridderskab. Præsten sagde til ham, at han havde fuldkommen Ret i det, han havde anført til Fordel for Krigerstanden, og at han selv, skønt han havde studeret og var graderet til Licentiat, var af samme Mening som han.

XXXIII. KAPITEL

Der handler om det, der videre tildrog sig i Kroen, og mange andre Ting, som fortjener at vides.

Mørket faldt nu stærkt paa, og da det næsten var blevet Nat, nærmede en Karet ledsaget af nogle Ryttere sig til Kroen. De forlangte Herberge, hvortil Krokonen svarede, at der ikke var saa meget som en Haandsbred ledigt i hele Huset. „Selv om det forholder sig saaledes," sagde en af Rytterne, der imidlertid

var redet ind i Gaarden, „saa bliver der vel nok Plads til Hr. Landsdommeren, som holder her uden for.“ Dette Navn gjorde Krokonen forlegen, og hun sagde: „Sagen er, Herre, at vi ingen Senge har; men hvis Hans Naade Hr. Landsdommeren fører en med sig, hvad han jo ganske sikkert gør, saa kan han i Guds Navn tage herind; min Mand og jeg skal rømme vort eget Kammer, for at Hans Naade kan faa sin Bekvemmelighed.“ „Naa ja, i Guds Navn,“ sagde Staldmesteren. Imidlertid var der ud af Vognen allerede steget en Herre, hvis Klædedragt straks forkyndte hans Værdighed og Embede; thi den lange Kaabe med vide Ærmer og krusede Manchetter viste, at han var Landsdommer, som Staldmesteren havde sagt. Ved Haanden førte han en ung Dame, der efter sit Udseende at dømmes var en femten-seksten Aar gammel. Hun var iført Rejsedragt og saa sirlig, smuk og nydelig, at alle maatte beundre hende. Ja, havde de ikke set Lucinda, Dorotea og Zoraida, der var i Kroen, saa havde de alle maattet tro, at det ikke vilde være let at finde en saadan Skønhed som denne unge Dame. Don Quixote mødte Landsdommeren og Frøkenen, da de traadte ind, og saa snart han saa dem, sagde han: „Deres Velbyrdighed kan trøstigt drage ind i dette Slot og hvile ud her; thi hvor snævert og lidet bekvemt det end er, saa findes der dog ikke nogen Snæverhed eller Ubekvemhed i Verden, der kunde hindre, at der blev Rum for Vaaben og Lærdom, især naar Vaabnene og Lærdommen har Skønhed til Fører og Ledsager, saaledes som Deres Velbyrdigheds Lærdom har det i denne skønne Frøken, for hvem ikke alene Slottene bør aabne sig, men Klipper spalte sig og Bjerger revne og neje sig for at give hende Adgang. Træd ind i dette Paradis, Deres Velbyrdighed, siger jeg altsaa; thi her vil De finde Stjerner og Sole værdige til at slutte sig til den Himmel, som Deres Velbyrdighed medbringer. Her vil De finde Vaabenkunsten paa dens højeste Trin og Skønheden paa Fuldkommenhedens Tinde.“ Landsdommeren stod ganske forundret over Don Quixotes Tale; han betragtede ham med stor Opmærksomhed og undrede sig ikke mindre over hans Udseende end over hans Ytringer. Men før han paa sin Side fandt Ord til Gensvar, maatte han paany forbavses, da han så Lucinda, Dorotea og Zoraida, som lokkede af den nye Tidende om de sidst ankomne Gæster og Frøkenens Skønhed, hvorom Krokonen

havde fortalt dem, var ilede til for at se hende og modtage hende. Don Fernando, Cardenio og Præsten hilste ham imidlertid paa en mere forstandig og verdensmandsmæssig Maade, end Don Quixote havde gjort; kort sagt, Landsdommeren traadte ind, lige saa forvirret over det, han saá, som over det, han hørte, og Kroens Skønheder bød den fremmede Skønhed velkommen. Landsdommeren mærkede snart, at alle de Tilstedeværende var fornemme Folk, men vidste dog endnu ikke ret, hvad han skulde tænke om Don Quixotes Skikkelse, Udseende og Væsen. Efter at man gensidig havde udvekslet mange Høfligheder og gjort et Overslag over Kroens Bekvemmeligheder, traf man den samme Ordning, som allerede i Forvejen var blevet truffet, nemlig at alle Damerne skulde begive sig til det førnævnte Kammer, mens Herrerne skulde blive udenfor ligesom for at holde Vagt. Landsdommeren var godt tilfreds med, at hans Datter — thi det var Frøkenen — blev hos de andre Damer, hvilket hun med Glæde gjorde. Og med Kromandens smalle Seng og Halvdelen af det, Landsdommeren førte med sig, fik Damerne et bekvemmere Natteleje, end de havde ventet.

Den befriede Slave, der saa snart han saá Landsdommeren, følte sit Hjerte banke og fik sælsomme Anelser om, at det kunde være hans Broder, spurgte en af Tjenerne, der ledsagede ham, hvad hans Herre hed, og fra hvilken Landsdel han stammede. Tjeneren svarede, at hans Herre var Licentiaten Juan Pérez de Viedma, og at han havde hørt, han stammede fra en lille By i Leons Bjerger. Denne Meddelelse bekræftede, hvad hans Øjne havde sagt ham, at det var den af hans Brødre, som efter hans Faders Raad var blevet ved Bogen. Inderlig glad og fornøjet kaldte han Don Fernando, Cardenio og Præsten til Side, meddelte dem, hvad der foregik, og overbeviste dem om, at Landsdommeren var hans Broder. Tjeneren havde tillige fortalt ham, at han rejste til Indien, da han var udnævnt til Dommer ved Appelretten i Meksiko. Ligeledes erfarede han, at den unge Frøken var Landsdommerens Datter, at hendes Moder var død ved den lille Piges Fødsel, og at Faderen ved Medgiften, som var blevet i Familien, fordi hun havde efterladt sig Datteren, var blevet en meget rig Mand. Han bad dem om Raad angaaende den Maade, hvorpaa han bedst kunde give sig til

Kende, eller paa Forhaand forvisse sig om, hvorvidt hans Broder, naar han saå ham saa fattig, vilde skamme sig over ham eller tage imod ham med aabne Arme. „Overlad mig at gøre dette Forsøg,“ sagde Præsten, „saa meget mere, som jeg umuligt kan tro andet end, at De, min Herre, vil finde den bedste Modtagelse. Thi den overlegne Aand og store Forstand, som Deres Broders ædle Fremtræden røber, tillader ikke den mindste Formodning om, at han skulde være hovmodig eller glemsom, eller ikke skulde vide at betragte Lykkens Omskiftelser fra det rette Synspunkt.“ „Alligevel,“ sagde Kaptajnen, „ønsker jeg ikke pludselig at give mig til Kende, men først efterhaanden, ad forskellige Omveje.“ „Jeg har allerede sagt Dem,“ genmælede Præsten, „at jeg skal vide at gøre det paa en saadan Maade, at alle vil blive tilfredse.“

Imidlertid var Aftensmaaltidet allerede baaret ind, og alle satte sig til Bords undtagen Kaptajnen og Damerne, der spiste i deres Værelse. Medens man nu sad til Bords, sagde Præsten: „Hr. Landsdommer, jeg har i Konstantinopel haft en Kammerat, der førte samme Navn som Deres Velbyrdighed. Han havde været der i nogle Aar som Slave; han var Kaptajn, og saa kæk en Soldat, som der findes i hele det spanske Infanteri. Men lige saa kæk og tapper han var, lige saa ulykkelig var han.“ „Og hvad hed denne Kaptajn, ærede Herre?“ spurgte Landsdommeren. „Han hed Ruy Perez de Viedma,“ svarede Præsten, „og var barnefødt i en By mellem Leons Bjerge. Han fortalte mig en Dag noget, der havde tildraget sig med hans Fader og hans Brødre, og var det ikke blevet fortalt mig af en saa sandhedskærlig Mand, vilde jeg have anset det for en af de Historier, som gamle Koner fortæller om Vinteren ved Fyrstedet; thi han sagde mig, at hans Fader havde delt sin Formue mellem sine tre Sønner og derhos givet dem Raad, der var bedre end de, man finder i Dionysius Catos Digte. Jeg kan tilføje, at det Raad, han fulgte, lød paa at gaa i Krig, og det havde han gjort med saa god Fremgang, at han i Løbet af faa Aar blot ved sin Tapperhed og sit Mod havde drevet det til at blive Kaptajn i Fodfolket og nød saa stor Agtelse, at han allerede var paa Vej til at blive udnævnt til Major. Men Lykken viste sig umild; thi netop som han mente sig berettiget til at vente dens Gunst, mistede han

den fuldstændig ved at miste Friheden paa den lyksalige Dag, da saa mange andre genvandt den, nemlig i Slaget ved Lepanto. Jeg for min Del mistede Friheden i Goleta, og senere gjorde forskellige Tildragelser os til Kammerater i Konstantinopel. Derfra kom han til Algier, hvor jeg véd, han har mødt et af de sælsomste Eventyr af Verden."

Nu fortalte Præsten videre i sammentrængt Form alt, hvad der var hændt Broderen med Zoraida, og Landsdommeren lyttede til Vidnesbyrdet om disse højst mærkelige Oplevelser med større Spænding, end han nogensinde havde følt, naar han forhørte et Vidne i Retten. Men da Præsten kom til det Punkt, hvor Franskmandene udplyndrede de Kristne, der sejlede paa det lille Fartøj, og havde beskrevet den Fattigdom, hvori Kaptajnen og den dejlige Maurerinde derved var nedsunket, sluttede han med at sige, at han ikke vidste, hvorledes det siden var gaaet dem, om de var naaet til Spanien, eller af Franskmændene var bragte til Frankrig.

Alt det, Præsten fortalte, stod Kaptajnen og hørte noget derfra, hvor han nøje gav Agt paa enhver af sin Broders Bevægelser. Da Præsten havde endt sin Fortælling, drog Landsdommeren et dybt Suk, fik Taarer i Øjnene og sagde: „O, min Herre, De véd ikke, hvor megen Del jeg tager i den Historie, De har fortalt mig. Den rører mig saa dybt, at jeg nødes til at bevidne det med Taarer, som imod al Sømmelighed og trods min Tilbageholdenhed strømmer fra mine Øjne. Den tapre Kaptajn, De taler om, er min ældste Broder, der som den stærkeste, fyldt af en højere Stræben end jeg og min yngre Broder, valgte Krigens ærefulde Bane, der var en af de tre Veje, min Fader foreslog os, saaledes som Deres Kammerat meddelte Dem i den Fortælling, De ansaa for et Eventyr. Jeg valgte Studierne, ved hvis Hjælp Gud og min Flid har hævet mig til den Stilling, hvori De nu ser mig. Min yngste Broder opholder sig i Peru og er saa rig, at han med de Penge, som han har sendt min Fader og mig, rigeligt har erstattet den Del, han tog med sig, ja, endog har sat vor Fader i Stand til at følge sin naturlige Gavnildhed. Jeg selv har hans Bistand at takke for, at jeg har kunnet fortsætte mine Studier paa en mere anstændig og standsmæssig Maade og opnaa den Stilling, jeg nu beklæder. Min gamle Fader lever endnu og

er næsten ved at dø af Længsel efter at erfare noget om sin yngste Søn; han opsender uafsladelig Bønner til Gud om, at Døden ikke maa lukke hans Øjne, førend de har genset hans Søn i Live. Men det undrer mig højligt, at min Broder, der dog er en saa forstandig Mand, aldrig hverken under sine Trængsler i Modgangens Dage eller i det mindste under lykkeligere Forhold har kunnet finde Lejlighed til at give sin Fader den mindste Efterretning om sig; thi hvis han eller en af os andre havde vidst det, saa havde han ikke været nødt til at vente paa Vidunderet med Rørstokken for at faa de nødvendige Løsepenge. Men hvad der nu ængster mig, er Uvisheden om, hvorvidt hine Fransk-mænd har givet ham Friheden eller ombragt ham for at skjule deres Ran. Alt dette vil nu have til Følge, at jeg maa fortsætte min Rejse, ikke med det friske Mod, hvormed jeg begyndte den, men opfyldt af Sorg og Tungsind. Oh, min kære Broder, vidste jeg blot, hvor du nu befinder dig, saa vilde jeg ile afsted for at opsøge dig og udfri dig af dine Trængsler, om jeg saa maatte udsætte mig selv for lignende Trængsler. Ak, kunde nogen dog bringe vor gamle Fader Efterretning om, at du endnu er i Live! Selv om du laa i Berberiets dybeste Slaveceller, saa skulde dog mine og min Broders Rigdomme skaffe dig fri. Og du, skønne og ædelmodige Zoraida, hvem der dog paa værdig Vis kunde belønne dig for alt det, du har gjort for min Broder! Hvem der kunde være til Stede ved din Sjæls Genfødsel og overvære din Formæling, som vilde fylde os alle med saa stor Glæde!" Disse Ord og mange andre af samme Indhold udtalte Landsdommeren med saa stort Vemod over den Tidende, han havde faaet om sin Broder, at alle de, der hørte paa ham, ligesom han maatte give Udtryk for deres Rørelse.

Da nu Præsten saå, at Udfaldet svarede til hans Forventninger og Kaptajnens Ønske, vilde han ikke længere lade dem hengive sig til saa dyb Bedrøvelse; han rejste sig derfor fra Bordet, gik ind i Kammeret, hvor Zoraida befandt sig, tog hende ved Haanden og lod Dorotea, Lucinda og Landsdommerens Datter følge efter dem. Kaptajnen ventede paa, hvad Præsten vilde foretage sig; og det, han gjorde, var at gaa hen og tage ham selv ved den anden Haand, hvorefter han med de to traadte ind i Stuen, hvor Landsdommeren og de andre Adelsmænd sad, og

sagde: „Stands Deres Taarer, Hr. Landsdommer! Deres Længsel er tilfredsstillet, den attraaede Skat er fundet: og her ser De Deres kære Broder og fortræffelige Svigerinde. Dette er Kaptajn Viedma, og dette den skønne Maurerinde, der har vist ham saa megen Godhed. De Franskmænd, som jeg fortalte Dem om, har bragt dem i den Tilstand, hvori De her ser dem, for at De skulde faa Lejlighed til at vise Deres ædelmodige Sjæl.“ Kaptajnen ilede hen for at omfavne sin Broder, der lagde begge Hænder paa hans Skuldre for først at betragte ham i nogen Afstand, men da han endelig havde genkendt ham, trykkede han ham saa inderligt til sit Hjerte og udgød saa kærlige Glædetaarer, at de fleste af de Tilstedeværende ikke kunde holde deres tilbage. De Ord, som faldt imellem Brødrene, og de Følelser, de gav Udtryk for, tror jeg neppe, man kan forestille sig, end-sige beskrive. De fortalte i Korthed hinanden alt, hvad der var hændet dem; de lagde de tydeligste Beviser paa inderlig broderlig Kærlighed for Dagen; nu omfavnede Landsdommeren den yndige Zoraida, nu tilbød han hende hele sin Formue; nu lagde han sin Datter i hendes Arme, og den dejlige Kristinde og den underdelige Maurerinde lokkede paa ny Taarer frem i alles Øjne. Dér stod Don Quixote meget opmærksom, uden at sige et eneste Ord, og saå paa disse besynderlige Tildragelser, som han alle tilskrev det vandrende Ridderskabs Drømmerier. Nu traf de Aftale om, at Kaptajnen og Zoraida sammen med Broderen skulde vende tilbage til Sevilla og give deres Fader Underretning om, at han var blevet fundet og befandt sig i Frihed, for at den gamle Herre, hvis han kunde, skulde indfinde sig til Zoraidas Bryllup og Daab. Thi det var Landsdommeren umuligt at forhale sin Rejse, da han havde faaet Efterretning om, at der om en Maanedes Tid skulde sejle en Flaade fra Sevilla til Ny-Spanien, og det vilde volde ham mange Fortrædeligheder, hvis han forsømte denne Lejlighed. Kort sagt, alle var glade og fornøjede over den gunstige Vending, som den tidligere Slaves Skæbne havde taget, og da Natten allerede havde tilbagelagt to Trediedele af sin Bane, besluttede de i det mindste at anvende Resten af den til Hvile. Don Quixote tilbød at holde Vagt i Slottet, for at de ikke skulde blive overfaldne af en eller anden Kæmpe eller en anden omvankende Kæltring, der maaske var begær-

lig efter den rige Skat af Skønhed, som opbevaredes i Slottet. De, der kendte ham, takkede ham og underrettede samtidig Landsdommeren om Don Quixotes sælsomme Tænkemaade, der voldte ham adskillig Fornøjelse. Kun Sancho Panza var rasende over, at man tøvede saa længe med at begive sig til Ro. Men han alene vidste ogsaa at rede sig et bekvemmere Leje end alle de andre, for han lagde sig paa sit Æsels Sadel og Dækken — hvilket senere skulde komme ham saa dyrt at staa, som man snart vil erfare. Damerne begav sig altsaa til deres Kammer, og de andre lejrede sig saa godt, eller snarere saa lidet daarligt, som muligt. Don Quixote begav sig ud af Kroen for at holde Vagt uden for Slottet, som han havde lovet.

Da det nu næsten var ved at lysne ad Dag, naaede en saa velklingende og smuk Stemme Damernes Øren, at den uvilkaarligt tiltrak sig alles Opmærksomhed, men særlig Doroteas, der var vaagen, og ved hvis Side Doña Clara de Viedma sov — saaledes hed nemlig Landsdommerens Datter. Ingen kunde begribe, hvem den Mand var, der sang saa smukt; hans Sang var ikke ledsaget af noget Instrument. Snart syntes Lyden at komme fra Gaarden, snart fra Stalden, og medens de nu i denne Uvisshed meget opmærksomt lyttede efter, nærmede Cardenio sig til Kammerdøren og sagde: „Hvem der ikke sover, lytte til; De vil faa at høre en ung Muldyrdrivers Sang, der klinger saa herligt, at den trænger lige ind i Hjertet.“ „Vi har allerede hørt ham, min Herre,“ sagde Dorotea. Derpaa fjernede Cardenio sig, og Dorotea opbød al sin Opmærksomhed og forstod, at Sangeren foretog følgende Strofer.

XXXIV. KAPITEL

Hvori den unge Muldyrdrivers behagelige Historie fortælles, til lige med andre mærkelige Hændelser, der tildrog sig i Kroen.

Amors Færgemand maa sejle,
selv hvor Haabet fast er svundet,
Elskovsdybet maa jeg trodse,
hvor man ingen Havn har fundet.

Mod en Stjerne frem jeg styrer,
fjernt den straalere i det dunkle;
aldrig saá hin Palinurus
en saa skøn paa Himlen funkle.

Fjernt mod Have ud den leder,
hvor en ukendt Skæbne truer;
kummerfuldt, dog ubekymret,
spejder Hjertet mod dens Luer.

Knibskhed, uhørt nu om Dage,
Dyd, som kun mig volder Kummer,
det er Skyer, som den dølger,
saa at Haabets Røst forstummer.

Clara, lyse Stjerne, ved hvis
søde Glans mit Savn skal blunde,
bliv! Thi om du svandt, forblødte
snart jeg af min Længsels Vunde.

Da den syngende var naaet saa vidt, syntes Dorotea, det var Skade, at Clara ikke hørte den dejlige Stemme; hun vækkede hende derfor og sagde: „Tilgiv mig, Barn, at jeg vækker dig, thi jeg gør det, for at du skal faa den Nydelse at lytte til den smukkeste Stemme, du maaske i hele dit Liv har hørt.“ Clara vaagnede vel, men var i Begyndelsen saa døsig, at hun ikke forstod, hvad Dorotea sagde. Hun spurgte hende derfor derom, og da hun havde gentaget det, blev Clara opmærksom. Men neppe havde hun hørt to af de Vers, hvormed Sangeren fortsatte, førend hun begyndte at skælve saa stærkt, som om hun led af et heftigt Anfald af Koldfeber. Hun trykkede Dorotea fast i sine Arme og sagde: „Oh, min kære Frøken, hvorfor har De vækket mig? Den største Lykke, der nu kunde times mig, var at lukke Øjne og Øren til for hverken at se eller høre denne ulykkelige Sanger.“ „Hvad siger du, mit Barn? Betænk dog, at Sangeren, efter hvad man siger, er en Muldyrdriver.“ „Det er han ikke,“ sagde Clara, „han er Besidder af mange Herresæder, og det Herredømme, han har over mit Hjerte, vil aldrig i Evighed blive taget fra ham, hvis han ikke selv frasiger sig det.“ Dorotea var meget forundret over den unge Piges Ord, der var saa fulde af

dyb Følelse, at de langt overgik den Indsigt, man kunde vente sig af hendes Ungdom. Hun sagde derfor til hende: „De taler saa besynderligt, Frøken Clara, at jeg ikke kan forstaa Dem. Forklar Dem tydeligere, og sig mig, hvorledes det forholder sig med Deres Hjerter og det Herredømme, som De omtalte, og med denne Sanger, hvis Stemme foruroliger Dem saa højligt? Men sig mig det ikke nu med det samme; thi jeg vilde ikke for at berolige Deres Angst miste den Fornøjelse at lytte til Sangeren; jeg synes, han begynder paa ny med andre Vers og paa en anden Melodi.“ „Naa, i Guds Navn,“ svarede Clara og holdt begge Hænder for Ørene for ikke at høre noget, hvilket gjorde Dorotea endnu mere forundret. Hun lyttede nu selv til Sangen, der lød saaledes:

O, søde Haab, som bryder
saa kækt igennem selv Umuligheder!
Naar aldrig du fortryder
den Smertensvej, dit Valg dig nu bereder,
da naas det Maal, der blinker,
om ogsaa Døden for hvert Skridt dig vinker.

Mod Sejrens Tind ej stiger
den dorske: Palmer vindes ej med Lempe,
og Lykken stedse viger
fra den, som fejd mod Skæbnen ej vil kæmpe,
paa Æren Pris ej sætter,
men ørkesløs hver Sans blødagtigt mætter.

Det synes ret og billigt,
naar Elskov Sejrens Pant kun dyrt vil sælge;
enhver bekender villigt,
at Hjertet ingen større Skat kan vælge.
De Ord en Sandhed bringe:
hvad lidet koster, agtes ogsaa ringe.

Standhaftig Elskov vinder
helt ofte Dysten mod Umuligheder,
jeg frem ad Vejen finder,
som mod det uopnaaelige leder:
Tilslut vil alt mig lykkes,
og Himlen selv skal ned til Jorden rykkes.

Her hørte Sangen op, og Clara begyndte at sukke og hulke. Alt dette øgede Doroteas Nysgerrighed efter at erfare Aarsagen til denne søde Sang og disse bitre Taarer; hun spurgte altsaa paa ny Clara om, hvad det var, hun før vilde have fortalt hende. Nu trykkede Clara hende endnu fastere til sit Hjerte, og af Angst for, at Lucinda skulde høre hende, lagde hun sin Mund saa tæt ind til Doroteas Øre, at hun kunde være sikker paa ikke at blive beluret af nogen, og sagde til hende: „Hin Sanger, kære Frøken, er Søn af en Adelsmand fra Kongeriget Aragon, som besidder to store Herresæder og i Residensen boede lige over for min Faders Hus, og skønt min Fader holdt sine Vinduer godt tillukkede med Forhæng om Vinteren og med Trægitre om Sommeren, saa véd jeg dog ikke, hvorledes det var, men den unge Herre, som endnu gik til sit Kollegium, fik mig at se; jeg véd heller ikke, om det skete i Kirken eller andetsteds. Kort sagt, han forelskede sig i mig og gav mig det at forstaa gennem Vinduerne i sit Hus, ved saa mange Tegn og saa mange Taarer, at jeg maatte tro ham, ja, endog skænke ham min Kærlighed, uden endnu at vide, hvor alvorlig hans Kærlighed var. Blandt de Tegn, han gjorde til mig, var der ogsaa et, som bestod deri, at han lagde Hænderne i hinanden, hvorved han vilde lade mig forstaa, at han ønskede at gifte sig med mig; men hvor meget det end vilde have glædet mig, om det forholdt sig saaledes, vidste jeg dog ikke, ganske alene og moderløs som jeg var, med hvem jeg skulde tale om dette, og lod Tingene gaa, som de gik, uden nogensinde at vise ham anden Gunst end den at skyde Forhænge eller Gitteret lidt i Vejret, naar jeg vidste, at saavel min som hans Fader var ude, og saaledes lade mig se i fuld Figur, hvilket gjorde ham saa lykkelig og glad, at det næsten lod, som om han vilde gaa fra Forstanden derover. Imidlertid nærmede min Faders Afrejse sig, og det fik han at vide, skønt ikke af mig, da jeg aldrig kunde komme til at sige ham det. Han blev syg, jeg antager af Sorg, og derfor kunde jeg heller ikke faa ham at se den Dag, vi rejste, for i det mindste at sige ham Farvel med Øjnene. Men da vi havde været to Dage undervejs og just var i Færd med at tage ind i en Kro, der ligger en Dags Rejse herfra, saá jeg ham pludselig staa uden for Kroens Dør, klædt som Muldyrdriver, saa livagtigt, at jeg umuligt vilde have kunnet

genkende ham, hvis ikke hans Billede havde staaet saa tydeligt præget i mit Hjerte. Jeg genkendte ham og grebes af Forundring og Glæde. Han saå stjaalent paa mig bag min Faders Ryg; thi for ham skjuler han sig stadig, naar han vover at vise sig for mig paa Vejen eller ved Bedestederne. Men da jeg véd, hvem han er, og overvejer, at han udelukkende af Kærlighed til mig maa gaa til Fods og døde saa store Besværligheder, er jeg nærved at dø af Græmmelse, og mine Øjne følger stadig Sporene af hans Fod. Jeg véd ikke, i hvilken Hensigt han gør dette, og heller ikke, hvorledes han har kunnet slippe bort fra sin Fader, der elsker ham overmaade højt, fordi han ingen anden Arving har, og fordi den unge Mand fortjener det, hvilket De straks vil sande, naar De ser ham. Desuden kan jeg sige Dem, at han tager alle de Vers, han synger, af sit eget Hoved, thi jeg har hørt, at han har studeret meget og er en fortræffelig Digter. Men hertil kommer noget andet: hver Gang jeg ser ham eller hører ham synge, begynder jeg at skælve over hele Legemet af Frygt for, at min Fader skal kende ham og opdage vor gensidige Tilbøjelighed. Jeg har aldrig talt et Ord med ham, og dog elsker jeg ham saa højt, at jeg ikke kan leve uden ham. Dette, kære Frøken, er alt, hvad jeg kan sige Dem om denne Sanger, hvis Røst De i saa høj Grad har fundet Behag i, at De alene af den vil kunne mærke, at han ingenlunde er nogen Muldyrdriver, som De kaldte ham, men Herre over Hjerter og Herresæder.“ „De behøver ikke at sige mere, Frøken Doña Clara,“ sagde nu Dorotea og kyssede hende tusinde Gange, „De behøver ikke at sige mere, hav kun Taalmodighed til i Morgen. Jeg haaber med Guds Hjælp at bringe Deres Anliggender i en saadan Gænge, at de faar det lykkelige Udfald, som en saa ærbar Begyndelse fortjener.“ „Ak, kære Frøken,“ svarede Clara, „hvilket Udfald tør jeg vel haabe paa, naar hans Fader er saa fornem og rig, at han neppe vil anse mig for værdig til at være hans Søns Tjenestepige, endsige hans Gemalinde? Og for alt i Verden vilde jeg ikke gifte mig uden min Faders Vidende. Jeg vilde blot ønske, at den unge Mand vilde vende hjem og lade mig i Stikken. Maaske kunde den Smerte, jeg nu føler, mildnes, naar jeg ikke saå ham, og vi var adskilte ved den lange Vej, vi har at rejse. Ganske vist maa jeg sige, at dette Middel, som

jeg lige har fundet paa, kun vilde skaffe mig ringe Lindring. Jeg kan heller ikke begribe, hvilken ond Aand der har drevet sit Spil, eller gennem hvilken Dør denne Kærlighed har sneget sig ind i mit Hjerte, for jeg er jo kun en ganske ung Pige og han en ung Herre. Jeg tror bestemt, at vi er jævnaldrende, og jeg er ikke fyldt seksten Aar endnu, for Fader siger, at jeg først fylder næste Mikkelsdag." Dorotea kunde ikke bare sig for Latter, da hun hørte Clara snakke saa barnligt, og svarede hende: „Frøken, lad os nu sove den korte Tid, jeg tror der er tilbage af Natten; Gud vil lade det blive Dag paa ny, og saa skal det nok lykkes for os, ellers maa jeg forstaa mig daarligt paa den Slags Ting." Dermed hengav de sig til Søvn, og der herskede dyb Stillehed i hele Kroen. Kun Værtindens Datter og Maritornes sov ikke. De kendte Don Quixotes svage Side; de havde set, at han i fuld Rustning og til Hest holdt Vagt uden for Kroen, og satte sig for at spille ham et Puds eller i hvert Fald fordrive Tiden med at høre paa hans Daarskaber.

Nu var der i hele Kroen ikke et eneste Vindue, der vendte imod Marken, men kun en Loftsluge, som blev brugt til at kaste Hø ud igennem. Ved denne Luge stillede begge vore imiterede Borgfrøkener sig og saå Don Quixote holde til Hest, støttet til sin Lanse, og fra Tid til anden udstøde saa dybe, smertelige Suk, at det lød, som om han med hvert af dem tillige udaandede sin Sjæl. De hørte ogsaa, at han med blid, kærlig og forelsket Røst sagde: „O, min Herskerinde Dulcinea af Toboso, du højeste Indbegreb af al Skønhed, al Klogskab og Beskedenheds Ende og Fuldendelse, Rustkammer for den elskeligste Ynde, Oplagssted for al Ærbarhed, Forbillede for alt gavnligt, sædeligt og vederkvægende paa denne Jord, sig mig, hvormed glæder vel din Herlighed i denne Stund sit Sind? Retter du maaske dine ædle Tanker mod denne din Ridder, der forsmægter i dine Baand, og som har følt sig tilskyndet til af egen fri Villie at styrte sig ud i saa mange Farer, blot for at tjene dig? Giv mig Efterretning om hende, o Himmellys med det trefold skiftende Aasyn! Maaske misunder du hende nu, beskuende hendes Skønhed, og ser, hvorledes hun vandrer igennem et Galleri i sit prægtige Palads eller hælder sit Bryst imod en Altan og overvejer, hvorledes hun uden at krænke sin Dyd og sin høje Stilling kan berolige den Storm,

hvorunder mit ængstede Hjerte lider for hendes Skyld, hvilken Glorie hun kan skænke mine Kvaler, hvilken Lindring hun kan skaffe mine Bekymringer, kort sagt, hvilket Liv i min Død og hvilken Løn for mine Tjenester hun skal tilstaa mig! Og du, Sol, som sikkert allerede nu skynder dig at sadle dine Heste, for aarle at drage ud at se efter min Herskerinde! Jeg beder dig: bring hende min Hilsen, saa snart du øjner hende. Men vogt dig, at du ikke, naar du ser og hilser hende, kysser hendes Ansigt; thi jeg vil være mere skinsyg paa dig, end du var det paa hin rapfodede, grusomme Skønhed, der lod dig svede saa stærkt og ansporede dig til Løb hen over Thessaliens Sletter, eller var det langs Peneus' Bred? — Thi jeg erindrer ikke mere saa nøje, hvor du dengang løb rundt, skinsyg og forelsket i højeste Grad.“

Saa langt var Don Quixote kommet i sine kummerfulde Udgyselser, da Krokonens Datter begyndte at kalde paa ham: „Pst! pst!“ og sagde: „Ærede Herre, vil Deres Velbyrdighed ikke komme herhen.“ Som Følge af disse Tegn og Ord drejede Don Quixote Hovedet og så ved Maanens Skin, der just lyste i sin fulde Glans, at man vinkede ad ham fra Lugen, som han ansaa for et Vindue, oven i Købet med forgyldt Gitter, som det passede sig til et prægtigt Slot; thi det tog han Kroen for. Og straks foregøglede hans Fantasi ham, at den dejlige Frøken, Slotsherrens Datter, ligesom forrige Gang var kommet til ham for overvældet af Kærlighed at bejle til hans Gunst. I denne Tanke vendte han Rosinante og red, for ikke at vise sig uridderlig og utaknemlig, hen til Lugen. Og da han blev de to Pigebørn vær, sagde han: „Jeg beklager Dem højligt, dejlige Frøken, at De har rettet Deres forelskede Attraa mod et Maal, hvor den umuligt kan finde den Besvarelse, som De ved Deres store Fortræffelighed og Skønhed fortjener. Men Skylden herfor maa De ikke tilskrive denne arme vandrende Ridder, hvem Kærligheden har gjort det umuligt at skænke en anden sin Gunst end hende, som han i samme Nu, hans Øjne havde skuet hende, gjorde til uindskrænket Herskerinde over sit Hjerte. Tilgiv mig, fortræffelige Dame, og vend tilbage til Deres Gemak, for at De ikke ved flere Tegn paa Deres Attraa skal tvinge mig til endnu større Utaknemlighed. Men hvis De kan finde noget an-

det, hvorved jeg kan stille Deres Kærlighed til mig, noget, som ikke er Genkærlighed, saa begær det frit, og jeg sværger Dem ved min søde Fjende, som nu er mig fjern, at jeg øjeblikkelig vil tilstaa Dem det, om De saa krævede en Lok af Medusas Haar, der var lutter Slinger, eller Solens Straaler i en forseglet Flaske.“ „Min Frøken trænger ikke til noget af alt dette,“ indskød her Maritornes. „Og hvortil trænger da din Frøken, kloge Kammerjomfru?“ spurgte Don Quixote. „Kun til en af Deres smukke Hænder,“ svarede Maritornes, „for ved den at kunne svaale sin brændende Attraa, som har ført hende hid til denne Luge med saa stor Fare for hendes Ære; thi hvis hendes Fader havde hørt hende, saa havde Ørene sandelig været det mindste, han havde skaaret af hende.“ „Det gad jeg dog se!“ svarede Don Quixote, „men han skal nok tage sig i Vare, hvis han da ikke ønsker at faa saa grusomt et Endeligt, som en Fader nogensinde har faaet det her paa Jorden, for at have lagt Haand paa sin forelskede Datters fine Lemmer.“ Maritornes, der ansaa det for givet, at Don Quixote vilde strække Haanden frem, saaledes som man bad ham om, og allerede var klar over, hvad hun vilde gøre, forlod Lugen, løb ned i Stalden, tog Sancho Panzas Æselgrime og vendte hastigt tilbage til Lugen. Her havde Don Quixote allerede stillet sig med Fødderne paa Rosinantes Sadel for at naa op til Vinduesgitteret, bag hvilket han bildte sig ind, at den elskovsfulde Frøken stod, og idet han rakte hende Haanden, sagde han: „Tag denne Haand, Frøken, eller rettere sagt, dette Tugtens Ris for alle Misdædere paa Jorden. Tag denne Haand, siger jeg, der endnu aldrig er blevet berørt af nogen Kvindes Haand, ikke engang af den udvalgte, hvem mit hele Legeme tilhører. Jeg giver Dem den ikke, for at De skal kysse den, men for at De kan betragte dens Væv af Sener, dens Muskelbygning, og Bredden og Størrelsen af dens Aarer, hvoraf De kan slutte Dem til, hvor stærk den Arm maa være, der fører slig en Haand.“ „Nu, det vil vi faa at se,“ sagde Maritornes, slog en Løkke paa Grimen, kastede den om Haandleddet paa ham, gik saa krumbøjjet tilbage fra Lugen og bandt det øvrige af Grimen saa fast som muligt til Skodden for Loftsdøren. Don Quixote, der følte Grimen snære om Haandleddet, sagde: „Det synes snarere, som Deres Velbyrdighed vil rive end klappe min

Haand. Behandl den ikke saa ilde, thi den er uden Skyld i, at mit Hjerte behandler Dem ilde, og det er ikke vel gjort, at De hævner hele Deres Harme paa saa lidet et Lem. Betænk, at den, som føler ædel Kærlighed, ikke tager saa uædel Hævn." Men alle disse Ord var ganske overflødige, da der ikke mere var nogen, der kunde høre dem. Thi saa snart Maritornes havde fanget hans Haand i sin Løkke, løb begge Pigerne deres Vej, nær ved at dø af Latter, og lod ham staa dør saa fast bunden, at det var ham umuligt at befri sig.

Dør stod han da, som vi har fortalt, med Fødderne paa Rosinante og hele Armen strakt ind igennem Lugen og bundet til Skodden; han følte den største Angst og Bekymring, thi hvis Rosinante gjorde et Skridt til den ene eller den anden Side, vilde han blive hængende ved Armen. Derfor turde han heller ikke gøre den ringeste Bevægelse, uagtet Rosinantes Adstadighed og Taalmodighed kunde give ham Haab om, at den vilde blive staaende ubevægelig et helt Aarhundrede. Saa snart Don Quixote nu mærkede, at han stod bunden, og at Damerne allerede var gaaet, indbildte han sig, at alt dette skete ved Trylleri ligesom forrige Gang, da den forheksede Mohr havde pryglet ham saa gudsjammerligt i det samme Slot. Og ved sig selv bandede han sin Mangel paa Forstand og Forsigtighed, fordi han anden Gang havde vovet sig ind i dette Slot, hvor det var gaaet ham saa ilde første Gang, skønt det dog gælder som en fast Regel blandt de vandrende Riddere, at naar en af dem har prøvet et Eventyr og ikke er kommet vel fra det, saa er dette et Tegn paa, at det ikke er bestemt for ham, men for en anden, og at han altsaa ikke behøver at forsøge det for anden Gang. Desuagtet rykkede han i Armen for at prøve, om han ikke kunde faa den løs. Men den var bundet saa godt, at alle hans Forsøg var forgæves. Ganske vist trak han kun forsigtigt, for at Rosinante ikke skulde røre sig, og skønt han gerne vilde have sat sig i Sadlen, kunde han ikke, men maatte blive staaende paa Benene, hvis han ikke vilde rykke Haanden af Led. Hvor inderlig ønskede han sig ikke Amadis af Galliens Sværd, som intet Trolteri kunde bide paa! Hvor bandede han ikke sin Skæbne! Hvor udmalede han sig ikke det Savn, Verden vilde føle ved hans Fravær i den Tid, han maatte staa fortryllet her! Thi at han *var* det, troede han for vist

at
De
en,
len
var
de
ej,
en,
posi-
til
vis
de,
ller
dig-
ilde
Don
ede
ige-
nam
den
ede
Men
Gan-
røre
han
ikke
ikke
paa!
sig
han
vist

Lucinda besvimer ved sit Bryllup.

Ayuntamiento de Madrid

og sikkert. Nu mindedes han ogsaa paa ny sin elskede Dulcinea af Toboso. Nu kaldte han paa sin gode Vaabendrager Sancho Panza, der begravet i Søvnens Arme og udstrakt paa sit Æsels Sadel i dette Øjeblik ikke engang huskede sin Moder, der havde bragt ham til Verden. Nu kaldte han Troldmændene Lirgandeo og Alquife til Hjælp. Nu bad han den sidste gode Veninde Urganda om Bistand. Og her fandt endelig Morgenens ham besat af en saadan Fortvivlelse og Beklemthed, at han brølede som en Tyr; thi han nærede ingenlunde noget Haab om, at Dagens Komme vilde bringe ham Lindring, eftersom han ansaa sine Kvaler for evige, fordi han troede, han var fortryllet. Og i denne Tanke bestyrkedes han ved, at Rosinante slet ikke bevægede sig, hverken lidt eller meget, og han troede, at han og hans Hest skulde blive staaende saaledes uden at spise eller drikke eller sove, indtil disse Stjerner's onde Indflydelse var gaaet over, eller en anden, mægtigere Troldmand løste Fortryllesen. I denne Tro tog han imidlertid mærkeligt fejl. Thi neppe begyndte Morgenens at gry, før fire Mænd til Hest, meget godt klædte og fortræffelig udrustede, med Bøsserne lagt over Sadelbuen, kom travende hen imod Kroen. De bankede af alle Kræfter paa Kroens Port, der endnu var lukket. Dette saå Don Quixote fra sit høje Stade og vilde heller ikke deroppe forsømme sin Pligt som Skildvagt. Med stolt og høj Røst raabte han til dem: „Riddere, Vaabendragere, eller hvem I nu er, afhold eder fra at banke paa dette Slots Porte! Thi det er tilstrækkeligt indlysende, at de, som opholder sig derinde, enten ved denne Tid ligger og sover eller i hvert Fald ikke har for Skik at aabne deres Fæstninger, førend Solen lyser over hele Jorden. Træk eder altsaa tilbage, og vent, til det bliver Dag, saa vil vi se, om det sømmer sig eller ej, at I bliver indladte.“ „Hvad Djævl'en er dette for en Fæstning eller et Slot,“ sagde en af Rytterne, „siden man vil nøde os til at gøre saa mange Omstændigheder? Er I Kromanden, saa befal, at man skal aabne Porten for os. Vi er Rejsende og ønsker intet andet end at faa vore Heste fodrede og derpaa drage videre; thi vi har Hastværk.“ „Tykkes eder, Riddere,“ svarede Don Quixote, „at jeg ser ud som en Kromand?“ „Jeg véd ikke, hvad I ser ud til,“ genmælede den anden, „men det véd jeg, at I snakker over jer, naar I kalder denne Kro for et Slot.“ „Det

er et Slot," tog Don Quixote Ordet, „endda et af de bedste i hele denne Provins, og derinde opholder sig Personer, som har baaret et Scepter i Haanden og en Krone paa Hovedet!" „Det omvendte havde været bedre," sagde den Rejsende, „Scepteret paa Hovedet og Kronen i Haanden. Og saadan er det sagtens ogsaa, naar vi ser rigtigt til, for det er vel en Trup Skuespilere, som opholder sig derinde, og de er vante til ofte at bære Krone og Scepter, som I siger. I saa ussel en Kro, hvor der hersker saa dyb Stilhed som her, kan jeg dog ikke tro, at der er taget Personer ind, hvem det tilkommer at bære Krone og Scepter." „I forstaar eder kun lidet paa Verden," svarede Don Quixote, „naar I ikke véd, hvilke Hændelser der jævnlig tilstøder vandrende Riddere." De andre Rejsende, som fulgte med den Mand, der havde spurgt, blev kede af hans Samtale med Don Quixote og gav sig paa ny til at banke paa Porten med en saadan Heftighed, at Kromanden vaagnede, og ikke alene han, men ogsaa alle de andre, der var i Kroen. Han stod derfor op og spurgte, hvem der bankede.

Imidlertid hændte det sig, at en af de Hopper, som bar de fire bankende Mænd, nærmede sig og snusede til Rosinante, der hidtil tungsindig og bedrøvet, med hængende Øren og uden at røre sig havde baaret sin udstrakte Herre. Men da Krikken dog, naar alt kom til alt, var af Kød og Blod, skønt den syntes at være af Træ, kunde den ikke undlade at føle det og paa sin Side snuse til det Dyr, der havde hilst paa den med Kærtegn. Men saa snart den nu bevægede sig en Kende, gled begge Benene ud for Don Quixote og rutsche ned fra Sadlen, og hvis han ikke havde været bundet ved Armen, vilde han være faldet næsegrus til Jorden. Det forvoldte ham saa heftig Smerte, at han troede, Haandleddet var brækket eller Armen revet af. Thi han svævede saa nær ved Jorden, at Taaspidserne kyssede den, men dette blev ham til stor Fortræd; thi da han mærkede, hvor lidt der manglede i, at han kunde faa Fodfæste, rakte og strakte han sig af alle Kræfter for at naa Jorden, ligesom de, der under Tortur udstaar Vippestraffen og hænger saaledes, at de berører Jorden og dog ikke berører den. De forøger selv deres Smerter ved deres Bestræbelser for at række sig, bedragne af Haabet, der foregøgler dem, at naar de blot strækker sig lidt endnu, vil de naa Jorden.

XXXV. KAPITEL

*Hvori Beretningen om de uhørte Begivenheder i Kroen
fortsættes.*

Nu begyndte Don Quixote at brøle saa frygteligt, at Værten i en Hast aabnede Kroens Dør og forskrækket løb hen for at se, hvem det var, der skreg saaledes, og de fremmede, der befandt sig udenfor, gjorde ligesaa. Maritornes, der ogsaa var vaagnet ved Spektaklet, sluttede sig straks til, hvad det var, løb hurtigt op paa Høloftet og løste, uden at nogen saa det, Grimen, der holdt Don Quixote fast, hvorved han faldt til Jorden saa lang han var, i Kromandens og de Rejsendes Paasyn; de ilede hen til ham og spurgte, hvad han fejlede, siden han skreg saa forskrækkeligt. Men uden at svare et Ord rev han Snoren af Haandleddet, kom paa Benene, sprang op paa Rosinante, tog Skjoldet paa Armen, lagde Lansen i Angrebsstilling, lod Krikken løbe et godt Stykke frem og vendte derpaa i kort Galop tilbage og sagde: „Hvo der drister sig til at sige, at jeg med Ret og Billighed har været forhekset, ham vil jeg, med min Herskerinde, Prinsesse Micomiconas Tilladelse, kalde for en Løgner, kræve ham til Regnskab og udæske ham til Tvekamp.“ De nyankomne stod ganske forundrede over Don Quixotes Ord. Men Kromanden gjorde snart Ende paa deres Forundring ved at fortælle dem, hvem Don Quixote var, og at de ikke behøvede at bryde sig om ham, da han ikke var rigtig i Hovedet. Derpaa spurgte de Kromanden, om der ikke til Kroen var kommet et ungt Menneske paa omtrent femten Aar, klædt som Muldyrdriver, med de og de Kendemærker, kort sagt, en nøje Beskrivelse af Doña Claras Bejler. Kromanden svarede, at han havde saa mange Folk i Kroen, at han ikke havde bidt Mærke i den unge Mand, de spurgte efter, men i det samme fik en af dem Øje paa den Karet, hvori Landsdommeren var kommet, og udbrød: „Her maa han ganske sikkert være; thi dette er den Vogn, som han følger, efter hvad vi har hørt. En af os maa blive staaende ved Porten og de andre gaa ind for at søge efter ham. Det vilde

heller ikke være af Vejen, om en af os gik en Runde om hele Huset, for at han ikke skal springe over Gaardmuren.“ „Ja, lad os det,“ svarede én. To af dem gik ind, én blev staaende ved Porten, og den fjerde snusede omkring Kroen. Kromanden saå alt dette og kunde ikke forstaa, i hvilken Hensigt man traf alle disse Anstalter, skønt han bestemt troede, at de søgte den unge Mand, som de havde beskrevet for ham. Imidlertid var det blevet lys Dag, og saavel af den Grund som formedelst den Larm, Don Quixote havde gjort, var de alle vaagnede og nu i Færd med at staa op, først og fremmest Doña Clara og Dorotea; thi de havde begge kun sovet meget lidt den Nat, den ene af Angst ved at vide sin Bejler saa nær, den anden af Nysgerrighed efter at se ham. Don Quixote, som saå, at ingen af de Rejsende brød sig om ham eller svarede paa hans Udfordring, fnøs og rasede af Forbitrelse og Harme, og dersom han i sit Ridderskabs Love havde fundet, at en vandrende Ridder havde Tilladelse til at indlade sig paa at prøve Vaaben og vove en Dyst, efter at han havde givet sit Ord paa ikke at friste noget Eventyr, førend han havde ført det til Ende, som han allerede havde paataget sig, saa vilde han have anfaldet dem allesammen og tvunget dem til mod deres Villie at staa ham til Ansvar. Men da det hverken forekom ham anstændigt eller passende at begynde paa et nyt Foretagende, førend han havde sat Prinsesse Micomicona paa hendes Trone, maatte han tie og roligt afvente, hvad disse Rejsendes Anstalter sigtede til. En af dem fandt endelig den unge Mand, de søgte: han laa og sov ved Siden af en Muldyrdriver, uden at nære den ringeste Ængstelse for, at man skulde søge efter ham, og endnu mindre for, at man skulde finde ham. Manden greb ham i Armen og sagde til ham: „Javist, Hr. Luis, Deres Klædedragt stemmer rigtignok godt med Deres Stands Værdighed, og den Seng, hvori jeg finder Dem, passer storartet til den omhyggelige Pleje, Deres Moder har ladet Dem blive til Del!“ Den unge Mand gned Søvnens af Øjnene og saå længe paa den, der holdt ham i Armen; da han genkendte en af sin Faders Tjenere, blev han saa forskrækket, at han i lang Tid ikke var i Stand til at sige et Ord. Men Tjeneren vedblev: „Der er ikke andet for Dem at gøre, Hr. Don Luis, end taalmodigt at finde Dem i Skæbnen og

vende hjem igen, saafremt Deres Velbyrdighed da ikke ønsker, at Deres Fader, min Herre, skal vandre heden, thi andre Følger kan man ikke vente sig af den Sorg, Deres Fraværelse volder ham.“ „Hvorledes har min Fader da faaet at vide, at jeg er taget denne Vej, og i denne Dragt?“ spurgte Don Luis. „En Student,“ svarede Tjeneren, „som De har betroet Dem til, har aabenbaret os det, grebet af Medynk med den Kummer, som straks overvældede Deres Fader, da han savnede Dem; og derpaa sendte han straks fire af sine Tjenere ud for at lede efter Dem, og vi er alle til Deres Tjeneste, højligt fornøjede over at have udført vort Hverv paa rette Maade og over at kunne føre Dem, som han elsker saa inderligt, tilbage med os.“ „Ja, hvis jeg selv vil, og Himlen finder det for godt,“ svarede Don Luis. „Hvad kan De ville, eller hvad andet kan Himlen finde for godt, end at De følger Dem og rejser med hjem? Anderledes bliver det nu i hvert Fald ikke.“

Hele denne Samtale hørte den Muldyrdriver, som laa ved Siden af Don Luis; han stod op og gik ud for at fortælle Don Fernando og Cardenio, hvad der var sket. Han sagde til dem, at den fremmede tiltalte den unge Mand med Don, havde talt længe med ham og vilde bringe ham tilbage til hans Faders Hus, men Knøsen vilde ikke. Da de hørte dette og samtidig erindrede, hvilken smuk Stemme Himlen havde skænket ham, følte de alle Lyst til at faa nøjere Besked om, hvem han var, og yde ham Bistand, hvis man maaske vilde øve Vold imod ham. De begav sig derfor hen til det Sted, hvor de stadig hørte ham tale og skændes med Tjeneren. Dorotea kom i det samme ud af sit Kammer, og efter hende Doña Clara, der var meget bestyrtet. Dorotea kaldte Cardenio til Side og fortalte ham i Korthed Sangerens og Doña Claras Historie; han berettede til Gengæld, hvad der siden var foregaaet med Don Luis, nemlig at hans Faders Tjenere var kommet for at op-søge ham. Men han talte ikke saa sagte, at det kunde undgaa Doña Claras Øren, og hun blev saa ude af sig selv derover, at hun vilde være sunket til Jorden, om ikke Dorotea var traadt til og havde holdt hende oppe. Cardenio bad Dorotea om at gaa ind i sit Kammer igen, saa vilde han søge at bringe alt i Orden. Og det gjorde de. Imidlertid var alle de fire, som skulde

opsøge Don Luis, kommet ind i Kroen; de stod rundt om ham og vilde overtale ham til straks og uden et Øjeblik Tøven at vende hjem og trøste sin Fader. Han svarede, han umuligt kunde gøre det, før han havde ordnet et Anliggende, hvoraf hans hele Ære, Liv og Sjæl afgang. Tjenerne trængte nu stærkere ind paa ham og forsikrede, at de ingenlunde vilde rejse hjem uden ham og tog ham med sig, hvad enten han vilde eller ej. „Det skal I nok lade være med,“ sagde Don Luis, „hvis I da ikke vil slæbe mig død herfra; og paa hvilken Maade man end fører mig herfra, berøver man mig derved Livet.“ Nu havde alle de, der befandt sig i Kroen, samlet sig om dem og overværede deres heftige Ordstrid, nemlig Cardenio, Don Fernando og hans Ledsagere, Landsdommeren, Præsten, Barberen og Don Quixote, der mente, at det nu ikke længere var nødvendigt at bevogte Slottet. Cardenio, som allerede kendte den unge Mands Historie, spurgte Tjenerne om Grunden til, at de vilde føre ham bort imod hans Villie. „Grunden dertil,“ svarede en af dem, „er den, at vi ønsker at bevare hans Fader i Live; thi ved denne unge Adelsmands Fravær er han bragt til Gravens Rand.“ Hertil svarede Don Luis: „Jeg ser ikke nogen Aarsag til her at give Oplysninger om mine Anliggender. Jeg er min egen Herre, og jeg vil rejse, naar jeg finder for godt, uden at nogen af eder skal understaa sig i at tvinge mig dertil.“ „Det bør Deres Velbyrdigheds Fornuft gøre,“ indvendte Tjeneren, „og kan den ikke formaa Deres Velbyrdighed dertil, saa vil den dog have Magt nok over os til, at vi vil udføre det, som er vor Pligt, og som har ført os hid.“ „Lad os engang høre, hvori Sagen bestaar,“ sagde Landsdommeren. Men Tjeneren, der kendte ham som deres Genbo, svarede: „Hr. Landsdommer, kender Deres Velbyrdighed ikke denne Adelsmand? Han er Søn af Deres Genbo og har forladt sin Faders Hus i en for hans Stand saa lidet passende Dragt, som Deres Velbyrdighed kan se.“ Landsdommeren betragtede ham derfor nøjere og genkendte ham; han omfavnede ham og sagde: „Hvad er det for Barnestreger, Hr. Don Luis! Eller hvilken Grund har været vigtig nok til at bevæge Dem til at rejse paa denne Maade og i en saadan Dragt, der stemmer saa lidet overens med Deres Stand?“ Det unge Menneske fik Taarer i Øjnene og kunde ikke svare Landsdom-

meren et eneste Ord. Denne sagde til de fire Tjenere, at de kunde være rolige, det skulde nok gaa godt altsammen; derpaa tog han Don Luis ved Haanden, førte ham til Side og spurgte ham, hvad det skulde betyde, at han var kommet her. Medens han gjorde ham disse og andre Spørgsmaal, hørte man Skrigen og høje Raab ved Kroens Port. Aarsagen hertil var, at to af de Gæster, som havde haft Natteleje her og nu saá, at alle Folk var beskæftigede med at faa Oplysning om, hvad de fire Tjenere havde for, søgte at snige sig bort uden at betale. Men Kroman- den, der gav mere Agt paa sine egne Anliggender end paa frem- medes, greb fat i dem, netop som de vilde gaa ud af Porten, for- langte sin Betaling og bebrejdede dem deres slette Hensigter i saa stærke Udtryk, at han ophidsede dem til at svare ham med Næverne. Og nu begyndte de at tærskes løs paa ham med saa stor Kraft, at den arme Kromand blev nødt til at skribe højt og raabe om Hjælp. Krokonen og hendes Datter saá sig om og fandt ingen mere ørkesløs end Don Quixote, der altsaa kunde komme ham til Hjælp, hvorfor Datteren sagde til ham: „Hr. Ridder, for den Styrkes Skyld, som Gud har givet Deres Velbyrdighed, kom dog min stakkels Fader til Hjælp, hvem to Slubberter er i Færd med at banke saa mør som en Stokfisk.“ Hertil svarede Don Qui- xote med megen Koldsindighed og Betænksomhed: „Skønne Frøken, for Øjeblikket kan jeg ikke bønhøre Dem, fordi det er mig forbudt at indlade mig paa noget Eventyr, før jeg har fuldbragt et, som jeg har givet Løfte paa. Men hvad jeg desuagtet kan gøre for Dem, skal jeg straks sige Dem: Løb hen og sig til Deres Fader, at han i denne Kamp skal holde sig saa kætt og saa længe, det er ham muligt, og ikke vige en Fodsbred, medens jeg beder Prin- sesse Micomicona om Tilladelse til at staa ham bi i hans Nød, og hvis jeg faar den, kan De være vis paa, at jeg skal frelse ham af den Fare, han svæver i.“ „Gud forlade mig min Synd!“ sagde nu Maritornes, som stod ved Siden af, „før Deres Vel- byrdighed faar den Tilladelse, De taler om, er min Husbond i den anden Verden.“ „Tillad mig alligevel, mine Frøkener, at bede om den nævnte Gunst,“ sagde Don Quixote; „er den først blevet mig tilstaaet, gør det lidet til Sagen, om han er i den anden Verden eller ej, thi jeg vil hente ham tilbage derfra, selv om den Verden sætter sig derimod, eller i det mindste tage en

saadan Hævn over den, der har sendt ham over i det Hinsides, at De skal faa en mere end middelmaadig Oprejsning.“ Uden flere Ord gik han hen og knælede for Dorotea; i ridderlige Vendinger, saaledes som det er Brug blandt de vandrende Kæmper, bad han Hendes Højhed om at tilstaa ham den Gunst at maatte ile Slottets Herre til Undsætning, da han befandt sig i stort Betryk. Prinsessen tilstod ham det meget villigt, og straks tog han Skjoldet paa Armen, lagde Haanden paa Sværdet og skred ud til Kroens Port, hvor de to Gæster endnu tampede løs paa Kromanden. Men da han kom hen til dem, standsede han med ét og stod ubevægelig, uagtet Maritornes og Krokonen raabte til ham: hvorfor han blev staaende og ikke kom deres Husbond og Mand til Hjælp? „Jeg bliver staaende,“ sagde Don Quixote, „fordi det ikke er mig tilladt at drage Sværdet imod saadant vaabendragerligt Pak. Kald paa min Væbner Sancho, ham tilkommer og anstaar det at paatage sig en saadan Undsættelse og Hævn.“ Alt dette tildrog sig ved Kroens Port, og dér udveksledes Kindheste og Næsestyvere paa den allerbedste Maade, altsammen til Værtens Skade og rasende Ærgrelse for Maritornes, Krokonen og hendes Datter, som blev rent fortvivlede over at maatte se paa, at Don Quixote fejg holdt sig tilbage, medens deres Mand, Fader og Husbond maatte udstaa et saadant Uvejr. Dog, lad os forlade ham — der vil sikkert være nogen, der kommer ham til Hjælp, men hvis det ikke skulde ske, saa maa den lide og tie, der indlader sig paa noget, som han ikke har Kræfter til at udføre — og gaa et halvt Hundrede Skridt tilbage for at høre, hvad Don Luis svarede Landsdommeren, der havde taget ham til Side og spurgte ham om Aarsagen til, at han var kommet her til Fods og i en saa upassende Klædedragt. Den unge Mand trykkede Landsdommerens Haand stærkt i sin, som om han dermed vilde antyde, at en stor Smerte tyngede hans Hjerte, og efter at have faaet Luft i en Taarestrøm sagde han: „Min Herre, jeg kan ikke sige Dem andet, end at fra det Øjeblik, da det var Himlens Villie, at De kom til vort Nabolag og jeg saå Deres Datter, min Herskerinde, Frøken Doña Clara, har hun hersket over min Villie; og dersom det ikke er Dem, min virkelige Fader og Herre, imod, skal hun endnu i Dag blive min Hustru. For hendes Skyld har jeg forladt min Faders Hus,

for hendes Skyld taget disse Klæder paa for at kunne følge hende overalt, som Pilen vender sig mod Maalet eller Sømanden retter sig efter Polarstjernen. Hun kender ikke mere til mine Ønsker, end hvad hun maaske har kunnet slutte sig til ved nogle Gange paa Afstand at have set Taarer i mine Øjne. De kender jo min Faders Rigdom, Herre, og har hørt og véd, at jeg er hans eneste Arving. Synes De, at disse Lykkens Gaver er nok til, at De tør byde den Haanden, og vil De vove at gøre mig fuldkommen lykkelig, saa modtag mig straks som Deres Søn. Men skulde min Fader have andre Hensigter med mig og ikke finde Behag i den skønne Lykke, som jeg selv har vidst at finde, har dog Tiden mere Magt til at forandre og omdanne Tingene, end den menneskelige Villie." Efter at have sagt dette tav den forelskede unge Mand, og Landsdommeren stod ganske forundret, forvirret og tvivlraadig, saavel paa Grund af den ejendommelige og forstandige Maade, hvorpaa Don Luis havde aabenbaret sine Tanker og Følelser, som fordi han nu ikke selv kunde bestemme sig til, hvilken Beslutning han skulde tage i Anledning af denne saa pludselig og uventet indtraadte Begivenhed. Han svarede derfor kun Don Luis, at han skulde være rolig og søge at faa sine Folk overtalt til ikke at vende tilbage endnu i Dag, for at man kunde faa Tid til at overveje, hvad der var bedst og tjenligst for dem alle. Don Luis bemægtigede sig en af hans Hænder, som han kyssede, ja, endog vædede med sine Taarer, hvilket kunde have bevæget et Hjerte af Sten, endsige Landsdommerens, der som en forstandig Mand forlængst havde indset, hvilket fordelagtigt Giftermaal det var for hans Datter; han vilde altsaa bestræbe sig for, at det saa vidt muligt kunde blive sluttet med Don Luis' Faders Samtykke, da han vidste, at denne agtede at forskaffe sin Søn en kastillansk Adelstitel.

Nu var der ogsaa stiftet Fred mellem Kromanden og hans Gæster, der, snarere bevægede af Don Quixotes Overtalelser og Fornuftgrunde end af hans Trusler, havde betalt alt, hvad de skyldte. Don Luis' Tjenere ventede paa Udfaldet af hans Samtale med Landsdommeren og paa deres Herres Beslutning, da Fanden, som aldrig sover, i samme Øjeblik førte den Barber til Kroen, hvem Don Quixoté havde frataget Mambrins Hjelm og Sancho Panza hele Æselsridetøjet for at ombytte det med sit

eget. Da denne Barber satte sit Æsel i Stald, fik han Øje paa Sancho, der laa ganske mageligt udstrakt, men dog, saa vidt jeg véd, ikke paa andet end den tilbyttede Paksadel, som Barberen øjeblikkelig genkendte, hvorfor han dristede sig til at anfalde Sancho Panza, idet han skreg: „Ah, Hr. Gavtyv, træffer jeg dig her! Hid med mit Bækken, min Paksadel og hele mit Ridetøj, som du røvede fra mig!“ Sancho, der ganske uventet saå sig overfaldet og hørte sig kaldt ved ærerørige Navne, greb med den ene Haand Paksadlen og gav med den anden Barberen saa vældigt et Dask, at hans Læber og Tænder flød i Blod. Derfor lod Barberen dog ikke det Bytte fare, han havde gjort i Paksadlen, men brølede af fuld Hals, saa at alle de, der befandt sig i Kroen, løb til ved den Støj og Tummel, han foraarsagede. „Til Hjælp i Kongens og Rettens Navn!“ raabte han; „denne Landevejsrøver, denne Tyv vil myrde mig, fordi jeg vil have min Ejendom tilbage!“ „Du lyver,“ skreg Sancho, „jeg er ingen Landevejsrøver; dette Bytte har min Herre, Don Quixote, vundet i ærlig Kamp.“ Don Quixote stod allerede lige foran dem og saå med stor Glæde, hvor kækt hans Vaabendrager forsvarede sig med Haand og Mund, og fra dette Øjeblik ansaa han ham for en Mand med Hjertet paa rette Sted og foresatte sig derfor at slaa ham til Ridder ved første Lejlighed, da han syntes, at Ridderordenen her var meget velanbragt. Blandt meget andet, som Barberen ytrede under denne Kamp, hørte man ham ogsaa sige: „Mine Herrer, saa vist, som jeg er Gud en Død skyldig, er denne Paksadel min. Jeg kender den saa godt, som om jeg selv havde født den; og dér staar mit Æsel i Stalden, det vil ikke gøre mig til Løgner. Prøv engang Sadlen paa det, og hvis den ikke passer, som den var syet paa det, saa vil jeg være en Skurk alle mine Dage. Ja, mere endnu, samme Dag, da den blev røvet fra mig, fratog man mig ogsaa et Barberbækken af Messing, der var ganske nyt og havde kostet mig en Gulddaler.“ Nu kunde Don Quixote umuligt tie længere; han traadte altsaa ind imellem de stridende, skilte dem fra hinanden, lagde Sadlen paa Jorden, for at alle kunde have den for Øje, indtil Sandheden kom for Dagen, og sagde: „For at Deres Velbyrdigheder alle tydeligt kan indse, i hvilken stor Vildfarelse denne gode Vaabendrager befinder sig, saa hør, hvorledes han kalder *det* et Bar-

berbækken, som var, er og bliver Mambrins Hjelm, hvilken jeg har frataget ham i ærlig Kamp og gjort mig til retmæssig Herre over. Hvad Sadlen angaar, da vil jeg ikke beskæftige mig med den, og alt, hvad jeg véd at sige om den, er dette: at min Vaabendrager Sancho Panza bad mig om Tilladelse til at tage Sadel og Ridetøj af denne overvundne Kujons Hest og smykke sin egen dermed. Jeg gav ham den, og han tog Tingene. Men hvorledes et Hesteridetøj er bleven til en Æselssadel, kan jeg ikke forklare paa anden Vis end ved at give den sædvanlige Grund, at slige Forvandlinger ofte forekommer indenfor Ridderskabet. For nu at bekræfte, hvad jeg før sagde, saa løb hen, min Søn Sancho, og hent den Hjelm, som denne gode Mand siger er et Barberbækken.“ „Hille den, Herre,“ sagde Sancho, „har vi intet andet Bevis for vore Paastande end det, som Deres Velbyrdighed fremkommer med, saa er Mambrins Hjelm lige saa vist et Barberbækken, som denne gode Mands Hesteridetøj er en Æselssadel.“ „Gør, hvad jeg befaler,“ sagde Don Quixote, „alle Ting i dette Slot er dog vel ikke forheksede.“ Sancho gik hen efter Barberbækkenet og bragte det. Saa snart Don Quixote saå det, tog han det i Haanden og sagde: „Se nu, Deres Velbyrdigheder, med hvad Føje denne Vaabendrager tør paastaa, at dette er et Barberbækken, og ikke en Hjelm, som jeg siger. Jeg sværger ved den Ridderorden, der er mit Livskald, at dette er ganske den samme Hjelm, som jeg fratog ham, uden at der er taget noget fra den eller lagt noget til den.“ „Det er der ingen Tvivl om,“ sagde nu Sancho, „thi fra min Herre erobrede den og til den Dag i Dag har han kun udkæmpet en eneste Strid, hvor han havde den paa, nemlig den, hvori han befriede hine ulykkelige for deres Lænker, og havde det ikke været for denne Bækkenhjelm, saa var det ikke gaaet ham synderlig godt dengang, thi der vankede dygtigt med Stenkast under den slemme Dyst.“

XXXVI. KAPITEL

I hvilket Tvivlen om Mambrins Hjelm og Æselssadlen grundigt og med den mest indlysende Sandhed opklares tillige med andre Eventyr, som tildrog sig.

„Mine Herrer,“ sagde Barberen, „hvad mener Deres Velbyrdigheder vel om disse ædle Herrers Paastande, naar de hævder, at dette ikke er et Barberbækken, men en Hjelm?“ „Den, som siger andet,“ udtalte Don Quixote, „vil jeg lade vide, at han lyver, hvis han er en Ridder, og er han en Vaabendrager, endnu en Gang, at han lyver og lyver tusinde Gange.“ Vor Barber, Mester Nicolas, som var til Stede under alt dette, vilde, da han saa godt kendte Don Quixotes Taabelighed, drive hans Naragtighed endnu videre og faa dem alle til at le ved at fortsætte Galskaben; derfor sagde han til den anden Barber: „Hr. Barber, eller hvem De nu er, De maa vide, at jeg øver samme Kunst som De og for mere end tyve Aar siden har bestaaet min Prøve, og at jeg kender alle Professionens Instrumenter paa en Prik. En Tid i min Ungdom var jeg ogsaa Soldat, hverken mere eller mindre, og véd derfor udmærket godt, hvad der er en Hjelm, en Stormhat og en Hjelm med Visir, ligesom jeg véd Besked med andre Ting, der hører til Krigsvæsenet, jeg mener de forskellige Arter af Vaaben. Og jeg siger — dog med al Ærbødighed for *deres* Anskuelser, som véd mere end jeg, og idet jeg stadig er villig til at bøje mig for en højere Indsigt — at den Ting, som De her har for Øje og som denne gode Herre holder i sin Haand, ikke alene ikke er noget Barberbækken, men endog er saa langt fra at være det, som Hvidt er fra Sort og Sandhed fra Løgn. Dernæst siger jeg, at det vel er en Hjelm, men ikke nogen fuldstændig Hjelm.“ „Nej, det er rigtigt nok,“ sagde Don Quixote, „det halve mangler, nemlig Underdelen.“ Præsten, som straks forstod sin Vens Hensigt, gav ham Ret, og Cardenio, Don Fernando, hans Ledsagere, ja, endog Landsdommeren bekræftede det; thi hvor meget han end var optaget af Sagen med Don Luis, vilde han dog gerne hjælpe med til Spøgen, men de alvorlige Genstande, der beskæftigede hans Tanker, gjorde ham saa adspredt, at han kun i ringe Grad eller slet ikke kunde give Agt paa disse Løjer. „Gud hjælpe mig!“ udraabte nu

den narrede Barber, „er det muligt, at saa mange fornemme Herrer kan paastaa, at dette ikke er et Barberbækken, men en Hjelm! Det er aabenbart en Sag, der kunde sætte et helt Universitet i Forlegenhed, hvor kløgtigt det saa var. Men godt, naar dette Barberbækken endelig skal være en Hjelm, saa maa denne Æselssadel vel ogsaa være et Hesteridetøj, som denne Herre sagde.“ „Mig forekommer det ganske vist at være en Æselsadel,“ sagde Don Quixote, „men jeg har allerede sagt, at det er noget, jeg ikke vil blande mig i.“ „Om det er en Æselsadel eller et Hesteridetøj,“ sagde Præsten, „beror kun paa Hr. Don Quixotes Afgørelse; thi i Sager angaaende Riddervæsenet indrømmer vi ham alle Fortrinet.“ „Ved Gud, mine Herrer,“ genmælede Don Quixote, „de Ting, der er hændet mig i dette Slot de to Gange, jeg er draget herind, er af saa forunderlig og ubegribelig Art, at hvis nogen spurgte mig, turde jeg ikke driste mig til med Bestemthed at udtale mig om, hvad her sker, da jeg er af den Anskuelse, at alting her drives ved Trylleri. Den første Gang pinte en forhekset Mohr mig ubeskriveligt, og Sancho fik sin Andel af hans Hjælpere. I Nat har jeg hængt ved denne min Arm, uden at vide, hvorfor eller hvorledes jeg blev ramt af en saadan Ulykke. Det vilde altsaa være ganske overilet, om jeg udtalte nogen Dom om slige uklare Forhold. Hvad angaar den Paastand, at dette ikke er nogen Hjelm, men et Barberbækken, da har jeg allerede ytret min Mening derom; men hvorvidt dette er en Æselssadel eller en Hestesadel, drister jeg mig ikke til at fælde en endelig Dom om; jeg overlader det til Deres Velbyrdigheders Kendelse. Maaske har denne Slags Fortryllelse, da De ikke, saaledes som jeg, er slaaet til Riddere, heller ikke nogen Magt over Deres Syn, men lader Deres Dømmekraft fri, saa at De kan skønne om Tingene i dette Slot efter, hvad de virkelig er, og ikke efter, hvad de synes at være.“ „Der kan ikke være nogen Tvivl om,“ sagde hertil Don Fernando, „at Hr. Don Quixote denne Gang meget rigtigt har sagt, at Afgørelsen i denne Sag kun tilkommer os; og for at vi kan gaa til Værks med fornøden Grundighed, vil jeg hemmeligt samle disse Herrer's Stemmer og siden offentligt forkynde, hvilket Resultat vi er kommet til.“ Dem, som kendte Don Quixotes Daarskab, gav alt dette Anledning til heftig Latter, men

dem, som var uvidende derom, forekom det at være det rene Vanvid, især Don Luis, hans fire Tjenere og tre andre Rejsende, der netop tilfældigvis var kommet til Kroen og såå ud til at være beredne Landbetjente, hvilket de ogsaa virkelig var. Men den, som blev mest ude af sig selv, var Barberen, hvis Bækken lige for hans Øjne var blevet forvandlet til Mambrins Hjelm, og som slet ikke tvivlede om, at ogsaa hans Æselssadel vilde forvandle sig til et prægtigt Hesteridetøj. Dog alle, saavel den ene som den anden Part, brast i Latter, da de såå, hvorledes Don Fernando indsamlede Stemmerne hos den ene efter den anden, ved hvilken Lejlighed de hviskede hinanden ind i Øret, for at Afstemningen om, hvorvidt det Klenodie, der havde staaet saa megen Strid om, var en Æselssadel eller en Hestesadel, kunde foregaa i Hemmelighed. Efter nu at have samlet Stemmerne hos dem, der kendte Don Quixote, sagde han med høj Røst: „Sagen er den, min gode Ven, at jeg allerede er træt af at indsamle saa mange Stemmer, fordi jeg ser, at enhver, jeg spørger om det, som jeg ønsker at vide, giver mig til Svar, at det vilde være taabeligt at udgive dette for en Æselssadel, da det er Sadlen til en Hest, oven i Købet en Hest af ren Race. De maa derfor slaa Dem til Taals; thi desværre for Dem selv og Deres Æsel er dette en Hestesadel og ikke nogen Æselssadel. Men De paa Deres Side har rejst falsk Anklage, intet bevist og tabt Deres Sag.“ „Gid jeg maa blive fordømt i den anden Verden,“ svarede den stakkels Barber, „om Deres Velbyrdigheder ikke tager fejl, hver og en, og gid min Sjæl saa sikkert maa vise sig for Guds Aasyn, som dette synes mig en Æselssadel og ikke noget Hesteridetøj. Men, Magt gaar for. . . . jeg siger ikke mere. Og fuld er jeg mintro ikke, for jeg vilde nok ønske, jeg var lige saa vis paa ikke at have begaaet nogen Synd som paa, at jeg ikke har faaet Frokost.“ Barberens Enfoldighed vakte ikke mindre Latter end Don Quixotes Forrykthed; han sagde nu: „Her er da intet andet at gøre end, at enhver tager, hvad der tilhører ham, og den, Cud har givet det, ham velsigne Skt. Peter det.“ Men en af Don Luis' fire Tjenere sagde: „Hvis dette ikke er en aftalt Spøg, kan jeg ikke begribe, hvorledes saa fornuftige Mænd, som alle de her tilstedeværende er eller synes at være, tør driste sig til at sige, at dette ikke er et Barberbækken og det dør ikke nogen

Æselssadel. Men da jeg ser, at De siger og paastaar det, maa jeg antage, at der ligger en særlig Hemmelighed bagved, naar De saa haardnakket fastholder en Paastand, der strider imod den klare Sandhed og alt, hvad Erfaringen lærer os. Thi jeg vil sværge paa — og han udtalte Eden uforkortet — at hvor forkert det end gaar til i Verden nu om Dage, skal intet overtale mig til at tro, at dette forholder sig omvendt, og at det ene ikke er et Barberbækken og det andet en Æselssadel.“ „Sværg ikke,“ sagde Præsten, „det kunde jo være en Sadel til en Æselhoppe.“ „Det er ganske ligemeget,“ svarede Tjeneren, „for det kommer ikke Sagen ved; Spørgsmaalet er kun, hvorvidt det er en Æselssadel eller ikke, som Deres Velbyrdighed siger.“ Dette hørte en af de nylig ankomne Landbetjente, der havde overværet Trætten og hele denne Drøftelse, og han sagde fuld af Vrede og Forbitrelse: „Det er lige saa vist en Æselssadel, som jeg er min Faders Søn, og den, der har sagt eller siger andet, maa enten være fuld eller gal.“ „Du lyver som en Kæltring,“ sagde Don Quixote, løftede Spydet, som han aldrig slap af Hænde, og rettede saa vældigt et Slag mod Landbetjentens Hovede, at det sikkert havde strakt ham til Jorden, hvis han ikke var traadt tilbage. Spydet sprang i Stykker mod Gulvet, og da de andre Landbetjente såå, hvorledes deres Kammerat blev behandlet, skreg de af fuld Hals til den hellige Hermandat om Hjælp. Kromanden, der hørte til dette Broderskab, løb straks ind efter sit Ris og sin Kaarde, hvorpaa han stillede sig ved sine Kammeraters Side. Don Luis' Tjenere omringede ham, for at han ikke skulde slippe fra dem under denne Tumult. Da Barberen såå, at hele Huset kom i Oprør, greb han paa ny sin Sadel, og det samme gjorde Sancho. Don Quixote drog Sværdet og angreb Landbetjentene. Don Luis skreg til sine Folk, at de skulde slippe ham og ile Don Quixote, Don Fernando og Cardenio til Hjælp; thi begge disse sidste havde taget Don Quixotes Parti. Præsten raabte af fuld Hals, Krokonen tudede, hendes Datter vred Hænderne, Maritornes græd, Dorotea var bestyrtet, Lucinda stiv af Forbavselse, Doña Clara besvimet. Barberen pryglede Sancho, Sancho tærskede løs paa Barberen. Da en af Tjenerne havde dristet sig til at gribe Don Luis i Armen, for at han ikke skulde undvige, gav denne ham et Næveslag, saa at hans

Mund og Tænder svømmede i Blod; Landsdommeren tog sig af den unge Mand; Don Fernando havde en af Betjentene under sig og tog med Fødderne af Hjertenslyst Maal af hele hans Krop; Værten skreg paa ny og med højere Stemme end før til den hellige Hermandat om Hjælp. Saaledes var hele Kroen fuld af Klagen, Raaben, Hysten, Skrig, Forvirring, Ængstelse, Rædsel, Uheld, Sværdhug, Ørefigener, Prygl, Spark og Blodsudgydelse.

Og midt i dette Kaos, under hele denne Forvirring og Sammenblanding af de forskelligste Ting, dukkede den Forestilling pludselig op i Don Quixotes Hjerne, at han med Vold var trængt midt ind i Stridighederne i Agramantes Lejr, og han raabte derfor med en Stemme, der drønedes gennem Kroen: „Hold inde! Stik alle eders Sværd i Balgen, vær rolige og hør paa mig, hvis I vil forblive i Live!“ Ved Lyden af denne mægtige Røst standsede de alle, og han vedblev: „Har jeg ikke sagt Dem, mine Herrer, at dette Slot er fortryllet, og at en hel Legion Djæville maa have deres Sæde her? Til Bekræftelse herpaa kan De nu med Deres egne Øjne se, hvorledes Striden i Agramantes Lejr er overført hertil og flyttet midt ind imellem os. Se, hvorledes der her strides om Sværdet, dér om Hesten, hist om Ørnen, dér om Hjelman; hvorledes vi alle kæmper, og ingen forstaar hinanden. Kom altsaa hid, Deres Velbyrdighed, Hr. Landsdommer, og Deres Velbyrdighed, Hr. Licentiat, for at den ene kan optræde som Kong Agramante, den anden som Kong Sobrino og stifte Fred iblandt os. Thi ved den almægtige Gud, det er en stor Skændsel, at saa mange højtstaaende Mænd, som vi er samlede her, skal dræbe hverandre for slige Lapperiers Skyld.“

Landbetjentene, der ikke forstod Don Quixotes Talemaader, men var blevet ilde medtagne af Cardenio, Don Fernando og hans Selskab, vilde ikke være rolige. Barberen derimod vilde gerne føje sig, fordi hans Skæg og hans Sadel var blevet slemt tilredte under Kampen. Sancho lystrede som en tro Tjener sin Herres mindste Vink. Ogsaa Don Luis' fire Tjenere opførte sig ganske fredeligt, da de saá, hvor ilde det bekom dem ikke at gøre det. Kun Kromanden holdt haardnakket fast ved sit og hævdede, at denne Nar maatte tugtes for sine Uforskammetheder: hvert Øjeblik havde han givet Anledning til Optøjer i Kroen. Til sidst blev Larmen stillet, i hvert Tilfælde for Øjeblik-

erger DON QUIXOTE

„Gæder, Prygl, og Kaos, under hele denne
 de forskelligste Ting, dukkede
 Don Quixotes Hjerne, at han med v
 stridighederne i Agramantes Lejr, og han
 en Stemme, der drønedes gennem Kroen: „
 eders Sværd i Balgen, vær rolige og hør paa
 rblive i Live!“ Ved Lyden af denne mægtige Rø
 le alle, og han vedblev: „Har jeg ikke sagt Dem
 er, at dette Slot er fortryllet, og at en hel Legion L
 have deres Sæde her? Til Bekræftelse herpaa kan L
 Deres egne Øjne se, hvorledes Striden i Agramantes
 overført hertil og flyttet midt ind imellem os. Se, hvorl
 her strides om Sværdet, dør om Hesten, hist om Ørnen,
 Hjelmen; hvorledes vi alle kæmper, og ingen forstaar
 en. Kom altsaa hid, Deres Velbyrdighed, Hr. Landsdom
 Deres Velbyrdighed, Hr. Licentiat, for at den ene kan
 le som Kong Agramante, den anden som Kong Sobrin
 e Fred iblandt os. Thi ved den almægtige Gud, det e
 Skændsel, at saa mange højtstaaende Mænd, som vi er
 her, skal dræbe hverandre for slige Lapperiers Skyl
 ndbetjentene, der ikke forstod Don Quixotes Taler
 blevet ilde medtagne af Cardenio, Don Fern
 skab, vilde ikke være rolige. Barberen derim
 sig, fordi hans Skæg og hans Sadel var b
 r Kampen. Sancho lystrede som en t
 Vink. Ogsaa Don Luis' fire Tjer
 da de saå, hvor ilde det b
 anden holdt haard

Dorothea besværges DON QUIXOTE om Hjælp.

ket, og i Don Quixotes Indbildning vedblev Æselssadlen til Dommedag at være en Hestesadel, Barberbækket en Hjelm og Kroen et Slot.

Da nu Landsdommerens og Præstens Overtalelser havde faaet dem alle til at forliges, begyndte Don Luis' Tjenere paa ny at trænge ind paa ham, for at han øjeblikkelig skulde vende hjem med dem. Imens han søgte at komme til Enighed med dem, forelagde Landsdommeren Sagen for Don Fernando, Cardenio og Præsten og spurgte dem til Raads om, hvad han skulde gøre. Han fortalte dem tillige alt, hvad Don Luis havde sagt ham, og de besluttede, at Don Fernando skulde meddele Tjenerne, hvem han var, og forklare dem, at han havde Lyst til at tage Don Luis med sig til Andalusien, hvor han hos hans Broder Markien vilde finde saa venlig en Modtagelse, som hans fortræffelige Egenskaber fortjente det; thi man kendte Don Luis' Forsæt: at han før vilde lade sig splitte ad end bringe tilbage til sin Fader denne Gang og paa en saadan Maade. Da de fire nu havde faaet Underretning om Don Fernandos Stand og deres Herres bestemte Forsæt, besluttede de imellem sig, at tre af dem skulde drage hjem og berette Faderen, hvorledes Sagen forholdt sig, medens den fjerde skulde blive tilbage for at opvarte Don Luis og ikke vige fra ham, før de andre kom igen med Svar fra hans Fader. Paa denne Maade blev hele denne store Stridigheds Maskineri bragt til Ro ved Kong Agramantes Myndighed og Kong Sobrinos Klogskab. Men da al Samdrægtigheds Fjende og al Freds Modstander saå sig forhaanet og blev vár, hvor liden Nytte han havde draget af den Splid og Uenighed, hvorved han havde ført dem alle i en saa labyrintisk Forvirring, blev han enig med sig selv om for anden Gang at lægge Haand paa Værket og paa ny opvække Strid og Uroligheder. Landbetjentene havde nemlig tilfældigt hørt noget om, at de Folk, som de sloges med, var Herrer af høj Stand, og derfor draget sig ud af Striden, fordi de mente, at Udfaldet, hvordan det end blev, dog altid vilde blive værst for dem selv. Men den af dem, som var blevet mørbanket og traadt under Fødder af Don Fernando, kom i Tanker om, at der mellem de mange Arrestordrer, som han førte med sig imod forskellige Forbrydere, ogsaa var en imod Don Quixote,

hvem den hellige Hermandat havde givet Befaling til at sætte fast, fordi han havde givet Galejsslaverne Friheden, saaledes som Sancho med god Grund havde befrygtet. Nu kom det kun an paa, om de Kendetegn, man havde givet ham paa Don Quixote, befandtes at være rigtige; han tog nogle Pergamenter frem fra Brystet og fandt det, han søgte. Nu begyndte han langsomt at stove sig frem (thi han var kun en daarlig Læser), og for hvert Ord, han læste, fæstede han Blikket paa Don Quixote, sammenlignede hvert Træk i Arrestordren med Ridderens Ansigt og fandt, at Stikbrevet uden al Tvivl maatte gælde ham. Neppe havde han faaet Vished herom, førend han foldede sit Pergament sammen, tog Arrestordren i venstre Haand, med højre greb Don Quixote saaledes i Kværken, at han neppe kunde drage Aande, og af fuld Hals skreg: „Til Hjælp for den hellige Hermandat! Og for at alle kan se, at jeg er i min Ret til at forlange dette, saa læs her Befalingen til at gribe ham som Landevejsrøver.“ Præsten tog Arrestordren og saá, at det var sandt, hvad Landbetjenten sagde, og at alle Kendetegnene passede paa Don Quixote. Denne, der saá sig saa ilde medhandlet af en saadan gemen Bondelømmel, fnøs øjeblikkelig af Forbitrelse; Knoglerne knagede i hans Krop, han greb med begge Hænder Landbetjenten i Struben, og dersom dennes Staldbrodre ikke var kommet ham til Hjælp, vilde han have været kvalt, førend Don Quixote havde sluppet ham. Kromanden, som nødvendigvis maatte gøre Retten Bistand, løb straks til for at hjælpe dem; Krokonen, som paa ny saá sin Mand indviklet i Stridigheder, gav sig paa ny til at tude, hvorved Maritornes og hendes Datter straks gjorde hende Selskab, og anraabte Himlen og alle de tilstedeværende om Hjælp og Bistand. Da Sancho saá, hvad der gik for sig, sagde han: „Jeg vil være en Skælm, om min Herre ikke har sagt sandt, at dette Slot er forhekset! Det er jo umuligt at tilbringe én rolig Time her.“ Don Fernando skilte derpaa Don Quixote og Betjenten fra hinanden og løsrev, hvilket var dem begge lige velkomment, deres Hænder, hvormed den ene holdt fast i den andens Krave, og den anden om sin Modstanders Strube. Men desuagtet aflod Betjenten ikke fra at kræve ham paagrebet og fordrede, at man skulde hjælpe ham med at binde ham, da man var Kongens Tjeneste og den hellige Hermandat dette skyldig;

i deres Navn forlangte han paa ny Understøttelse og Bistand til at fængsle denne Voldsmand, Stimand og Landevejsrøver. Don Quixote lo højt ved at høre dette og sagde ganske rolig og koldsindig: „Altsaa, at sætte länkebundne i Frihed, at ile betrængte til Hjælp, at oprejse faldne, at husvale de elendige og bistaa de forurettede, det kalder I gemene og nedrige Karle for Landevejsrøveri? Ha, æreløse Pak, hvis lave og skammelige Tænkemaade fortjener, at Himmelen unddrager eder Kundskab om det vandrende Ridderskabs Fortræffelighed og ikke viser eder den tykke Uvidenhed, hvori I ligger nedsænkede, naar I ikke ærer den blotte Skygge af en vandrende Ridder, endsige hans virkelige Tilstedeværelse! Kom hid, I Landrøvere, og ikke Landbetjente, I Stimænd med den hellige Hermandats Lejdebrev, kom hid, og gør mig Regnskab for, hvem der har været forblindet nok til at underskrive en Arrestordre mod en saadan Ridder som jeg! Hvem var det, som ikke vidste, at den vandrende Ridder ikke har at møde for nogen Domstol, at hans Sværd er hans Lov, hans Mod hans Ordensregel, hans Villie hans Rettensnor? Sig mig, hvem var den Tosse, som ikke vidste, at der intet Adelsbrev gives, der forlener med slige Rettigheder og Herligheder som de, en vandrende Ridder kommer i Besiddelse af den Dag, da han optages i Ordenen og paatager sig dens strenge og besværlige Pligter? Hvilken vandrende Ridder har nogensinde betalt Kopskat, Købe- eller Byttepenning, Dronningens Naalepenge, den syvaarige Kongeskat, Vejskat eller Færgpenge? Hvilken Skrædder har nogensinde krævet Arbejds løn for hans Klæder? Hvilken Slotsherre tager Penge for hans Fortæring, naar han bevrerter ham? Hvilken Konge har ikke indbudt ham til sit Taffel? Hvilken Adelsfrøken har ikke vist ham Gunst og i Underdanighed bøjet sig for hans Ønsker og Begær? Kort sagt, hvilken vandrende Ridder har der været, er der eller vil der komme i Verden, som ikke har Mod og Kraft nok til ganske alene at give fire Hundrede Landbetjente, som stiller sig i Vejen for ham, fire Hundrede Slag Stokkepryg!“

XXXVII. KAPITEL

Om det mærkværdige Eventyr med Landpolitiet, samt om vor brave Ridder DON QUIXOTES ustyrlige Harme.

Imedens Don Quixote sagde dette, var Præsten i Færd med at betyde Landbetjentene, at Don Quixote havde en Skrue løs, hvilket tydeligt viste sig i hans Handlinger og Tale, og at de ingen Nytte kunde have af at føre denne Sag videre, da de, selv om de bemægtigede sig ham og fik ham med sig, dog straks maatte frigive ham igen, fordi han var forrykt. Hertil svarede Manden med Arrestordren, at det ikke tilkom ham at dømme om Don Quixotes Forrykthed, men blot at udføre det, hans Foresatte havde befalet ham, og naar han først var paagrebet, kunde de tre Hundrede Gange slippe ham løs, om de vilde. „Med alt det faar I ham nu ikke denne Gang,“ sagde Præsten, „og saavidt jeg kan se, vil han heller ikke lade sig tage.“ Og Præsten forstod virkelig at tale saa godt for sig, og Don Quixote at lave saa mange Narrestreger, at Betjentene maatte have været endnu galere end han, om de ikke havde indset, hvor Skoen trykkede ham. De fandt altsaa ikke alene for godt at slaa sig til Ro, men endog at optræde som Fredsmæglere mellem Barberen og Sancho Panza, der havde et Horn i Siden paa hinanden og stadig stredes. Til sidst lagde Betjentene sig imellem, da de dog var Rettens Haandhævere, og afgav som Voldgiftsmænd en Kendelse i Sagen, hvorved begge Parter blev, om ikke fornøjede, saa dog paa visse Punkter tilfredsstillede; de byttede nemlig Sadler, men ikke Stigbøjle eller Hovedtøj; og hvad Sagen med Mambrins Hjelm angik, saa gav Præsten underhaanden, og uden at Don Quixote vidste det, Barberen otte Realer for Bækkenet, og denne maatte udfærdige en Kvittering, hvori han ogsaa udtrykkeligt erklærede, at han ingen Ret havde til videre Krav fra nu af og indtil evig Tid, Amen.

Da nu disse tvende Stridigheder, de betydeligste og vigtigste, var bilagte, stod der endnu blot tilbage at faa Tjenerne til at gaa ind paa, at tre af dem skulde vende hjem og én blive tilbage for at ledsage Don Luis did, hvorhen Don Fernando vilde føre ham. Den gode Skæbne og milde Lykke, som allerede var

begyndt at bryde en Lanse og rydde Vanskelighederne af Vejen for de elskende Par og de tapre Mænd i Kroen, vilde nu ogsaa føre Sagen til Ende og krone Værket med et gladeligt Udfald. Tjenerne var derfor vel tilfredse med alt, hvad Don Luis foreslog dem, og Doña Clara blev saa fornøjet herover, at ingen kunde se hende ind i Ansigtet uden at læse hendes Hjertes Glæde i hendes Øjne. Skønt Zoraida ikke fuldkommen begreb de Tildragelser, hun havde været Vidne til, blev hun dog skiftevis bedrøvet og glad, alt eftersom hun iagttog disse Sindsstemninger hos andre, især hos hendes kære Spanier, mod hvem hun stedse holdt Øjnene rettede, og ved hvem hun hang med hele sin Sjæl. Værten, hvem den Gave og Erstatning, hvormed Præsten havde betænkt Barberen, ikke var undgaaet, krævede nu Betaling for Don Quixotes Fortæring og desuden Erstatning for den Skade, hans Vinsække havde lidt, og den Vin, der var gaaet til Spilde, og svor en drøj Ed paa, at hverken Rosinante eller Sanchos Æsel skulde slippe ud af Kroen, førend han var betalt indtil sidste Hvid. Præsten fik imidlertid alt dette ordnet, og Don Fernando betalte, skønt Landsdommeren ogsaa med stor Beredvillighed havde tilbudt at erlægge Betalingen. Der herskede nu en saadan Fred og Samdrægtighed overalt, at Kroen allerede forlængst ikke mere mindede om Uenigheden i Agramantes Lejr (som Don Quixote tidligere havde sagt), men tværtimod om den Ro og Fred, som herskede paa Octavians Tid. Og det var den almindelige Mening, at man alene havde Hr. Licentiatens gode Hensigter og store Veltalenhed, saavel som Don Fernandos uforlignelige Gavmildhed at takke herfor.

Da Don Quixote nu saá sig befriet og viklet ud af saa mange Stridigheder, saavel sin Vaabendragers som sine egne, syntes han, at det vilde være bedst at fortsætte det paabegyndte Togt og fuldføre det store Eventyr, hvortil han var kaldet og udvalgt. Rask besluttet gik han derfor hen og kastede sig paa Knæ for Dorotea, som imidlertid ikke vilde tillade ham at sige et eneste Ord, førend han havde rejst sig. For at adlyde hende stod han op og sagde: „Det er et almindeligt Ordsprog, dejlige Frøken, at Udholdenhed er Moder til Lykken, og i mange vanskelige Tilfælde har Erfaringen vist, at Mellemmændenes Vindskibelighed har ført en tvivlsom Sag til en lykkelig Ende. Men intet-

steds ses dog denne Sandhed tydeligere end i Krigen, hvor Hurtighed og Aarvaagenhed kommer Fjendens Anslag i Forkøbet og naar Sejren, inden Modstanderne har sat sig i Forsvarsstand. Alt dette anfører jeg, høje og højlovlige Herskerinde, fordi det synes mig, at vor Forbliven i dette Slot ikke længer er os til nogen Gavn, men kunde blive os til stor Skade, hvad vi vel en Dag kunde faa at føle; thi hvo véd, om ikke Deres Fjende, Kæmpen, ved lønlige og hurtige Spejdere allerede er underrettet om, at jeg er draget ud for at ødelægge ham, og om han ikke ved denne Tøven har faaet Tid og Lejlighed til at forskanse sig i en eller anden uovervindelig Borg eller Fæstning, imod hvilken alle mine Anstrengelser og min utrættelige Arms Styrke kun formaar at udrette lidet? Altsaa, Herskerinde, lad os, som jeg har sagt, ved vor Vindskibelighed komme hans Anslag i Forkøbet, ufortøvet drage herfra og stole paa vor gode Lykke. Og vil Deres Højhed vinde denne Lykke ganske saaledes, som De har ønsket den, saa er De kun saa langt fjernet fra den, som jeg endnu maa tøve med at træde Deres Fjende under Øjne.“ Her tav Don Quixote, sagde ikke et Ord mere og ventede ganske rolig paa den dejlige Prinsesses Svar; med fyrstelig Mine og i en efter Don Quixotes Smag indrettet Stil svarede hun: „Jeg er Dem forbunden, Hr. Ridder, for den Iver, De viser efter at staa mig bi i min store Nød! Det viser, at De er en sand Ridder, der besidder en medfødt Trang til at forsvare faderløse og beskytte undertrykte. Himlen give, at Deres og min Attraa maa opfyldes, for at De kan se, at der findes taknemmelige Kvinder i Verden. Min Afrejse kan ske straks: jeg har ingen anden Villie end Deres. Raad over mig efter Deres eget Tykke og Behag! Den, som én Gang har overdraget Dem at beskytte sin Person og lagt Genoprettelsen af sit Herredømme i Deres Hænder, tør aldrig modsætte sig de Forholdsregler, som De ifølge Deres kloge Indsigt maatte træffe.“ „I Herrens Navn da,“ sagde Don Quixote, „siden det nu er saaledes, at en Dame ydmyger sig for mig, vil jeg ikke lade Lejligheden slippe mig af Hænde til at sætte hende paa hendes Fædres Trone. Vi vil altsaa straks bryde op; thi det gamle, ofte citerede Ord: Kun i Tøven ligger Fare, ansporer allerede mit Ønske efter at drage afsted. Og da Himmelen aldrig har skabt og Helvede aldrig set nogen, der

kunde indjage mig Skræk eller gøre mig modløs, saa sadl nu Rosinante op, Sancho, læg Tømmen paa dit Æsel og paa Dronningens Pasgænger, og lad os tage Afsked med Slotsherren og disse Herskaber og straks paa Stedet begive os herfra.“ Sancho, som havde været til Stede under alt dette, rystede stærkt paa Hovedet og sagde: „Ak Herre, Herre! Himmelen hænger ikke saa fuld af Giger, og der er mere ondt i en lille By, end man vil være ved, siger nu jeg — dog med gunstig Tilladelse af alle de Kvindfoik, der bærer deres Hue med Ære.“ „Hvad ondt kan der være selv i alle Verdens store Byer,“ sagde Don Quixote, „som der kunde gaa Ry af til min Fortræd, din Kæltring?“ „Dersom Deres Velbyrdighed gør sig vred,“ sagde Sancho, „holder jeg min Mund og tier med det, jeg som tro Vaabendrager burde sige, og som en tro Tjener bør fortælle sin Herre.“ „Sig alt, hvad du vil,“ svarede Don Quixote, „forudsat, at dine Ord ikke gaar ud paa at indgyde mig Frygt. Men er du bange, saa kan du handle derefter; jeg, som ikke er det, vil handle efter min Natur.“ „Nej, Gud forlade mig mine Synder, det er ikke derom, det drejer sig,“ genmælede Sancho, „men om, at jeg holder det for vist og afgjort, at denne Frøken, der udgiver sig for Dronning over det store Rige Micomicón, lige saa lidt er det, som min Moder var det; for hvis hun *var* det, hun giver sig ud for, saa næbbedes hun nok ikke med visse Folk, saa snart en anden vendte Hovedet bort, og hun saá sit Snit dertil.“ Ved Sanchos Ord blev Dorotea skarlagenrød; thi det var ganske sandt, at hendes Gemal, Don Fernando, nu og da havde stjaalet sig til med Læberne at indhøste en Del af den Belønning, hans Ømhed fortjente. Det havde Sancho set, og det forekom ham, at en saa fri Opførsel snarere passede sig for en letfærdig Kvinde end for en Dronning over et stort Rige. Imidlertid hverken vilde eller kunde Dorotea svare Sancho et Ord, men lod ham fortsætte med sin Snak, og han sagde da: „Jeg fortæller Dem dette, Herre, for at De kan rette Dem derefter: naar der, efter at vi har vandret saa mange Veje og Stier, har døjet slemme Nætter og værre Dage, er en af dem, som plejer deres Huld her i Kroen, der vil høste Frugten af vort Arbejde lige for Næsen af os, saa er der min Sandten ingen Grund til, at jeg skal skynde mig med at optømme Rosinante, lægge Sadel paa Æslet og gøre Pasgængereren rede,

for saa maa vi meget hellere roligt blive hjemme; og lad saa Skøgen sidde ved Spinderokken, vi vil holde os til Mad og Drikke.“ Himmel og Jord, hvor forbitret blev ikke Don Quixote ved at høre sin Vaabendragers usømmelige Tale! Ja, jeg siger, hans Forbitrelse var saa ustyrlig, at han med rystende Stemme, stammende Tunge og lynende Øjne udraabte: „Oh, din Kæltring, din Tølper, din frække Dumrian! Din taabelige, tvetungede, forvovne, skamløse Bagtaler! Slige Ord drister du dig til at fremkomme med i min og disse høje Damers Nærværelse? Slige skændige og formastelige Ting har du turdet sætte dig i dit forvildede Hoved? Gaa fra mine Øjne, du Naturens Uhyre, Løgnens Oplagssted, Ondskabens Arsenal, Skurkestregers Møddinggrube, Opfinder af Nederdrægtigheder, Forkynder af taabelige Dumheder, Fjende af den Ærbødighed, der skyldes kongelige Personer! Gaa, siger jeg, og kom aldrig mere for mit Aasyn, under Straf af min Vrede!“ Og med disse Ord trak han Brynene sammen, pustede Kinderne op, saå sig om til alle Sider og stampede drabeligt i Jorden med den højre Fod, altsammen Tegn paa den Forbitrelse, der kogte i hans Indre. Ved disse Ord og rasende Lader blev Sancho saa nedslaaet og forknyt, at det vilde været ham en Glæde, om Jorden i samme Øjeblik havde aabnet sig under hans Fødder og opslugt ham. Han vidste ikke noget bedre at gøre end at vende Ryggen til og unddrage sig sin Herres forbitrede Aasyn. Men den forstandige Dorotea, som allerede kendte Don Quixotes Sindelag ud og ind, sagde for at stille hans Vrede: „Fortørnes ikke, Hr. Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, over de Urimeligheder, Deres tro Vaabendrager er fremkommet med; thi det var jo tænkeligt, at han ikke har sagt det uden Grund. Ej heller kan man mistænke hans sunde Forstand og kristelige Samvittighed for at ville føre falsk Vidnesbyrd imod nogen. Altsaa kan man vel med Vished antage og bør ingenlunde tvivle om, at da alting i dette Slot, som De selv siger, Hr. Ridder, gaar for sig ved Trylleri, saa kunde det vel være, at Sancho under saadan djævelsk Paavirkning har set det, som han foregiver at have set, og som vilde være saa ærekrænkende for mig.“ „Ved den almægtige Gud,“ sagde Don Quixote, „Deres Højhed har truffet Sømmet paa Hovedet, og Sancho, den Synder, maa have haft onde Syner, der har vist ham noget, som det var

umuligt at se paa anden Maade end ved Trylleri; thi den ulykkeliges Ærlighed og Uskyldighed gør mig forvisset om, at han ikke vilde være i Stand til at paadigte nogen det mindste.“ „Saaledes er det, og saaledes maa det være,“ sagde Don Fernando, „og derfor, Hr. Don Quixote, maa De tilgive ham og atter optage ham i Deres Naade, *sicut erat in principio*, førend slige Syner forvildede hans Hjerne.“ Don Quixote svarede, at han tilgav ham, hvorpaa Præsten hentede Sancho, som meget ydmyg traadte frem, faldt paa Knæ og bad sin Herre om hans Haand; Ridderen rakte ham den, og efter at han havde ladet Sancho kysse den, gav han ham sin Velsignelse og sagde: „Nu er du vel endelig, min Søn Sancho, blevet overbevist om Sandheden af det, som jeg saa ofte har sagt dig, nemlig at alt, hvad der foregaar i dette Slot, sker ved Trolddom.“ „Ja, det tror jeg ogsaa,“ sagde Sancho, „alt, undtagen Himmelsprætningen, som virkelig gik ganske naturligt til.“ „Tro aldrig det,“ sagde Don Quixote, „thi om saa havde været, vilde jeg have hævnnet dig, ja, selv nu vilde jeg gøre det. Men hverken den Gang eller nu kunde jeg det, og ej heller saá jeg nogen, paa hvem jeg kunde hævne din Forsmædelse.“ De tilstedeværende ønskede alle at vide, hvorledes det hang sammen med denne Himmelsprætning, og Kromanden fortalte dem om Sancho Panzas Luftfart med alle Omstændigheder, selv de mindste; herover lo de alle meget, og lige saa meget vilde Sancho have ærgret sig, om ikke hans Herre paa ny havde forsikret ham, at det hele havde været lutter Trollderi. Imidlertid gik Sanchos Enfold dog aldrig saa vidt, at han ikke skulde have anset det for ren og uigendrivelig Sandhed, uden nogen som helst Tilsætning af Sansebedrag, at han var blevet himmelsprættet af Folk med Kød og Blod, og ikke af indbildte Væsener og Skygger, saaledes som hans Herre troede og gentagne Gange havde forsikret.

Hele det fornemme Selskab havde allerede tilbragt to Dage i Kroen; da det nu endelig forekom dem at være paa Tide at fortsætte Rejsen, og den skønne Dorotea og Don Fernando ikke vilde umage sig med at følge Don Quixote tilbage til hans Landsby og i denne Hensigt gennemføre Planen om Dronning Micomiconas Befrielse, saa traf man den Ordning, at Præsten og Barberen skulde tage ham med hjem, som de ønskede, og dør søge

at faa ham helbredet for hans Galskab. Medens dette blev sat i Værk, havde Don Quixote kastet sig paa sin Seng for at hvile efter de udstandne Besværligheder. Det Anslag, man havde udtænkt, bestod deri, at man for at bringe ham hjem vilde betjene sig af en Oksekarre, der netop kom forbi. Til den Ende blev der forfærdiget et Bur med et tykt Trægitter, saa stort og rummeligt, at Don Quixote bekvemt kunde faa Plads deri. Don Fernando og hans Ledsagere, Don Luis' Tjenere og Landbetjentene, tillige med Kromanden havde alle efter Præstens Anordning tilhyllet deres Ansigter og forklædt sig, hver paa sin Maade, for at de i Don Quixotes Øjne kunde synes at være ganske andre Folk end de, han hidtil havde set i Kroen. Derpaa traadte de ganske sagte og under den dybeste Tavshed ind i det Kammer, hvor Don Quixote sov; de nærmede sig ham (der sov helt ubekymret og ansaa sig tryg for slig en Behandling), greb ham med al deres Kraft og bandt hans Hænder og Fødder saa fast, at han, da han forskrækket fo'r op af Søvne, hverken kunde røre sig eller vende sig eller foretage sig noget som helst andet end at falde i den største Forundring og aandeløs stirre paa de sælsomme Skikkelser, han var omringet af. Straks fik hans aldrig hvilende, vanvittige Indbildningskraft ham til at tro, at alle de, han saa, var Spøgelserne i dette forheksede Slot, og at han ogsaa selv uden Tvivl allerede maatte være forhekset, da han hverken kunde røre sig eller forsvare sig — ganske saaledes som Præsten, der var Opfinderen af hele dette Anslag, havde forestillet sig det. Sancho var den eneste af de tilstedeværende, som havde beholdt sin sunde Forstand og sin egen Skikkelse; og skønt der kun manglede lidet i, at han var lige saa sindssyg som sin Herre, genkendte han dog alle de forklædte Skikkelser. Men han turde ikke lukke Munden op, førend han havde set, hvor det vilde bære hen med hans bundne og fangne Herre, der heller ikke talte et Ord, men spændt ventede paa, hvilket Udfald denne ulykkelige Begivenhed vilde faa. Den fik det Udfald, at Buret blev bragt ind og, efter at Don Quixote var blevet lagt deri, naglet til med saa stærke Søm, at det ikke vilde være let at bryde op. Derpaa tog de det paa Skuldrene, og idet de gik ud af Kammeret med ham, hørtes en hul og rædsom Røst, saa rædsom, som Barberen (ikke ham med Æselssadlen, men den anden) kunde

frembringe den, og denne Stemme raabte: „Oh, Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, lad ikke det Fangenskab, hvori du befinder dig, volde dig Smerte, thi det maa være saaledes, for at du desto hastigere kan fuldføre det Eventyr, hvortil dit dristige Mod har bevæget dig. Men det vil blive fuldbyrdet, naar den fnysende Manchanske Løve og den hvide Tobosiske Due skal dele Leje, efter først begge at have bøjet deres stolte Nakker under Ægteskabets milde Aag. Af denne uhørte Forbindelse skal der træde kække Løveunger frem for Dagen, der ligesom deres heltemodige Fader skal vide at bruge Klørne. Og dette skal ske, endnu før den flygtende Nymfes Forfølger paa sin hurtige, naturbestemte Rundrejse tvende Gange har gennemvandret de straalende Stjernebilleders Kreds. Og du, den ædleste og lydigste Vaabendrager, der nogensinde har gjort Sværd ved Lænd, baa- ret Skæg paa Hagen og haft Lugt i Næseborene, bliv ikke mistroet ved at se det vandrende Ridderskabs Krone rives bort for dine Øjne, thi saafremt det behager Verdens Styrer, vil du inden stakket Tid se dig ophøjet til slig Ære og Værdighed, at du ikke skal kunne kende dig selv, og i de Løfter, din redelige Herre har givet dig, vil du ikke se dig bedraget. Paa den vise Troldkvinde Mentironianas (Løgnhals) Vegne forsikrer jeg dig, at din Løn vil blive dig udbetalt, saaledes som Kendsgerningerne vil udvise det. Følg derfor din tapre, nu fortryllede Herres Spor, thi det sømmer sig, at du drager med ham derhen, hvor I begge vil finde eders Rejses Maal. Og da det ikke er mig tilladt at aabenbare eder mere, saa være Gud med eder. Jeg vender tilbage derhen, hvorfra jeg kom.“

Da han naaede til Slutningen af denne Spaadom, lagde han en saadan Kraft i sin Stemme og lod den derpaa synke ned til saa blid en Tone, at endog de, som var Medvidere i Bedrageriet, næsten troede, at det var Sandhed, hvad de hørte. Don Quixote følte sig meget trøstet ved denne Spaadom, thi han forstod straks Meningen med den fra først til sidst og saá, at den lovede ham, at han i et helligt og uopløseligt Ægteskab skulde forenes med sin elskede Dulcinea af Toboso, af hvis lykkelige Skød Løveungerne, nemlig hans Sønner, skulde udgaa til evigvarende Ære for la Mancha. I fast og uomstødelig Tro herpaa opløftede han sin Røst, drog et dybt Suk og sagde: „O du, hvem du end er,

der har forkyndt mig saa meget Held, jeg beder dig om paa mine Vegne at begære af den vise Troldmand, der tager Vare paa mine Sager, at han ikke vil lade mig omkomme i dette Fængsel, hvori jeg nu slæbes bort, førend jeg har set saa herlige og uforlignelige Løfter opfyldte som de, der er blevet givet mig her. Thi naar det sker, vil jeg anse Fængslets Trængsler for en Ære, de Lænker, der binder mig, for en Husværelse og det Leje, jeg hviler paa, ikke for en haard Slagmark, men for et blødt Sovested og en lyksalig Brudeseng. Og hvad det angaar at trøste Sancho Panza, saa har jeg den Tillid til hans trofaste Hjerter og redelige Handlemaade, at han hverken vil forlade mig i Lykke eller Ulykke; thi dersom enten hans eller min umilde Skæbne skulde hindre mig i at give ham den Ø, jeg har lovet ham, eller noget andet af samme Værdi, saa vil han i det mindste ikke gaa tabt af sin Løn, thi i mit Testamente, som allerede er gjort, har jeg bestemt, hvad der skal gives ham, selv om det ikke svarer til hans mange og tro Tjenester, men kun til mine ringe Evner." Sancho Panza bøjede sig meget høfligt ned og kysede begge hans Hænder, eftersom han ikke kunde kysse den ene, fordi de var bundet sammen. Hvorpaa Spøgelserne straks tog Buret paa Skuldrene og anbragte det paa Oksekarren.

XXXVIII. KAPITEL

Om den forunderlige Maade, hvorpaa DON QUIXOTE blev fortryllet, og andre mindeværdige Begivenheder.

Da Don Quixote så sig indespærret og sat paa Karren paa saadan Vis, sagde han: „Mange og meget dybsindige Historier har jeg læst om vandrende Riddere, men aldrig har jeg læst, hørt eller set, at fortryllede Riddere blev ført afsted paa denne Maade og saa langsomt, som disse dovne og sendrægtige Dyr lover det; thi man plejer stedse at føre dem gennem Luftten med ubeskrivelig Hurtighed, indhyllede i en mørk Sky, eller paa en Ildvogn, eller maaske paa en Hippogrif eller et an-

det lignende Udyr, men at man nu fører mig, *mig* afsted paa en Oksekarre, ved Gud, det faar min Forstand til at staa stille! Men maaske har Ridderskabet og Troldmændene i vore Tider lagt sig efter andre Metoder end i gamle Dage, og da jeg indenfor Ridderskabet er en Nybegynder her i Verden og den første, der har genopvakt det eventyrsøgende Ridderskabs allerede forglemte Orden, saa kunde det jo være, at der for nylig er opfundet andre Arter af Fortryllelser og andre Maader at føre de fortryllede Riddere afsted paa. Hvad mener du derom, min Søn Sancho?" „Jeg véd ikke, hvad jeg mener," svarede Sancho, „thi jeg er ikke saa belæst som Deres Velbyrdighed i de vandrede Ridders Bøger og Skrifter, men hvorom alting er, saa tør jeg bevidne og besvære, at de Spøgelser, som omgiver os her, ikke er rigtige Spøgelser; der er ingen, som rigtigt kan tro paa dem." „Tro paa dem? Du almægtige Gud! Hvor kan man tro paa dem, naar det er lutter onde Aander, som kun tilsyneladende har iført sig Legemer for at komme her og spille os disse Puds og sætte mig i denne Tilstand? Vil du overbevise dig derom, saa ræk Haanden ud og føl paa dem, og du skal se, at du griber i den blotte Luft, at de ingen Krop har og kun synes at være til." „Ved Gud, Herre," sagde Sancho, „jeg har allerede befølt dem, og den Djævel, der vimser saa meget omkring her, er ret vel ved Magt og har endnu en anden Egenskab, der er meget forskellig fra dem, jeg har hørt sige, at Djævlene besidder. Thi efter Rygtet skal de alle stinke af Svovl og andre fæle Dunster, men han her lugter af Ambra paa en halv Mils Afstand." Dermed hentydede han til Don Fernando, som, da han var saa fornem en Herre, maaske nok udbredte den Duft, Sancho havde nævnt. „Det skal du ikke undre dig over, Ven Sancho," sagde Don Quixote, „thi du maa vide, at Djævlene forstaar sig paa saare mange Ting, og selv om de skulde føre Dunster med sig, saa lugter de dog ikke selv af noget, da de er Aander; og dersom de lugter, kan det ikke være af noget godt, men kun af onde og stinkende Ting. Aarsagen dertil er, at da de overalt, hvor de kommer, fører Helvede med sig i deres Indre og ikke kan finde mindste Lindring i deres Pinsler, saa er det heller ikke muligt, at de kan lugte af noget godt, fordi god Lugt er noget glædeligt og behageligt. Synes du altsaa, at den Djævel, du taler om, lug-

ter af Ambra, saa maa du enten tage fejl, eller han vil bedrage dig og forlede dig til ikke at anse ham for en Djævel.“ Saaledes talte Herre og Tjener med hinanden, og Don Fernando og Cardenio blev bange for, at Sancho helt skulde gennemskue deres List, da han allerede var kommet paa Sporet. De besluttede derfor at paaskynde Afrejsen, kaldte Kromanden til Side og befalede ham at optømme Rosinante og lægge Sadlen paa Sanchos Æsel. Det gjorde han saa hurtigt som muligt, og imidlertid havde Præsten truffet Aftale med Landbetjentene om, at de skulde ledsage ham til hans Landsby, for hvilken Tjeneste han lovede dem en vis Sum om Dagen. Cardenio hængte Spydet paa den ene Side af Rosinantes Sattel og Barberbækkenet paa den anden og befalede ved Tegn Sancho at sætte sig paa sit Æsel og føre Rosinante ved Tømmen; paa hver Side af Karren stillede han en af Landbetjentene med deres Musketter.

Men før Karren satte sig i Bevægelse, kom Krokonen, hendes Datter og Maritornes ud og anstillede sig, som om de græd over Don Quixotes Uheld. Han sagde til dem: „Græd ikke, mine kære Damer! Alle de, som udøver det Kald, jeg udøver, er udsatte for slige Vanheld, og dersom disse Trængsler ikke overgik mig, vilde jeg ikke kunne anse mig for nogen navnkundig vandrende Ridder; thi slige Ting tilstøder aldrig Riddere, der kun har indlagt sig et maadeligt Navn og Rygte, saasom ingen paa Jorden bekymrer sig om dem. Dette er kun de tapres Lod, som ved deres Dyd og Mandighed opvækker Misundelse hos mange Fyrster og talrige andre Riddere, hvorfor disse ogsaa ved onde Midler søger at udrydde de Gode. Men desuagtet er Dyden i sig selv saa mægtig, at den paa Trods af al den Trolddomskunst, som Magiens første Opfinder Zoroaster forstod sig paa, vil fremtræde sejrrig af alle Farer og udbrede sit Lys over Verden, som Solen breder sit over Himlen. Tilgiv mig, dejlige Damer, hvis jeg maaske af Uagtsomhed har voldt Dem nogen Misfornøjelse, thi med Villie og Vidende gør jeg det aldrig mod nogen, og bed Gud befri mig af dette Fængsel, hvori en eller anden fjendtligsindet Trolldmand har bragt mig; thi slipper jeg ud herfra, saa skal de Gunstbevisninger, jeg har nydt i dette Slot, aldrig gaa mig af Minde, for at jeg kan vise mig taknemmelig, gen-

gælde dem med Tjeneste og belønne dem saaledes, som de fortjener det."

Medens dette gik for sig mellem Slottets Damer og Don Quixote, tog Præsten og Barberen Afsked med Don Fernando og hans Ledsagere, Kaptajnen, dennes Broder: Landsdommeren og alle de fornøjede Damer, men i Særdeleshed med Dorotea og Lucinda. De omfavnede hinanden og blev enige om gensidig at give hinanden Efterretning om deres Skæbne. Don Fernando sagde Præsten, hvorhen han skulde skrive til ham for at lade ham vide, hvorledes det gik med Don Quixote, og forsikrede ham, at intet vilde volde ham større Fornøjelse end at høre derom. Han paa sin Side vilde til Gengæld underrette ham om alt, hvad der efter hans Mening kunde fornøje ham, saavel om hans eget Bryllup som om Zoraidas Daab, om hvorledes det gik Don Luis, samt om Lucindas Tilbagevenden til sin Familie. Præsten lovede at udføre alle de Hverv, de havde paalagt ham, med største Omhyggelighed. De omfavnede endnu en Gang hinanden og vekslede for anden Gang Løfter om trofast Venskab. Nu satte saavel Præsten som hans Ven Barberen sig til Hest, begge med Masker for Ansigtet, for at de ikke straks skulde blive genkendte af Don Quixote, og begyndte at trave afsted bag ved Karren. Den Orden, hvori de drog frem, var følgende: Først kom Karren, der førtes af Øksnedriveren, paa begge Sider af den holdt sig, som jeg har sagt, Landbetjentene med deres Musketter, straks derefter kom Sancho Panza paa sit Æsel førende Rosinante ved Tømmen, og endelig sluttedes Troppen af Præsten og Barberen med tilhyllede Ansigter og ridende med alvorlig og rolig Holdning paa to mægtige Muldyr; man kom kun langsomt frem, da Farten maatte rette sig efter Oksernes trevne Gang. Don Quixote sad i sit Bur med Hænderne sammenbundne og Fødderne udstrakte og hældede sig til Gitterværket, saa tavs og taalmodig, som om han ikke havde været et Menneske af Kød og Ben, men en Billedstøtte af Sten. Og saaledes tilbagelagde de, stadig i Tavshed og magelig Gangart, et Par Mils Vej, hvorpaa de kom til en Dal, som syntes Øksnedriveren egnet til Middagshvil og til at lade Okserne græsse. Men da dette blev meddelt Præsten, mente Barberen, at de skulde drage lidt videre frem, fordi han vidste, at der neden for et Bjerg, som man kunde

se derfra, laa en Dal med langt bedre og rigeligere Græsning, end der fandtes her. Barberens Forslag blev antaget, og man fortsatte altsaa Rejsen.

Præsten vendte derpaa Hovedet og saå, at der bag dem kom seks-syv Personer til Hest, statelige, velklædte Folk, som hurtigt indhentede dem, thi de rejste ikke med et Oksestands Trevenhed og Dorskhed, men som Folk, der sad paa Domherrers Muldyr og længtes efter snart at holde Middagsrast i den Kro, som saas ikke fuldt en Mil derfra. De ilende naaede de nølende, de hilste meget høfligt paa hinanden, og en af de nyankomne, der, for at sige det kort, var en Domherre fra Toledo og de andres Husbond, kunde, da han fik Øje paa det velordnede Tog med Karren, Landbetjentene, Sancho, Rosinante, Præsten og Barberen, men først og fremmest den indespærrede og bundne Don Quixote, ikke bare sig for at spørge, hvad det skulde betyde, at man førte denne Mand afsted paa en saadan Maade; skønt han ved at se Betjentenes Kendetegn allerede havde draget den Slutning, at det maatte være en morderisk Landevejsrøver eller en anden grov Misdæder, der fik sin forføjte Straf af den hellige Hermandat. Den af Betjentene, til hvem han rettede sit Spørgsmaal, svarede ham: „Hvad Aarsagen er til, at denne Ridder føres afsted paa en saadan Maade, maa han selv sige Dem, Herre; thi vi véd det ikke.“ Don Quixote hørte denne Samtale og sagde: „Er Deres Velbyrdigheder, mine Herrer Riddere, maaske belæste, og besidder De Kendskab til det vandrende Ridderskab? Thi gør De det, vil jeg meddele Dem min sørgelige Skæbne, men gør De det ikke, er det ikke til nogen Nytte, at jeg trætter mig ved at fortælle Dem derom.“ Imidlertid var Præsten og Barberen, der havde set, at de Rejsende indlod sig i Samtale med Don Quixote, allerede kommet til for at kunne svare paa en saadan Maade, at deres listige Plan ikke blev røbet. Don Quixotes Ytring besvarede Domherren saaledes: „Sandelig, kære Ven, om jeg ikke kender mere til Ridderbøgerne end til Villalpandos Summulæ; hvis det altsaa kun kommer an derpaa, saa kan De med Sjælsro meddele mig alt, hvad De vil.“ „I Guds Navn da,“ sagde Don Quixote, „naar det forholder sig saaledes, saa maa De vide, Hr. Ridder, at jeg fortryllet føres afsted paa denne Karre som Følge

Man begiver sig paa Vej.

Ayuntamiento de Madrid

af nogle onde Troldmænds Misundelse og Rænker; thi Dyden bliver langt mere forfulgt af de Onde end elsket af de Gode. Jeg er en vandrende Ridder, og tilmed ikke af dem, hvis Navn Gudinden Fama aldrig har kunnet overtale sig til at forevige, men en af dem, som til Trods og Harme for Misundelsen, for alle Persiens Magere, Indiens Brahmaner og Æthiopiens Gymnosofister, har vidst at indskrive sit Navn i Udødelighedens Tempel for i de kommende Aarhundreder at tjene til et Eksempel og Forbillede, hvoraf de vandrende Riddere kan se, hvilke Fodspor de bør træde i, saafremt de vil naa Vaabenhaandværkets højeste Ære og Tinde.“ „Det er Sandhed, hvad Hr. Don Quixote af Mancha dør siger,“ sagde nu Præsten; „det er ikke ved egen Skyld og Brøde, at han fortryllet føres afsted paa denne Karre, men paa Grund af det onde Sindelag hos hine andre, hvem Dyd opirrer og Tapperhed forbitrer. Denne Mand, min Herre, er Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, som De sagtens allerede har hørt omtale, og hvis tapre Gerninger og store Bedrifter skal indgraves i det haarde Metal og foreviges i Marmor, hvor meget Misundelsen saa end vil anstrenge sig for at fordunkle dem og Ondskaben for at trænge dem tilbage i Forglemmelsens Mørke.“ Da Domherren hørte baade den indespærrede og den frie tale i én og samme Stil, signede og korsede han sig af lutter Forundring og vidste ikke, hvad han skulde tro om det, der var hændet ham; og hans Ledsagere var ikke mindre forundrede.

Sancho Panza, der havde nærmet sig for at høre Samtalen og for at bringe alting i Rigtighed, sagde derpaa: „Enten De, mine Herrer, nu vil tage det vel eller ilde op, saa siger jeg, at min Herre, Don Quixote, er lige saa meget forhekset som min Moder. Han har sin fulde Fornuft, han spiser og drikker og besørger sin Nødtørft som andre Mennesker, og som han gjorde i Gaar, førend man spærrede ham inde i Buret. Og naar det forholder sig saaledes, hvem skulde saa kunne bilde mig ind, at han er forgjort? Thi jeg har hørt mange Mennesker sige, at de fortryllede hverken spiser, sover eller taler, men min Herre derimod — hvis man ikke stopper ham, saa snakker han mere end tredive Prokuratorer.“ Derpaa vendte han sig til Præsten,

saá skarpt paa ham og vedblev: „Ak, Hr. Licentiat, Hr. Licentiat! Tænkte Deres Velbyrdighed, at jeg ikke kendte Dem? Tror De, at jeg ikke forstaar og gætter, hvad Meningen er med disse nye Fortryllelser? Godt, saa skal De vide, at jeg kender Dem, hvormeget De end tilhyller Deres Ansigt, og erfare, at jeg forstaar Dem, hvor godt De end maatte skjule Deres Tanker. Kort sagt, hvor Misundelsen hersker, kan Dyden ikke bo, og hvor Gerrighed er Dørvogter, lukkes Gavnildhed ude. Gid Fanden fare efter alt sligt! Thi hvis Deres Velærværdighed ikke havde blandet Dem i Sagen, saa vilde den Time allerede været oprundet, da min Herre var blevet gift med Prinsesse Micomicona, og jeg vilde i det mindste have været Greve, thi ringere Løn kunde jeg ikke vente af min Herres, Ridderen af den bedrøvelige Skikkelses Gavnildhed saavel som af de vigtige Tjenester, jeg har ydet ham. Men nu mærker jeg nok, at det er Sandhed, hvad der siges, at Lykkens Hjul drejer sig hurtigere end et Møllehjul, og at den, som i Gaar var ovenpaa, i Dag ligger paa Jorden. Det gør mig mest ondt for min Kone og mine Børn, som venter at se deres Fader holde sit Indtog som Statholder eller Vicekonge over en eller anden Ø eller et Rige, og nu skal se ham komme som en Staldkarl. Alt, hvad jeg her har sagt, har intet andet Formaal end indstændigt at bede Dem, Hr. Licentiat, gøre Dem en Samvittighed af, at De, vor Sjeløhyrde, behandler min Herre saa slet. Og se Dem vel for, at Gud ikke i den anden Verden kræver Dem til Regnskab for denne Fængsling af min Herre, og at De ikke kommer til at staa til Ansvar for, at min Herre i den Tid, da De holder ham indespærret, har maattet undlade at redde saa mange ulykkelige og udføre saa mange gode Gerninger.“ „Ej, ej, Flammen flakker, Lyset maa snydes!“ sagde derpaa Barberen; „I hører altsaa til samme Broderskab som eders Herre, min gode Sancho? Saa sandt Gud lever, jeg ser den Tid komme, da I skal holde ham ved Selskab i Buret og maa fortrylles ganske som han, fordi I slægter ham og hans Ridderskab paa! I en ulykkelig Stund har I sat eder den attraaede Ø i Hovedet, og til eders Uheld gaar I svanger med eders Herrers Løfter.“ „Jeg er ikke besvangret af nogen,“ sagde Sancho, „og heller ikke er jeg den Mand, der vil lade sig besvangre, om det saa var af

Kongen selv. Skønt jeg er fattig, er jeg dog en gammel Kristen, og ingen har noget at kræve hos mig. Attraar jeg en Ø, saa attraar andre det, som værre er. Enhver er sine Gerningers Søn, og jeg behøver blot at være et Menneske for at kunne bringe det saa vidt, at jeg bliver Pave, endsige Statholder paa en Ø, saa meget mere som min Herre kan erobre saa mange af dem, at han ikke véd, hvem han skal forære dem til. Deres Velbyrdighed Hr. Barberen maa derfor passe paa, hvad Deres Mund siger; for Skægget gør ikke Manden, og der er ligegodt Forskel paa Per og Poul. Det siger jeg Dem, fordi vi allesammen kender hinanden, og til mig skal man ikke komme med falske Terninger, men hvor vidt det strækker sig med min Herres Fortryllelse, maa Gud bedst vide; vi vil lade det staa ved sit Værd, thi jo mere man rager i det, jo værre stinker det.“ Barberen vilde ikke give Sancho noget Svar, for at han ikke ved sine enfoldige Ytringer skulde forraade alt det, som han og Præsten gjorde sig saa megen Ulejlighed for at skjule. Drevet af samme Frygt havde Præsten sagt til Domherren, at hvis han vilde ride lidt forud med ham, skulde han aabenbare ham Hemmeligheden med Buret, tilligemed andre Ting, der vilde fornøje ham. Det gjorde da Domherren og hans Tjenere, og baade han og de hørte med stor Opmærksomhed paa det, som Præsten fortalte dem om Don Quixotes Tænkemaade, Levned, Galskab og Sædvaner ved kort at gøre Rede for Aarsagen og Oprindelsen til hans Afsindighed, tilligemed hele hans Historie indtil det Tidspunkt, da han blev spærret inde i Buret, og endelig om deres Forsæt: at bringe ham til hans Hjem for at se, om der ikke fandtes noget Middel til at helbrede ham for hans Forrykthed.

Domherren og hans Folk undrede sig paany over Don Quixotes sælsomme Historie, og da de havde hørt den til Ende, sagde Domherren: „Jeg for min Del, Hr. Licentiat, er sandelig overbevist om, at de saakaldte Ridderbøger er meget farlige og skadelige, og skønt jeg selv, forledt af Lediggang og forkert rettet Læselyst har gennemløbet Begyndelsen af næsten alle dem, der foreligger trykte, har jeg dog aldrig kunnet bekvemme mig til at læse en fra Begyndelsen til Enden, fordi det forekommer mig, at de saa godt som alle er af samme Indhold, og at

naar man har læst én, har man læst dem alle. Efter min Anskuelse staar denne Art Forfatterskab eller Digtning endog langt under hine Milesiske Eventyr, som bestaar af de ravgaleste Fortællinger, der kun har til Hensigt at more og ikke at belære, i Modsætning til de Æsopiske Fabler, der saavel morer som belærer. Men selv om nu saadanne Bøgers hele Øjemed er at behage, saa er det mig umuligt at begribe, hvorledes dette Maal kan naas, eftersom de er fulde af saa mange skrækelige Urimeligheder; thi det Behag, Sjælen skal nyde, skal den kun føle paa Grund af Skønheden og det rigtige Forhold mellem alle Enkeltheder i de Ting, som ved umiddelbar Betragtning eller af Indbildningskraften føres frem for den; og alt, hvorved der er Hæslighed eller Misforhold, kan slet ikke vække nogen Fornøjelse hos os. Men hvilken Skønhed eller hvilket Forhold mellem de enkelte Dele og Helheden kan der vel findes i en Bog eller et Eventyr, hvor en ung Dreng paa seksten Aar hugger løs paa en taarnhøj Kæmpe og kløver ham midt igennem, som om han var af Sukkerdejg? Og hvad skal man sige, naar der skal skildres et Slag, efter at det først er fortalt, at Fjendens Hær bestaar af en Million stridbare Mænd? Hvis der imod dem ikke staar andre end Bogens Helt, saa skal vi senere, hvor nødigt vi end vil, tvinges til at anse det for sandt, at denne Ridder ene og alene ved sin Arms Vælde har vundet Sejr over dem. Og dernæst, hvad skal man mene om den letsindige Beredvillighed, hvormed en Dronning eller Arving til et Kejserrige kaster sig i Armene paa en vandrende, hende ganske ubekendt Ridder? Hvem, om han da ikke er ganske raa og udannet, kan finde Behag i at læse om, hvorledes et stort Taarn fuldt af Riddere skridder frem over Havet, som sejlede det for en gunstig Vind, og i Dag ved Solnedgang er i Lombardiet, i Morgen ved Daggry enten i Præsten Johannes af Indiens Lande, eller i andre, som hverken Ptolomæus har opdaget eller Marco Polo har set? Vil nu nogen indvende, at de, som forfatter slige Bøger, kun nedskriver dem som opdigtede Historier, og at de som Følge deraf ikke er forpligtede til at holde paa Rimelighed og streng Sandhed, saa svarer jeg, at jo mere det opdigtede ligner Sandhed, jo bedre er det, og jo mere sandsynligt og muligt det indeholder, jo mere behager det. Digteren maa formæle sig med Læserens

Aand, hvilket atter vil sige, at man maa forme det opdigtede saaledes, at det umulige bliver forstaaeligt, det alt for høje jævnet, og Sjælene satte i en saadan Spænding, besnærede, henrevne og grebne, at Forundring og Fornøjelse stadig holder Skridt med hinanden. Og alt dette kan slet ikke lade sig gøre, saa længe Forfatteren holder sig fjernt fra Sandsynlighed og Efterligning af Naturen, hvori en Bogs Fuldkommenhed bestaar. Jeg har aldrig set en Ridderbog, hvis Fabel dannede et enigt Hele med alle dens Lemmer, saaledes at Midten svarede til Begyndelsen, og Slutningen til Begyndelsen og Midten; tværtimod sammenflikker de Handlingen af saa mange Lemmer, at det ser ud, som om det snarere havde været deres Agt at danne en Chimæra eller et andet unaturligt Uhyre end en velproportioneret Figur. Desuden er deres Stil haard, de skildrede Bedrifter usandsynlige, Elskovseventyrene utugtige og Omgangstonen plump, Slagskildringerne for vidtløftige, Samtalerne taabelige, Rejserne urimelige; kort sagt, de savner ethvert Spor af Kunstforstand og fortjener af den Grund at udstødes af det kristelige Samfund som unyttige Mennesker." Præsten hørte paa ham med stor Opmærksomhed, og det forekom ham, at Domherren var en meget fornuftig Mand og havde Ret i alt, hvad han forebragte, hvilket han ogsaa sagde ham, saavel som, at han var af ganske samme Mening som han og ansaa Ridderbøgerne for saa skadelige og fordærvelige, at han havde brændt alle Don Quixotes, der udgjorde et ikke ringe Antal. Derpaa fortalte han ham om den store Undersøgelse, han havde anstillet over Bøgerne, hvilke af dem der var blevet dømt til Ilden, og hvilke der var blevet benaadede med Livet. Herover lo Domherren ikke lidet og svarede, at trods alt det onde, han havde sagt om Ridderbøgerne, var der dog én god Ting ved dem, nemlig at deres Emne var af en saadan Art, at de altid gav et godt Hovede Anledning til at vise sit Talent, thi de frembød en vid, aaben Mark, over hvilken Pennen kunde glide hen uden mindste Hindring for at beskrive Skibbrud, Storme paa Havet, Tvekampe og Feltslag; for at skildre en tapper Feltherre med alle de Egenskaber, der udkræves for at blive en saadan: Hvorledes han viser sig forsigtig, kommer sine Fjenders listige Planer i Forkøbet, ved sin Veltalenhed forstaar at opmuntre Soldaterne

eller afholde dem fra det, som er skadeligt, er viis i Raad, hurtig til Daad og lige mandig og beslutsom, hvad enten det gælder at vente eller at angribe; for snart at fremstille en ynkverdigg og smertelig Begivenhed, snart en glædelig og uventet Hændelse; her tegne en dejlig, dydig, forstandig og anstandsfuld Dame, dør en Ridder fuld af kristeligt Heltemod og høvisk Optræden, her derimod en raa og pralende Barbar, et andet Sted en venlig, tapper, omsorgsfuld Fyrste; Undersaaternes Troskab og Hengivenhed, Herskernes Storsind og Gavnildhed. Snart kunde Forfatteren vise sig som Stjernetyder, snart som en Meister i Jordbeskrivelse, snart som Musiker og snart som Statsmand, ja, havde han Lyst dertil, kunde han vel endog faa Lejlighed til at vise sig som Negromant. Han kunde fremstille Ulysses' Snedighed og Achilles' Kækhed, Hectors Ulykke, Sinons Forræderi, Euryalus' Venskab, Aleksanders Højmodighed, Cæsars Mod, Trajans Mildhed og Retsindighed, Zopyrus' Troskab, Catos Forsigtighed, kort sagt, alle de Handler, som kunde gøre en berømt Mand fuldkommen, idet han snart nedlagde dem alle i én Helt, snart fordelte dem paa mange. Skete nu dette i en behagelig og flydende Stil og med sindrig Opfindsomhed, der saa vidt muligt bar Sandhedens Stempel, saa vilde han uden Tvivl væve et Væv dannet af mangehaande henrivende, yndefulde Sammenslyngninger, som naar det først var blevet tilendebragt, vilde udvise en saadan Fuldkommenhed og Skønhed, at det maatte naa alle gode Bøgers højeste Maal, nemlig at fornøje og tillige belære, som han allerede havde bemærket. Thi disse Bøgers ubundne Skrivemaade gav en Forfatter Frihed og Plads til at vise sig som episk, lyrisk, tragisk og komisk Digter, i hele den Mangesidethed, som rummedes indenfor Poesiens og Veltalenhedens søde og behagelige Kunst; thi et episk Digt kunde lige saa vel skrives i Prosa som i Vers.

XXXIX. KAPITEL

Hvori Domherren fortsætter sin Tale om Ridderbøgerne, og andre Ting, der er en saa aandfuld Herre værdige.

„Deri har Deres Velbyrdighed, Hr. Domherren ganske Ret,“ sagde Præsten; „saa meget mere Dadel fortjener de, som hidtil har forfattet slige Bøger, eftersom de aldrig har benyttet sig af fornuftigt Overlæg eller af den Kunst og de Regler, hvoraf de kunde lade sig lede for saaledes at vinde Berømmelse ved Prosa, ganske som de to Fyrster indenfor den græske og den latinske Digtning har gjort det ved Vers.“ „Jeg i det mindste,“ svarede Domherren, „har engang følt mig fristet til at skrive en Ridderbog, hvori alle de Regler, jeg har anført, skulde være overholdte. Og naar jeg skal være ærlig, har jeg allerede mere end hundrede Ark liggende færdigskrevne, som jeg for at prøve, om deres Værd svarede til mit eget Skøn, har meddelt adskillige Mænd, der er meget hengivne til Læsning af denne Art Bøger, saavel lærde og kyndige som udannede og indskrænkede, der kun har Sans for Fornøjelsen ved at høre opdigtet Tøjeri, og de har hos dem alle fundet forønsket Bifald. Men desuagtet har jeg ikke villet fortsætte Værket, dels fordi jeg syntes, at det ikke rigtig passede for mit Kald, dels ogsaa fordi jeg indsaa, at Antallet af Tosser er langt større end Tallet paa de forstandige, og fordi jeg — saasom det er bedre at roses af nogle faa indsigtsfulde end at bespottes af mange dumme — ikke vil underkaste mig den indbildske Mængdes uklare Dom, og det er jo dog særlig den store Hob, der læser slige Bøger. Men det, som fornemmelig tog mig Arbejdet ud af Haanden, ja, bragte mig paa den Tanke fuldstændig at lade det fare, var en Betragtning, jeg anstillede for mig selv i Anledning af de Komedier, der opføres nu om Dage. Jeg sagde nemlig til mig selv: Naar disse Stykker, der for Tiden er paa Mode, saavel de opdigtede som de, hvis Stof er taget fra Historien, alle eller dog for Størstedelen tydeligvis er lutter urimeligt Tøjeri og hverken har Hovede eller Hale; naar Mængden alligevel paahører dem med Fornøjelse, belønner dem med Bifald og anser dem for gode Stykker, skønt de er meget langt fra

at være det; naar de Forfattere, der skriver dem, og Skuespillerne, der opfører dem, siger, at de maa være saaledes, fordi Mængden vil have dem saadan og ikke anderledes; naar de Komedier, der har en Plan og en sammenhængende Handling, der udvikler sig saaledes, som Kunsten forlanger det, kun er til for en tre-fire Kendere, medens hele det øvrige Publikum er ganske uden Forstaaelse af den Kunst, hvormed de er udarbejdede, og naar det følgerlig er meget bedre for saavel Forfatterne som de Spillende at fortjene deres Brød ved at følge Hobens Smag end at høste Ro hos et Faatal, saa vil det rimeligvis til sidst gaa min Bog paa samme Maade, efter at jeg har svedt Angstens Sved for at overholde alle de førnævnte Regler, og til Slut vil jeg komme til at spille Rollen som Skræderen paa Hjørnet, der syede Bukserne gratis og gav Traaden med paa Købet. Og skønt jeg flere Gange har søgt at overtale Skuespillerne om, at de tager fejl, og at de vilde lokke flere Tilskuere til og indlægge sig større Ære ved at opføre Komedier, der var udarbejdede efter Kunstens Regler, end saadanne Stykker fulde af Modsigelser og Urimeligheder, saa holder de dog saa fast ved deres Overbevisning, og den er saa indgroet hos dem, at hverken fornuftig Overvejelse eller indlysende Kendsgerninger vilde være i Stand til at faa dem bort derfra. Jeg erindrer endnu, at jeg en Dag til en af disse Stivnakker sagde: Sig mig engang, Deres Velbyrdighed, mindes De ikke, at der for nogle Aar siden her i Spanien blev opført tre Sørgespil, som var forfattede af en af vore berømte Digtere, og som var saa virkningsfulde, at alle Tilhørerne, saavel de udannede som Kenderne, saavel den store Hob som de udvalgte faa, maatte beundre dem, glædes og højlig forbayses over dem, og at disse tre Stykker alene indbragte Skuespillerne flere Penge end tredive af de bedste, der er blevet skrevet siden den Tid? Jovist, svarede den Skuespiller, jeg hentyder til, Deres Velbyrdighed mener sikkert *Isabela*, *Phyllis* og *Alexandra*. Ja, dem mener jeg virkelig, svarede jeg, og tænk nu engang efter, om de ikke nøje fulgte Kunstens Forskrifter, og om de af den Grund blev regnet for *mindre* værdifulde end de er, eller maaske *ikke* behagede Alverden. Altsaa ligger Fejlen ikke hos Publikum, der kræver Urimeligheder, men hos dem, som ikke er saa fornuftige at opføre noget andet. Saaledes er

Forholdet, og Skuespillet *Hævnet Utaknemmighed* var ikke noget Tøjleri, *Numancia* indeholdt ingen Urimeligheder, man fandt heller ingen i Komeden om *Købmanden som Elsker*, og endnu mindre i *Hans elskelige Fjende*, og heller ikke i nogle andre, som var forfattede af forskellige kundskabsrige Digtere til Berømmelse og Ære for dem selv og til Vinding for dem, der opførte Stykkerne. Jeg fremførte endnu mange andre Grunde, hvorved han nok syntes mig at blive noget forlegen, men hverken lod sig bevæge til nogen Indrømmelse eller blev saa overbevist, at han vilde forlade sine vrang Meninger.“

„Det Emne, Deres Velbyrdighed Hr. Domherren her har berørt,“ svarede Præsten, „har genopvakt et gammelt Nag hos mig til de Skuespil, der nu er paa Mode, et Nag, der næsten er lige saa stærkt som det, jeg nærer til Ridderbøgerne; thi medens Komeden, som Tullius Cicero mener, bør være et Spejl for Menneskelivet, en Lærebog for Sæderne og et Billede paa Sandheden, er de Stykker, som opføres nu for Tiden, Spejle for Urimeligheder, Lærebøger for Taabeligheder og Billeder paa fræk Ublufærdighed. Thi kan der paa det Omraade, vi her omtaler, tænkes en større Urimelighed, end at et Barn, der i første Akts første Scene endnu ligger i Svøbet, allerede i anden Akt kommer frem som en skægget Mand? Og hvilken Taabelighed er det ikke at fremstille en Olding som en tapper Kæmpe og en ung Mand som en Kujon, en Lakaj som veltalende i en Ordstrid, en Page som Raadgiver, en Konge som Daglejer og en Prinsesse som Kokkepige? Hvad skal man dernæst sige om den Maade, hvorpaa man overholder den Tid, inden for hvilken Handlingen i disse Skuespil kan eller kunde foregaa? Jeg har set Skuespil, hvor første Akt begyndte i Europa, medens anden foregik i Asien og tredie i Afrika, og havde der været fire Akter, kan man være sikker paa, at den fjerde vilde have sluttet i Amerika og Stykket saaledes have spillet i alle fire Verdensdele. Og hvis det er rigtigt, at Efterligning af Virkeligheden er det, som man væsentligst bør iagttage i et Drama, hvor kan saa et blot nogenlunde begavet Menneske føle sig tilfredsstillet, naar Hovedpersonen i et Stykke, hvis Handling Digteren har henlagt til Kong Pipins og Karl den Stores Tider, udgives for at være Kejser Heraklius, der holder sit Indtog i Jerusalem og erobrer den hellige Grav som Gotfred

af Bouillon, skønt der dog ligger talløse Aar imellem de to Begivenheder? Eller naar man udstyrer et Drama, som grunder sig paa ren og skær Opdigtning, med nogle historiske Kendsgerninger og blander disse med Brudstykker af andre, som har tildraget sig med forskellige Personer og til forskellige Tider, og heri ikke tager det mindste Hensyn til Sandsynligheden, men begaar aabenbare og i enhver Henseende utilgivelige Fejltagelser? Det værste er endda, at der findes enfoldige og udannede Mennesker, som siger, at netop dette er det fuldkomne, og at naar man vil have noget bedre, saa er man sandelig alt for kræsen. — Kommer vi nu til de gejstlige Skuespil, hvor mange opdigtede Mirakler finder vi da ikke i dem, hvor mange uægte og misforstaaede Ting, hvorved den ene Helgens Undergerninger tilskrives den anden! Ja, selv i verdslige Stykker fordrister de sig til at lade Mirakler ske uden andet Formaal og anden Grund, end at de synes, vedkommende Mirakel og vedkommende Maskineri, som det kaldes, vil tage sig godt ud netop paa det Sted, saa at den udannede Hob vil henrykkes derover og løbe til Komedien. Alt dette skader Sandheden og nedværdiger Historien, ja, det er en Skændsel for de spanske Digtere. Thi Udlandets Forfattere, som med stor Nøjagtighed overholder Dramaets Love, anser os for raa og udannede, naar de ser disse Urimeligheder og Smagløsheder i vore dramatiske Værker. Og det er ikke nogen tilstrækkelig Undskyldning at sige, at et velordnet Samfunds hovedsagelige Øjemed ved at tillade offentlige Skuespil er at skaffe Almenheden en anstændig Tidsfordriv og hist og her at fordrive de onde Lyster, der avles af Ørkesløshed, og at der, eftersom dette Formaal naas, hvad enten Skuespillene er gode eller slette, ikke kan være nogen Grund til at opstille Love og foreskrive Forfatterne og Skuespillerne kun at fremstille dem saaledes, som de burde være, da man jo, som sagt, med et hvilket som helst Skuespil kan opnaa det Formaal, man saaledes har sat sig. Hertil svarer jeg, at dette Formaal langt snarere opnaas ved gode Komedier end ved daarlige, thi de, som har hørt et kunstret og velordnet Skuespil, kommer muntre fra Forestillingen paa Grund af de spøgende Indfald, belærte ved Sandhederne, forundrede over Begivenhederne, oplyste ved de forstandige Anskuelser, advarede ved de svingefulde Rænker, med Op-

fattelsen skærpet ved Eksempler og med en Følelse af Afsky for Lasten og af Kærlighed til Dyden. Thi alle disse Sindsstemninger maa et godt Drama fremkalde hos Tilhørerne, hvor udannede og uimodtagelige de end er. Og det er den umuligste af alle Umuligheder, at det ikke skulde lykkes et Skuespil, som besidder disse Egenskaber, at more og underholde, behage og tilfredsstille langt mere end et Stykke, der savner dem, saaledes som Størstedelen af de Skuespil, der sædvanligvis opføres i vore Dage. Og deri har de Digtere, der skriver dem, ingen Skyld; thi der findes adskillige iblandt dem, som meget vel indser deres Fejl og er ganske paa det rene med, hvad de egentlig burde gøre. Men da Skuespillet er blevet til en Salgsvarer, saa siger de — og deri siger de kun Sandheden — at Skuespillerne ikke vilde købe deres Stykker af dem, hvis de ikke var af den Art, og derfor søger Digteren at lempe sig efter det, som Skuespilleren, der skal betale ham for hans Arbejde, kræver af ham. Og at dette er den rene Sandhed, kan man se af de mange, ja, næsten utallige Komedier, som et af dette Lands rigest begavede Aander har digtet med en saadan Ynde og et saadant Vid, paa saa smagfulde Vers, med saa aandrige Samtaler, saa dybe Sentenser, kort sagt, saa fulde af Veltalenhed og ophøjet Stil, at han har fyldt hele Verden med sin Berømmelse, men som han, fordi han vilde rette sig efter Skuespillernes Ønske, ikke for alle Stykker-nes Vedkommende har kunnet hæve sig til den Grad af Fuldkommenhed, som de udkræver, skønt det er lykkedes ham med nogle. Andre skriver deres Stykker saa ganske uden alt Overlæg, at Skuespillerne efter Forestillingen ser sig nødsagede til at flygte over Hals og Hovede af Frygt for at blive straffede, saaledes som det allerede ofte har været Tilfældet, fordi de har opført noget, der kunde være til Skade for visse Konger og til Vanære for nogle adelige Slægter. Men alle disse Anstødssten saavel som mange andre, jeg ikke har nævnet, kunde let ryddes af Vejen, hvis der i Residensen fandtes en fornuftig, erfaren Mand, der skulde undersøge alle Skuespil, før de opførtes, ikke alene dem, som man vilde spille i Hovedstaden, men alle dem, man agtede at opføre i hele Spanien, og hvis dernæst ingen Øvrighedsperson vilde tillade, at man gav noget Skuespil inden for hans Retskreds, uden at det havde faaet denne Mands Paaken-

delse under hans Haand og Segl. Paa denne Maade vilde Skuespillerne blive nødtte til at sørge for, at Stykkerne først blev sendt til Hovedstaden, hvorefter de kunde opføre dem med Tryghed, og Forfatterne maatte anvende mere Flid og Eftertanke paa deres Værker, naar de stadig med Bekymring kunde forudse, at deres Stykker vilde blive underkastet en streng Prøvelse af en Sagkyndig. Som Følge heraf vilde der blive skrevet gode Skuespil, og man vilde lykkeligt naa det Maal, man har sat sig: at sørge for Folkets Underholdning, for de spanske Digteres Hæder og gode Navn og for Skuespillernes Sikkerhed og Fordeel, og at spare Øvrigheden for den Ubehagelighed at fange og straffe dem. Og hvis man overdrog den samme Mand eller en anden det Hverv at undersøge de nye Ridderbøger, saa vilde sikkert en og anden af dem se Lyset saa fuldkommen, som Deres Velbyrdighed nylig skildrede det, berige vort Sprog med herlige og kostelige Skatte af Veltalenhed og bevirke, at de gamle Bøger blev fordunklede ved den ædlere Glans af de nye, der vilde udkomme for at byde ikke alene Lediggængere, men ogsaa mere beskæftigede Folk en anstændig Tidsfordriv. Thi Buen kan ikke altid være spændt, og de svage menneskelige Kræfter kan ikke holdes vedlige uden en anstændig Forlystelse og Hvile.“

Saa vidt var Præsten og Domherren kommet i deres Samtale, da Barberen satte forud, naaede dem og sagde til Præsten: „Hr. Licentiat, her er det Sted, som jeg sagde vilde være egnet til Midtagshvil, og hvor der er rigeligt med frisk Græs til Okserne.“ „Det samme synes jeg“ svarede Præsten, og da han meddelte Domherren deres Forehavende, besluttede denne at holde Rast sammen med dem, fordi Dalens smukke Beliggenhed virkede tillokkende paa ham, som den laa dør for deres Øjne. Og for at nyde saavel Egnens Skønhed som Præstens Underholdning, i hvem han fandt Behag, men ogsaa for at faa nøjere Besked om Don Quixotes Bedrifter, befalede han et Par af sine Tjenere at begive sig til den Kro, som saas ikke langt borte, og derfra hente alt, hvad de havde af Spisevarer, til hele Selskabet; thi han var til Sinds at holde Rast her hele Eftermiddagen. Hertil svarede en af Tjenerne, at Forraadsæslet, som allerede maatte være kommet til Kroen, var saa rigeligt forsynet, at de ikke behøvede at tage andet i Kroen end Foder til Dyrene. „Naar det

forholder sig saaledes," sagde Domherren, „saa før alle Mul-æslerne derhen, og bring Forraadsæslet tilbage hertil.“

Mens dette foregik, saå Sancho sit Snit til at tale med sin Herre, uden at Præsten og Barberen, der var ham mistænkelige, ved deres Nærværelse paalagde ham nogen Tvang. Han nærmede sig altsaa til Buret, hvori Ridderen befandt sig, og sagde til ham: „Herre, for at lette min Samvittighed maa jeg sige Dem, hvorledes det egentlig gaar til med Deres Fortryllelse. De to, som vanker rundt med tilhyllet Ansigt derhenne, er nemlig Præsten og Barberen fra vor By, og jeg bilder mig ind, at de har smedet den Plan at føre Dem afsted paa denne Maade af lutter Misundelse over, at Deres Velbyrdighed overgaar dem i navnkundige Bedrifter. Antager vi det, hvilket jo er den rene Sandhed, saa følger deraf, at De ikke er fortryllet, men bedraget og holdt for Nar. Til Bevis derpaa vil jeg spørge Dem om noget, og hvis De svarer mig, som jeg tror, De maa svare mig, saa vil De kunne gribe Bedrageriet med de bare Hænder og tydeligt se, at De ikke er fortryllet, men forrykt.“ „Spørg kun om alt, hvad du vil, min Søn Sancho," sagde Don Quixote, „og jeg skal tilfredsstille dig og besvare alt, ganske som du finder for godt. Naar du siger, at de to, der gaar frem og tilbage i Nærheden af os, er Præsten og Barberen, vore Landsmænd og Bekendte, saa kan det gerne være, at de ser ud, som det var dem; men at det virkelig ogsaa er dem, maa du endelig ikke tro. Hvad du bør tro og mene, er, at naar de virkelig ser ud som dem, saa kan det kun være gaaet saadan til, at de, der fortryllede mig, har paa-taget sig deres ydre Skikkelse og denne Lighed med dem. Thi for Troldmændene er det let at iføre sig, hvilken Skikkelse der lyster dem, og de har rimeligvis iført sig vore Venners for at forlede dig til den forkerte Tro, hvori du nu er hildet, og lokke dig ind i en Labyrint af Selvbedrag, som du ikke kan finde ud af igen, selv om du besad Theseus' Ledetraad. Det kan ogsaa have været deres Hensigt at gøre min Dømmekraft vaklende, for at jeg ikke skulde kunne finde ud af, hvorfra denne min Ulykke stammer. Thi naar du paa den ene Side siger mig, at det er Præsten og Barberen fra vor By, der ledsager mig, og jeg paa den anden Side ser mig indespærret, mens jeg dog véd om mig selv, at ingen menneskelig Kraft, hvis den da ikke er overnatur-

lig, vil være tilstrækkelig til at indespærre mig, hvad vil du da, at jeg skal sige eller tro, om ikke, at den særlige Maade, hvorpaa jeg er blevet fortryllet, overgaar alt, hvad jeg nogensinde har læst i de Bøger, der handler om vandrende Riddere, som er blevet fortryllede? Du kan altsaa være ganske rolig og ubekymret, hvad angaar din Formodning om, at de skulde være de Personer, som du har nævnt; thi det er de lige saa lidt, som jeg er en Tyrk. Men hvad angaar den Omstændighed, at du vil spørge mig om noget, saa tal kun frit, og jeg skal svare dig, om du saa spurgte mig fra nu af og til i Morgen."

"Nu hjælpe mig Gud og vor kære Frue!" raabte Sancho himmelhøjt, „er det muligt, at Deres Velbyrdighed kan være saa tykhovedet og svaghjernet, at De ikke kan indse, det er den rene Sandhed, hvad jeg siger, og at Ondskab har mere Del i Deres Fængsel og Ulykke end Trolderi? Men da det nu engang er saaledes, vil jeg give Dem det tydeligste Bevis for, at De ikke er fortryllet. Svar mig derfor, saa sandt De ønsker, at Gud skal fri Dem af denne Trængsels Storm, og saa sandt De vil se Dem i vor Herskerinde Dulcineas Arme, naar De mindst venter det..."

"Hold op at besvære mig," faldt Don Quixote ham i Talen, „og spørg om alt, hvad du vil. Jeg har jo allerede sagt dig, at jeg vil svare dig nøjagtigt, Punkt for Punkt." „Det er netop det, jeg vil have," sagde Sancho, „og det, jeg ønsker, De skal sige mig, uden at lægge noget til eller trække noget fra, men den rene Sandhed, saaledes som man kan vente, at alle de maa sige den og virkelig siger den, som bruger Vaaben i Egenskab af vandrende Riddere, saaledes som Deres Velbyrdighed gør det..."

"Jeg lover, at jeg ikke paa noget Punkt vil lyve for dig," svarede Don Quixote; „hold nu op med dine Spørgsmaal, Sancho, for du keder mig sandelig med alle dine Undskyldninger, Bønner og Omsvøb." „Nuvel, jeg stoler ganske paa min Herres Godhed og Sanddruhed, og for altsaa at faa Klarhed paa denne Historie spørger jeg Dem i al Ærbødighed, om Deres Velbyrdighed i den Tid, da De har været indespærret og efter Deres Mening siddet fortryllet i dette Bur, ikke har følt nogen Drift eller Lyst til at gøre enten stort eller smaat, som man plejer at sige?"

"Jeg forstaar ikke, hvad du mener med at gøre noget stort, Sancho. Tal tydeligere, hvis du vil, at jeg skal svare dig oprig-

tigt.“ „Er det muligt? Véd Deres Velbyrdighed ikke, hvad det vil sige at gøre stort eller smaat? Ih, det véd jo selv Børnene i Skolen! De maa altsaa vide, at jeg mener, om der ikke er paa-kommet Dem Lyst til at forrette noget, som ingen anden kan forrette for Dem?“ „Aa, nu forstaar jeg dig, Sancho! Jo, meget ofte, og endnu i dette Øjeblik har jeg den. Hjælp mig derfor ud af denne Fare, for der er allerede ikke rigtig rent i Kælderen.“

XL. KAPITEL

Hvori den forstandige Samtale meddeles, som SANCHE PANZA førte med sin Herre, DON QUIXOTE.

„Oho!“ sagde Sancho, „dér fangede jeg Dem. Det var netop det, som der laa mig mere Magt paa at vide end paa Liv og Død. Kom nu og nægt, naadige Herre, hvad man almindeligvis plejer at sige, naar der er en, som er daarlig tilpas: Jeg véd ikke, hvad der er i Vejen med ham dér; han hverken spiser eller drikker eller sover og svarer forkert paa alt, hvad man spørger ham om; han er, ligesom han var forgjort! Deraf maa man jo slutte, at Folk, som hverken spiser, drikker, sover eller forretter deres Nødtørft, som jeg lige har sagt, er blevet forgjort, men ikke Folk, som trænger til det, Deres Velbyrdighed trænger til. Og De drikker jo, naar man rækker Dem noget, spiser, naar De har noget Mad, og svarer paa alt, hvad man spørger Dem om.“ „Det er sandt, hvad du siger, Sancho,“ genmælede Don Quixote, „men som jeg allerede har bemærket, findes der mange forskellige Maader at fortrylle Folk paa. Det kan ogsaa være, at én Maade i Tidens Løb har forvandlet sig til en anden, og at det nu til Dags er Skik, at de fortryllede gør alt det, som jeg gør, selv om de ikke før i Tiden har gjort det, saa at det altsaa ikke kan nytte at komme med Indvendinger mod de forskellige Tidens Skik og Brug, lige saa lidt som det er muligt at drage Slutninger deraf. Jeg véd og anser det for afgjort, at jeg er fortryllet, og det er nok til at berolige min Samvittighed. Men dens Ro vilde blive

overmaade forstyrret, dersom jeg troede, at jeg ikke var fortryllet, og dog fejsk og uvirksom blev siddende i dette Bur og undlod at hjælpe alle de betrængte og nødlidende, som netop paa denne Tid uden Tvivl i allerhøjeste Grad trænger til min Bistand og Beskyttelse.“ „Godt,“ sagde Sancho, „men hvorom alting er, saa siger jeg, at til al Overflod og større Bekræftelse vilde Deres Velbyrdighed gøre vel i at forsøge paa at slippe ud af dette Fængsel, og jeg lover Dem, at jeg af alle Kræfter skal være Dem behjælpelig dermed. Søg paa ny at komme op paa Ryggen af Deres brave Rosinante, der efter sit Udseende at dømme ogsaa er forhekset, saa sørgmodig og bedrøvet gaar den omkring. Naar det er gjort, vil vi for anden Gang friste Skæbnen og søge Eventyr, og dersom det ikke bekommer os vel, kan det være tidsnok at vende tilbage til Buret, og jeg giver som en ærlig og trofast Vaabendrager Deres Velbyrdighed mit Ord og Løfte paa, at jeg vil lade mig indespærre sammen med Dem, saafremt Deres Velbyrdighed skulde være saa ulykkelig og jeg saa taabelig, at det ikke lykkedes os at gennemføre mit Forslag.“ „Jeg er villig til at gøre, som du siger, Ven Sancho,“ sagde Don Quixote, „og saa snart du ser Lejlighed til at iværksætte min Befrielse, skal jeg adlyde dig i alle Ting; men du vil faa at se, Sancho, at du tager fejl i din Anskuelse om Arten af min Ulykke.“

Disse Samtaler forefaldt mellem den vandrende Ridder og den slet bevandrede Vaabendrager, indtil de naaede det Sted, hvor Præsten, Domherren og Barberen allerede var steget af og ventede paa dem. Driveren spændte straks sine Okser fra Karren, slap dem løs og lod dem gaa frit omkring og græsse i den grønne og yndige Dal, hvis friske Kølighed indbød til Hvile, om ikke saa fortryllede Personer som Don Quixote, saa dog saa fornuftige og indsigtfulde Folk som hans Vaabendrager, der straks bad Præsten om, at han vilde tillade hans Herre at komme et Øjeblik ud af Buret; thi hvis de ikke lod ham komme ud, kunde han ikke holde sig saa ren i Fængslet, som Velanstændigheden krævede det af en saadan Ridder. Præsten forstod, hvad han mente, og svarede, at dersom han ikke maatte befrygte, at hans Herre, naar han så sig i Frihed, vilde begynde paa sine Tossestreger og begive sig derhen, hvor man aldrig mere vilde faa ham at se, skulde han gerne gøre, hvad han bad ham om.

SANCHO kæmper med Tyven Ginès.

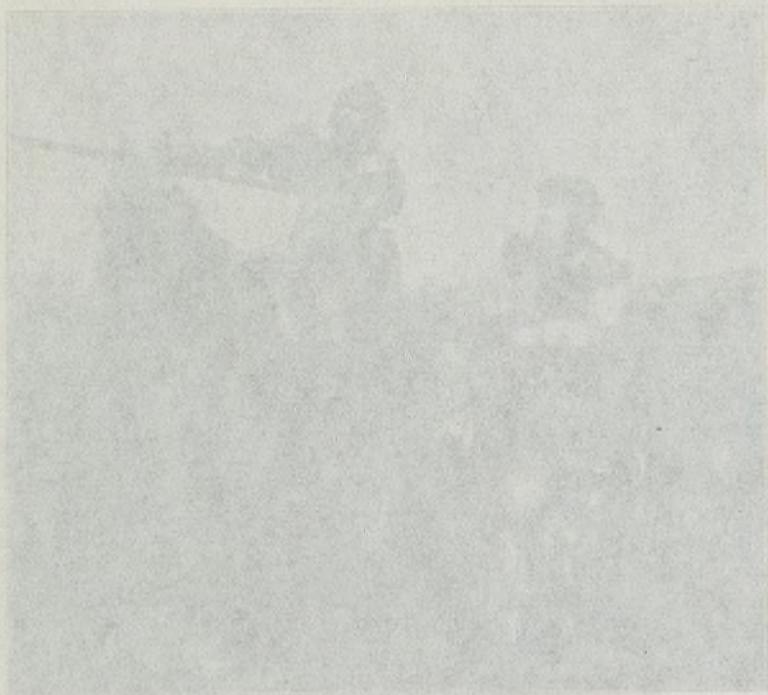
DON QUIXOTE og SANCHO PANZA (Carl Schenstrøm og Harald Madsen)

DON QUIXOTE

udsendes nu i en Subskriptionsudgave med Illustrationer hentet fra PALLADIUM Storfilm.

10 Hefter à Kr. 1.00.

MARTINS FORLAG

DON QUIXOTE af MIGUEL DE CERVANTES (Ud. af den spanske (Havde. Madrid))

DON QUIXOTE

udsendes nu i en Subskriptionsudgave med Illustrationer hentet fra PALLADIS Stofkabin.

10 Hefter à Kr. 1.00.

MARTINS FORLAG

Ayuntamiento de Madrid

